

Fabrikalardan makine sesinden önce *İşçinin Sesi* gelecek!

İŞÇİNİN SESİ

TKP—*İşçinin Sesi* işçinin partisi!
Yıl:13, Sayı:329, 20 Mayıs 1987

BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLEŞİN! KARKERÊN HEMÛ WELATAN YEKBIN! BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLEŞİN! KARKERÊN HEMÛ WELATAN YEKBIN! BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLEŞİN! KARKERÊN HEMÛ WELATAN YEKBIN!

Ücretliler için canalıcı önem taşıyan asgari ücret ortak bir savaşım odağı yapılmalıdır

ASGARİ ÜCRET 400 BİN TL OLMALIDIR!

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Mükerrem Taşçıoğlu asgari ücret komisyonunun 25 Mayıs'ta toplanacağını açıkladı. Taşçıoğlu, ANAP hükümeti döneminde son iki defadır asgari ücretin yasal süre dolmadan saptandığını da belirterek işçileri ne kadar düşündüğünü(!) gösterdi.

Bilindiği gibi yasal süre iki yıldır. Enflasyon hızla ilerlerken asgari ücreti iki yılda bir saptamak, her seferinde bir önceki düzeyin de gerisinden işe başlamak anlamına geliyor. Taşçıoğlu "iki yıl dolmadan saptıyoruz" diyerek süreci iyice kısalttıkları havasını yaratmaya çalışıyor. 1984 ile 1985 arasında bir buçuk yılda saptamışlar. 1985 Eylül'ünden bu yana da 1 yıl 8 ay geçmiş. Bu süreler içinde ortaya çıkan enflasyon hızını düşünürsek, Taşçıoğlu'nun saptamayı birkaç ay önce yapmasının pek bir anlamı yoktur. Zaten burjuvazi, kaşıkla verdiğini sapıyla çıkarmayı da iyi bilir. Asgari ücreti birkaç ay "erken" saptarken birkaç puan düşük saptamayı da mutlaka çoktan hesabına katmıştır.

Bugün asgari ücret sanayi kesimi için brüt 41 bin 400 TL (net yaklaşık 28 bin TL), tarım kesimi için brüt 34 bin 200 TL'dir. Şimdi önereceklerinin ise brüt 80 bine bile ulaşmayacağını açıkça söylüyorlar.

Bunun karşısında sendikalardan ve partilerden gelen değişik rakamlar ortada dolaşıyor. Örneğin Hak-İş net 120 bin, "işçi dostu SHP ise 150 bin olsun diyor. Bunların son derece yetersiz olduğu açıktır.

Öte yandan 15 Nisan tarihli *Milliyet* gazetesinde çıkan bir haberde Türk-İş'in asgari ücretin 200 bin lira olmasını istediğine yer veriliyor.

Petrol-İş'in son günlerde çıkardığı *Grev Dosyası*'nda ise "ücretlerimiz bugünün koşullarında net 300 bin TL olursa başkaca hiçbir sosyal yardıma gerek kalmamaktadır" deniliyor. Bunu Petrol-İş'in asgari ücret önerisi olarak kabul edersek, bugüne kadar söylenen en yüksek rakam olmasına rağmen, yine de yetersiz kalacağını söylemek zorundayız. Taşçıoğlu'nun sözlerine en iyi yanıt ise asgari ücret istemi etrafında ülke çapında eylem yükseltmektir.

Hak-İş'in 120 bin TL önerisi, işçinin ancak beslenme masraflarını karşılar. Bu durumda işçi evsiz, elektriksiz, susuz, giyinmeden, taşıta binmeden, eğitim, eğlenme, dinlenme, seyahat etme vb. hiçbir ihtiyacını karşılamadan "yaşar".

SHP'nin 150 bin TL önerisinde ise, 120 bini beslenmeye ayırırsak, kalan 30 binle işçi, konut, eğitim, sosyal kültürel vb. gereksinimlerini "karşılar'(!)

4 kişilik bir işçi ailesini esas alan Türk-İş önerisinde kira ve yakacak için 80 bin,ulaşım ve giyim için 50 bin ve yiyecek giderleri için 70 bin lira harcama temel alınmış. Kuşkusuz Türk-İş'in önerisi de yeterli değildir.

Asgari ücret neye göre saptanmalıdır?

Asgari ücret niteliksiz işgücünün değeridir ve ülkedeki diğer ücretlere bir taban oluşturur. Asgari ücret sıradan bir işçinin minimum toplumsal gereksinimlerini karşılamalıdır. Bu minimum gereksinimler toplumsaldır, yani ülkenin ekonomik-toplumsal gelişmesine bağlı olarak belirlenir. Örneğin, dün bir gereksinim olmayan televizyon bugün en temel bir gereksinim olmuştur. Bugün bu hesaba girmeyen otomobil yarın girecektir, vb. Bu nedenle, asgari ücret net olarak saptanmalı, saptanan ücretten vergi vb. hiçbir kesinti yapılmamalıdır.

Enflasyon gözününe alınarak asgari ücreti saptama süresi bir yılı kesinlikle geçmemelidir. Karı-kocanın her ikisinin de çalışmasının hîlî norm olmadığı Türkiye gibi bir ülkede asgari ücret, işçinin yalnızca kendisi için değil, en az 4 kişilik bir aile için hesaplanmalıdır.

Asgari ücret neleri içermelidir?

Asgari ücret niteliksiz işgücünün değeridir dedik. Şimdi niteliksiz işgücünün değerinin nelerden oluştuğuna bakalım.

1. Asgari ücret işçinin fiziksel gereksinimlerini karşılamalıdır. Yani işçi her gün kaybettiği enerjiyi yerine koyabilmek, ertesi gün aynı enerjiyle işe başlayabilmek için gereken şeyleri satın alabilmelidir.

2. Asgari ücret işçinin neslini devam ettirmesine yetmeli, yani ailesel gereksinimlerini karşılamalıdır. İşçi tek başına bir insan olarak değil, eşi ve çocuklarıyla, yani bütün ailenin gereksinimleriyle birlikte ele alınmalıdır.

3. Asgari ücret tarihsel koşulların belirlediği toplumsal-kültürel gereksinimleri karşılamalıdır. Bunun için bütün tatil, gazete, sinema, tiyatro, eğlenme, yolculuk gibi gereksinimler girer. Ayrıca bugün, buzdolabı, çamaşır makinesi, televizyon, elektrik süpürgesi, mutfak fırını vb. beyaz eşya da toplumsal gereksinim olmuştur.

Gazeteler son günlerde beyaz eşya satışlarının patladığından söz ediyor. Gerçekten de buzdolabı, çamaşır makinesi vb. malların satışı çok artmıştır. Bu gelişme "beyaz eşya"nın bugün artık toplumsal bir gereksinim haline geldiğinin bir göstergesidir. Bugün artık buzdolabı, çamaşır makinesi, televizyon, elektrik süpürgesi, mutfak fırını gibi mallar asgari ücret hesabının içine girmek zorundadır.

Bugün asgari ücret ne olmalıdır?

Bugün asgari ücret net 400 bin TL olmalıdır. Taşçıoğlu bu rakamı duyunca herhalde yerinden fırlar. Çünkü bakın ne diyor:

"Öyle, '100 bin istiyorum, 80 bin istiyorum' derken, hangi hesaba dayanarak bunu istedikleri soracağım. 56 binden, 42 binden başlattığımız emekli gösterge tablolarınız var ise ve bunun da tavanı 88 binde bitiyorsa, kalkıp da bana 'neden asgari ücret net 100 bin istiyorum' demek mümkün değil. Yani 25 sene çalışmış bir emekli işçinin aldığı en yüksek maaş 88 bin lirayken siz bana gelir de, 'asgari ücreti net 100 bin lira istiyorum' derseniz, bu ne hesaba, ne kitaba sığar, ne de sigortalının ve ilgili kuruluşların imkanı buna müsaade eder." (*Hürriyet*, 8 Mayıs 1987)

Taşçıoğlu sanki işçiler bu emekli ücretlerinden memnunmuş, öyle kalsın istiyorlarmış gibi konuşuyor. Ve de emeklileri savunur gibi bir havaya giriyor. Eğer gerçekten savunuyorsa onların aldığını örnek diye gösterip asgari ücreti azaltmaya çalışacağına emekli aylıklarını da gerekli olan asgari ücret düzeyine, yani 400 bine çıkarsın.

Hangi hesaba dayanarak 400 bin istediğimizi biz ona gösteririz. Ama Taşçıoğlu bugünkü asgari ücretle nasıl yaşanabileceğini kimseye gösteremez. Zaten kendisi de bunu demagojik bir dille itiraf ediyor ve şöyle diyor:

"Asgari ücret geçim parası değil, ölçüdür. Ama işlerine geliyor (nasıl geçinilir bu parayla) diyorlar. Gayet tabii geçinilemez. 41 bin 400'ün yüzde 25'ini keser, 27 bin 800 lira verirseniz, karısı ve üç çocuğu da varsa, kiralık eve başını bile sokamaz. Hadiseyi bu şekilde çarpıtmaya hiç lüzum yok. Ama asgari ücret ölçüdür ve onu yükselteceksiniz ki ona bağlı olarak diğer ücretler de yükselsin." (*Hürriyet*, 8 Mayıs 1987)

Taşçıoğlu'nun çarpıtma dediği şey apaçık bir gerçektir. Bugün milyonlarca işçi asgari ücretle, bir o kadarı da asgari ücretin bile altında sigortasız, kaçak çalışmaktadır.

Şimdi gelelim 400 bin rakamına nasıl ulaştığımıza: İlk kalemde 120 bin TL ile beslenme var. Nisan ayında 4 kişilik bir ailenin beslenme masrafı 120 bin TL'dir. (*Cumhuriyet*, 1 Mayıs 1987) İkinci kalemde kira var. Kiraya 100 bin dedik. (*Milliyet*, 4 Mayıs 1987) Bu rakam en alt sınırı yansıtıyor. Gazetelerin kira araştırmalarına göre çok az semtte bu fiyata ev bulunabiliyor. Çoğu semtte 100 bine ev yok.

Böylece, yalnızca beslenme ve kira için minimum 220 bin lira gerekiyor.

Beyaz eşyaya gelince, hesabı peşin fiyatlar üzerinden ve *ortalama* fiyatlar üzerinden yapalım. Bu malların ortalama ömrünün de beş yıl olacağını varsayalım. Hesabı peşin fiyatlar üzerinden yaparken, asgari ücretli bir işçinin bunları peşin parayla satın alamayacağını da unutmayalım. Yani fiyatlara bir de taksitle almanın faizi eklenecektir.

Buzdolabının en ucuzu 270 bin, en pahalısı 370 bindir. Ortalaması 320 bin. Bunu beş yıla, yani 60 aya bölersek her aya 5300 TL düşer. Bu hesapla, çamaşır makinesi için 5000, elektrik süpürgesi için 1600, fırın için 3300, televizyon için 10 bin TL gerekmektedir. Bu kalem mallar toplam 25 200 TL tutuyor. Faiz buna dahil değildir.

Giyime gelince, yalnızca yılda bir çift ayakkabıdan dört kişinin yıllık ayakkabı masrafı toplam *en az* 120 bin TL tutar. Yani ayda 10 bin. Buna gömlek, iç çamaşır, elbise, vb. eklersek rakamı en az 20 bin diye kabul edebiliriz.

İşçi günde bir tane gazete, bir de haftalık dergi alsa, ayda 4 bin TL de buna verecektir. Bunları toplayınca 270 bin TL rakamına ulaşıyoruz. Geriye kalan 130 bin TL'nin içinde elektrik, su, ulaşım, eğitim, tatil, eğlenme, yolculuk, vb. pek çok kalem vardır. Bütün bunlar için 130 bin rakamı az bile gelir.

KİMLER NE ÖNERİYOR?

İzmir Tic. Odası	60 000 TL
Türk Metal	75 000 TL
Haber-İş	100 000 TL
Koop-İş	110 000 TL
Tezkoop-İş	100-120 000 TL
MİSK	112 000 TL
Hak-İş	120 000 TL
SHP	150 000 TL
ANKA	188 000 TL
Türk-İş	200 000 TL
Petrol-İş	300 000 TL
TKP—*İşçinin Sesi*	400 000 TL

Görüldüğü gibi, *minimum* rakamlarla 400 bine ulaştık. Olması gereken asgari ücret en az 400 bin TL olup da saptanan dörtte biri bile olmayınca burjuvazi "çözüm" yolları da üretiyor. İstanbul müftüsü asgari ücretlilere ve düşük gelirli memurlara fitre verilebileceğini açıkladı!

Enflasyon rakamlarında yapılan sahtekarlık da aynı amaca hizmet ediyor. Hazinenin, İstanbul Ticaret Odası'nın ve Devlet İstatistik Enstitüsü'nün enflasyon oranları birbirini tutmuyor. DİE'nin enflasyon oranları diğerlerinden çok düşük görünüyor. Böyle olunca hükümet DİE'den başkasının rakam açıklamasını sakıncalı gördü ve yasaklamaya kalktı. DİE'ninki geçerlidir dedi.

Bu manevralar boşunadır. Bu dayatmayı kabul etmeyeceğini de grevlerle, protestolarla savaşımı yükselterek gösteriyor.

Asgari ücret, onunla "geçinenler" için de, onun üstündeki ücretliler için de can alıcı öneme sahiptir ve ortak bir savaşım odağı yapılmalıdır.

Nurten Keskin

İŞÇİNİN SESİ

Türkiye'den 4 kitap gönderilerek abone olunabilir. ■ Yazışma adresi: PO Box 513 London, N16 5QB ■ Baskı: Morning Litho Printers Ltd (TU) ■ Gönderilen yazıları yayınlayıp yayınlamama ve tersine bir istek belirtilmedikçe düzeltme, ya da kısaltma hakkı yayın kurulunundur. Hiçbir yazı geri gönderilmez.

Bol haber yollayacağız

Sevgili Yoldaşlar,
Sizlere uzun süredir yazamadım. Bundan böyle hedefimiz, her ay öncelikle sendikal alanda bol haberli yazılar ve fotoğraflar göndermek olacak.

Nisan ayı ortasında bölgemizde sendika komitemizi kurduk. Komite tümüyle deneyimli yoldaşlardan oluşuyor. En yenimiz 8 yıllık partili. Her birimizin yığın çalışması içinde oldukça uzun geçmiş deneyimi var.

Şu anda hepimiz somut görev alanımız olan sendikalarla canlı ilişkiler içindeyiz. Çevremizdeki insanların sayısı her geçen gün artıyor.

Çalıştığımız sendikalar stratejik işyerlerinde ve sanayi işçisinin yoğun olduğu iş kollarında örgütlenmiş. Bunlar, Petrol-İş, Otomobil-İş, Tekgıda-İş ve Çimse-İş. Önümüzdeki üç ay içerisinde bu sendikalardaki çalışmayı kucaklayacak sendika komitelerini oluşturmayı hedefliyoruz. Tüm sendikaların çıkardıkları sendika yayınlarını izliyoruz. Birer tane de merkeze postalıyacağız.

Sendikalar Yasası, Toplu Sözleşme Yasası ve SSK Yasası'nı eğitim semineri olarak organımızda işliyoruz. Bunun yanı sıra, *Ücret, Fiyat, Kâr Ekonomi Politik* kitaplarıyla eğitim yapıyoruz. Organımız düzenli olarak toplanıyor. Bölgemizdeki grevlerle her türlü dayanışmayı yürütmeyi de ihmal etmiyoruz. Çalışmalarımızla grevci işçilerin arayıp sorduğu insanlar oluyoruz.

Örgütümüzü savaşın içinden geçirerek güçlendireceğiz. Partimizi işçilerin partisi yapacağız.

A. Refik

OKUYUCU ARKADAŞ!

İşçinin Sesi'ni okuduktan sonra atma, bir kenarda tutma. Ya bir başkasına ver, bir örgüte, sendikaya, derneğe bırak ya da yararlı olacağını düşündüğün bir adrese postala.

İşçinin Sesi'nin en geniş şekilde okunmasını sağlamak senin de görevindir.

İşçinin Sesi çalışanları

Dört duvar

Çekilmiyor yoldaşlar
tohumların filiz verdiği anda
dört duvar...
Işık vuruyor tarlalarına
belli ki güneş doğmak üzere
sıcaklığı vuruyor güneşin
esintisi çarpıyor yüzüme rüzgarın
Çatlatacak kabuğunu güneş
doruğuna vardığında
Olur mu yoldaşlar
güneşin yükseldiği zaman
dört duvar...
Okuyorum gazeteleri
asılmış levhalar
yazılmış puntolar
çekilmiş halaylar
yatılmıyor yoldaşlar,
halayların çekildiği günde
dört duvar...
Sığmıyor yüreğime yoldaşlar
ne yaşamın esen rüzgarı
ne yükselen güneşin ışınları
ne de gazete haberleri
Koyuyor doğrusu adama böylesi anlamlı günlerde
dört duvar.
Yine geldi görüş günü
sevdiğin kapıda, uzaktan el sallar
Kucaklayamıyorsun doya doya
aranda demir parmaklık ve taş duvar.

4 Nisan 1987
R.Ç., ... Cezaevi

Örgüt ve Örgütçü Farsçada

İran Halkın Fedaileri Örgütü'nün 3 aylık teorik yayın organı olan *Demokrasi ve Devrim* dergisi, Nisan 1987 sayısında R. Yürükoğlu yoldaşın *Örgüt ve Örgütçü* kitabının üçüncü ve dördüncü bölümlerini yayınladı.

KANITLA!

Haydar Kutlu, son yazılarında, işçi sınıfımızı küçük ve güçsüz göstermek için elinden geleni yapıyor. Sayıları "birkaç yüzbini geçmeyen proleter çekirdek ve küçük işletmelere dağılmış birkaç milyonluk işçi sınıfı"ndan söz ediyor.

Azılı gerici ANAP hükümetinin Çalışma Bakanı Taşçıoğlu ise, geçenlerde, ülkede 3 milyon işçi olduğunu söyledi.

Taşçıoğlu'nun bile geride bıraktığı Haydar Kutlu'yu, Türkiye devrimci hareketi ve işçi sınıfı önünde SÖYLEDİKLERİNİ KANITLAMAYA ÇAĞIRIYORUZ.

Emek Sineması'ndaki gecede çok sayıda işçi ve öğrenci vardı.

İstanbul'da 1 Mayıs gecesi yapıldı

Gecede Sultan Mecidlerin, Kemallerin yolunun bizim yolumuz olmadığı söylenip NATO'ya AET'ye evet diyenlere karşı çıkılınca menşevikler provokasyon yapmak istediler ama başarılı olamadılar.

Değerli Yoldaşlar,
Size kısaca 12 Eylül'den sonra ilk kez izin koparılarak kutlanan *Dönem Yayıncılık*'ın İstanbul'da düzenlediği 'Merhaba 1 Mayıs' gecesinde gördüklerimi kısaca aktaracağım.

Gece Emek sinemasında oldu. Girişte, üstünde kırmızı üzerine sarı harflerle "Merhaba 1 Mayıs" yazılı bir bayrak asılıydı. Salonda da aynı belgi ve Can Yücel'in bir dizesi, 'Ağacın Bayramı Bahar İnsanın Bayramı 1 Mayıs' yazılıydı.

Salonda, balkon ve ayakta izleyenlerle bin civarında işçi, öğrenci ve aydın vardı. (Yarıya yakın işçi, yarıdan fazla öğrenci ve aydın). Salonun ortasında Laspetkim-İş ve Genel Hizmet-İş'ten birer çelenk, ayrıca sahnenin sağında ismini okuyamadığım 4-5 çelenk vardı. Görünürde pek bir güvenlik yoktu. Emek sinemasının çalışanları da "bizim gecemiz değil, biz sadece kiraya verdik, olay çıkarsa biz sorumlu değiliz" tavrı içindeydiler. Dışarıda ise, Taksim alanının giriş çıkışlarında panzerler, yan sokaklarda jipler ve Sular İdaresi'nin orada bir otobüs dolusu polis ve sivil mevzilenmiş bekliyordu.

Dönem Yayıncılık'tan bir konuşmacı kısa bir açış konuşması yaptı. Baskılara rağmen gecenin düzenlendiğini, bir dönemece gelindiğini ve bu geceyle yasakların daha da aralanacağını söyleyerek herkesin 1 Mayıs'ını kutladı. Ardından Yalçın Küçük'ü sahneye davet etti.

Yalçın Küçük 1 Mayıs'ı kutladıktan sonra "Bizleri, sizleri ağaç gövdelerine benzetiyorum. Bastırıyorlar, suyun dibinde tutuyorlar, bir süre kalıyor sonra yukarı fırlıyoruz, ileriye hep ileriye fırlıyoruz..." dedi. Ardından, "baskı bize, toplumumuza on yılda bir ve salt askeri rejim olarak gelmiyor, ... biz baskıyı en azından 16 Haziran 1970 tarihinden itibaren sürekli yaşıyoruz" diyerek, bu baskılar sonucu "beyinleri mahpus insanlar" doğduğunu ve bunların AET'ye NATO'ya evet dediklerini eleştirdi. "Avrupalılaşmak, onun bir parçası olmak Sultan Mecid'in, Reşit Paşa'nın ve Mustafa Kemal Paşa'nın yoludur. Bu eskimiş yollar artık bizim olamaz, biz daha ilerisini gerçekleştireceğiz" derken Can Yücel yerinden "Kes lan!" diye bağırdı. Bu arada arkadan da cılız feryatlar duyuldu. Menşevikler de NATO, AET ve Mustafa Kemal'e söz söylendiği için gocunmuşlar. Bunlar salonu terkederek bir provokasyon yapmak istediler ama birşey çıkaramadılar.

Yalçın Küçük konuşmasına devam etti. Sosyalist hükümetin ilk sabahında camilerin kapatılacağını, hoparlörlerin sökülceğini vb. söylerken Can Yücel sahneye fırladı. "Ne biçim konuşuyorsun, ukalalık ediyorsun" diye Yalçın Küçük'ün üzerine yürüdü, ayırdılar. Herkes, biz buraya böyle olayların olması için gelmedik! Ayıp! Ne oluyor!" gibi bağırmaya başladı.

Bu olay karşısında Yalçın Küçük olgun davrandı, Can Yücel'in eski bir dostu olduğunu söyledi ve "1 Mayıs herkes için kutlu olsun" diyerek konuşmasını bitirdi. Ardından *Dönem Yayıncılık*'tan bir konuşmacı, herkesin fikrinin kendine ait olduğunu belirterek, bağırıp çağırmak yerine sırası gelindiğinde herkesin fikrini olgunca söylemesini önerdi.

Daha sonra slaytlarla birlikte Server Tanilli, Demir Özlü, Melike Demirağ ve Ataol Behramoğlu'nun yurt dışından bant olarak yolladıkları mesajlar, türküler ve şiirler dinletildi.

Daha sonra Şaban Yıldız sahneye davet edildi. Kısaca tüm dünya işçilerinin, Türkiyeli işçilerin 1 Mayıs'ını kutladı. Yalçın Küçük'ün düşüncelerine, söylediklerine katılmadığını, işçiler, emekçiler üzerinde baskının her zaman olduğunu söyledi. İşçiler en çok Şaban Yıldız'ı alkışladılar. Gırtlak kanseri olduğu için zor konuşuyordu. Az ve öz konuştu.

Sonra Bilgesu Erenus gitar çaldı. Ardından Can Yücel her zamanki gibi sallanarak sahneye çıktı, şiirler okudu. Bir ara kısa bir şiirinden sonra kimse alkışlamayınca "anlamadınız değil mi?' diyerek şöyle bir baktı.

Ardından kutlama mesajları okundu.

Daha sonra Laspetkim-İş'ten bir temsilci konuşma yaptı. Özet olarak, işçilerin birliğinden yana mücadele edeceklerini (!) söyledikten sonra Deri-İş ve Petrol-İş gibi sendikalarla devrimci bir birlikten yana olduklarını ancak bunun "sarı Türk-İş'te" olamayacağını söyleyerek dükkancı ve bölücü bir tavır gösterdi.

Deri-İş adına konuşan konuşmacı da Türk-İş içinde mücadelelerini açıkça sürdürdüklerini söyleyerek ileride bir devrimci sendikal birlikte yer alabileceklerini anlattı.

Genel Hizmet-İş'in temsilcisi de aynı yönde konuştu. 1 Mayıs'ı kutladıktan sonra devrimci bir işçi sendikasında yer alabileceklerini söyledi.

Bu üç konuşmacı da önce işçilerin birliğinden söz edip sonra nasıl ayrımcı, bölücü bir sendikal mücadele vereceklerini anlattılar.

Daha sonra Timur Selçuk marşlar söyledi, coşturdu. Sonra ozan Sadık Gürbüz türküler söyledi. Ardından gecenin sona erdiği duyuruldu. Slogan atılmadı. Başlangıca oranla sönük bir bitiş oldu. Bu arada Can Yücel sahneye fırlayarak "Anlamıyorlar ki baskılarla durdurulamaz birşey" diye birşeyler söyledi. Gençler gülüştü, gece bitti.

Harun Ulukaya, İstanbul

İzmir'de İnsan Hakları sergisi

Yoldaşlar,
Geçtiğimiz hafta pazar günü İzmir'de İnsan Hakları Derneği'nin bir sergisi açıldı. Sergiyi biz de ziyaret ettik.

Sergi çok ilgi görüyor. Cezaevlerinde yapılan işkenceleri yığınlara sergilemesi bakımından da yararlı. Ama birçok yetersizliği de var. Örneğin sergide Kürdistan'daki baskı ve zulüm hakkında hiçbir şey yoktu. Bunu yoldaşımla tartıştık. Bizce aydınlar bu konuda hiç de iyi sınav vermiyor.

Öte yandan fabrika işçilerinin sorunları, grevler ve bunlara yapılan baskılar da sergide yer almıyordu. Doğru, 12 Eylül döneminde cezaevlerindeki baskılar ve mücadele çok önemliydi. Bugün de cezaevleri yine sınıf savaşının odak noktalarından biridir. Ancak bunun yanında İnsan Hakları üstüne birçok başka sorun daha var. Bunlar neden sergilenmiyor?

Bu nedenle sergi bir İnsan Hakları sergisinden çok cezaevleriyle dayanışma sergisini andırıyordu.

Biz sergiyi destekliyoruz ama bu noktaları da görüyoruz. Hiç olmazsa adı daha doğru konulabilirdi.

— Cezaevleriyle dayanışmayı yükseltelim!

12 Eylül'ün cezaevlerinde çektirdiklerinin hesabını partimiz devrimle soracaktır!

Baskısız, sömürüsüz bir Türkiye için tek yol devrim!

B.S., Ege

9370 Petrol-İş grevcisinin kavgasını "iktidara yerleşme" kavgasına yükseltelim!

Yiğit Petrol-İş grevcileri kavgayı yükseltiyor!

Türk-İş'e bağlı Petrol-İş sendikasının 63 işyerinde şubat ayında kademeli olarak başlattığı grevler başarıyla sürüyor. Grevlerde bugün 9370 işçi savaşımdadır.

Petrol-İş grevleri başta İstanbul ve İzmit olmak üzere İzmir, Bursa, Adana, Ankara, Mersin, İskenderun, Bandırma, Yalova, Gebze ve Adapazarı bölgelerinde geniş bir işçi kesimini içine alıyor.

Son olarak, Türk-İş'in İzmit'te düzenlediği dayanışma yürüyüş ve mitingi, onbinlerce işçinin coşkun ve aktif katılımıyla gerçekleşti. Bu eylem, hem işçi sınıfının Petrol-İş'teki sınıf kardeşlerinin grev savaşımına sınıf dayanışması elini uzattı, hem de grevci işçilerin savaşım azminin ve kararlılığının bu sayede daha da çelikleşmesini getirdi.

Petrol-İş'in grevde olduğu işyerlerinin çevresinde halk, grevci işçilerle gerçek bir dayanışma içindedir. Bu, yitirecek fazlaca birşeyi kalmamış insanların gösterdiği bir dayanışmadır. Ve grevci işçiler açısından anlamı büyüktür. Zincirlerinden başka yitirecek bir şeyi olmayan işçi *sınıfı*, grevdeki parçasıyla dayanışmanın ne denli önem taşıdığının bilincindedir.

Petrol-İş'in grevleri işverenlerin çeşitli engelleriyle karşılaşarak ve bu engelleri aşarak ilerliyor. İşverenlerin şubat ayından, hatta daha öncesinden bu yana grevleri engellemek için yaptıklarına şöyle bir göz atalım.

İşverenler, en başta kendi sendikal örgütleri KİPLAS aracılığıyla lokavt kararı alarak işçilerin gözünü korkutmaya, grevlerin önünü tıkamaya çabaladılar. Ancak bu sökmeyince, astarı yüzünden pahalıya çıkabilecek lokavt kararını geri çektiler.

Bu arada grev kararı alınan işyerlerinde işverenler grev oylaması diye tutturdular., Geçici işçilerle kadroyu şişirip grevi, oylamada engelleyebileceklerini düşündüler. Sözleşmeli statüde çalıştırdıkları personeli işçiye karşı kullanmaya çabaladılar. Öncü işçilerin işten çıkarılmaya çalışılması, kapsam dışı personelin üretimde kullanılmaya çalışılması, vb. de cabası.

Grevler başlayınca, bu kez yasadışı olarak grevdeki işçilerin iş akitlerini feshetmeyi denediler. Yasal ikramiye ve ödentileri ödemediler. Grev başlatılan bazı işyerlerinde mahkeme kararı ile "grev yaşağı" ilan ettirmeye çalıştılar. Üretimi başka işyerlerine kaydırma, yeni hammadde sokup işyerinden ürün çıkarma gibi yasadışı uygulamalar da hîlî devam ediyor.

Bu çabalar, işçi kesiminde Petrol-İş'in işveren kesiminde de KİPLAS'ın varlığıyla birlikte değerlendirildiğinde, ortaya şöyle bir tablo çıkıyor: Bir yanda işçi sınıfının petrol-kimya-lastik işkolunda örgütlenmiş kesiminin örgütü Petrol-İş, öte yanda işverenlerin örgütü KİPLAS, kafa kafaya vuruşuyorlar. Petrol-İş'in yanında Türk-İş, bağımsız sendikalar, koca işçi sınıfı var. Karşı safta da KİPLAS'ı, TİSK'i ve en önemlisi devlet denilen örgütlü zoru ile burjuvazi var. Yani kavga sınıfın sınıfa karşı kavgasıdır. Sınıf kavgasıdır.Petrol-İş üyesi işçiler, kararlı, inatçı bir çabayla gerçekten başarıyla savaşım veriyorlar.

Petrol-İş'in 10 bin dolayında işçiyle sürdürdüğü grevleri bir kez böyle bir çerçeve içine oturtunca, tek tek işverenlerin, KİPLAS'ın tutumunu daha derinden kavramak ve sendikal yönetim düzeyinde var olan aksaklık ve eksiklikleri daha iyi görmek kolaylaşır.

Her grev belli örgütsel sorunların, belli tutumların yanlışlık ve eksikliğini pratikte ortaya çıkartarak, bu sorunları aşarak, yani işçilerin bilgi ve deneyim birikimini büyüterek ilerler: Petrol-İş grevinde olan da budur. Eksiklik ve yanlışlıklar, herşeye rağmen, sınıfın sezgisi, kararlılığı ve inatçılığı ile aşılmaktadır. Bu sorunların bazılarına örnek verelim.

Petrol-İş yönetimi, grevlerin başlamasından bu yana, hatta ondan da önceden beri, sürekli olarak kendilerinin grev istemediğini, "greve adeta zorlandıklarını", "grevden başka yollarının kalmadığını" vb. söylüyordu. Bu tutum, nisan sonunda yöneticilerin yaptığı çeşitli konuşmalara ve sendika yayınlarındaki dile baktığımızda *bir ölçüde* aşılmış görülüyor. Bu olumlu bir gelişmedir.

Ancak, yine de bizce doğru olmayan bazı yaklaşımları burada ele almak doğru olacaktır.

Cevdet Selvi'nin 27 Nisan tarihli *Cumhuriyet*'te yayınlanan söyleşide de söylediği gibi, işçi her zaman savaşıma hazırdır. Yeter ki "yönetici hazır olsun, yeter ki işçi yöneticisine güvensin". Sendika yönetimi ürkek, çekingen, ikircimli tutum aldıkça ve sürekli olarak savunmacı konumlardan konuşup davrandıkça, bu, yöneticinin kendisinin hazır olmadığını ve işçi tabana yeterince güven beslemediğini gösterir. Petrol-İş'te uzunca bir süre ve bir ölçüde de şimdi gözlemlenen budur.

İşçi, sınıfın bir üyesi olarak, savaşım azmi ve kararlılıkla doludur. İşçinin yüksek sınıf sezgisi ona savaşmaktan başka bir yolu olmadığını göstermektedir. Ancak, savaşa çıkmaya hamle eden işçinin ilk bakacağı yer kendi örgütü, kendi yöneticisi, onların takındığı tutum, onların psikolojisidir. O zaman, rahatlıkla denebilir ki, yöneticinin kavgaya hazır olmayışı işçinin kararlılıkla savaşım alanına çıkmasını engelleyici bir öge haline gelir.

Petrol-İş yönetimi, başlayan grevlerle birlikte Petrol-İş üyelerinden yayılan kavga psikolojisinin etkisiyle baştaki ikircimli tutumunu bir ölçüde üzerinden atmıştır. Yine de bir önemli yaklaşım yanlışlığının düzeltilmesinin diğer bütün bozuklukların düzeltilmesinde ana halka olduğunu düşünüyoruz: Grev, işçi sınıfının bir silahıdır. Yalnızca savunma için de saldırı için de kullanılabilir. Ancak, silahın silah gibi kullanılması gerekir. En iyi savunma da düşmana saldırıdan geçer. Bu nedenle dünya işçi sınıfı tarihinde şanlı grev savaşımları aynı zamanda düşmana *saldırının* örneğidir. İşçi sınıfı, bu düzen altında kendi varlığını korumak, iş ve yaşam koşullarını en azından sınıfı yeniden üretir bir düzeyde tutabilmek için *bile* sınıf düşmanına *saldırmak* zorundadır.

Cevdet Selvi ve Münir Ceylan imzasıyla 28 Nisan tarihinde yayınlanan Petrol-İş genelgesi de, biri olumlu biri olumsuz iki noktayı koyması açısından önemlidir. Genelgede şöyle deniyor:

"Bu yasalarla grev yapılamaz. Ancak, emeğe ve demokratik haklarımıza saldırılar bu ölçülere varırsa, *bu yasalara rağmen grev yapılır.* İşte şimdi bu kanıtlanmaktadır." (Petrol-İş, *Grev dosyası*)

Burjuvazi, kendi çıkarlarının son derece bilincinde bir sınıf olarak, işçi sınıfına "istediği" koşullar altında grev yapması, savaşım vermesi olanağını hiçbir zaman tanımak istemez. İşçilerin birliğini bozmak, sınıfı güçten düşürmek, vb. için elindeki *bütün* olanaklardan yararlanır. Bu nedenle, "bu yasalarla grev yapılamaz" diye konuşmak doğru değildir.

İşçi sınıfı, "uygun ve istenilir koşullarda" grev yapma olanağını, kendi örgütlülüğü, kararlı ve azimli savaşımı sonucunda *kendisi* yaratır. Türkiye işçi sınıfının şanlı savaşım tarihi bunun yüzlerce örneğiyle doludur. Yükselen devrimci durum koşullarında en güçlüsünden en cılızına kadar sendikaların, sınıfın muazzam gücüne yaslanarak nasıl yiğit savaşımlara dalabildikleri daha anısı taze olan deneyimlerdir.

Dahası, 1986 sonunda başlayan ve 1987 Şubat ayı içinde başarıyla sona eren Netaş grevi, bütün güçlüklere, her türlü yasal engele ve devlet zorbalığına karşın bir grevin, hem de büyük bir grevin *yapılabileceğine* çok güzel bir örnektir. Netaş grevi işçiler, derin bir coşku, örgütlülük ve disiplin içinde grevi sürdürürken yasaları da delerek ilerlemişlerdir. Böylece, Petrol-İş'teki sınıf kardeşlerine daha başarılı bir savaşım vermenin ortamını da yaratmış, yolu açmışlardır.

Bugün Petrol-İş yönetimi herşeye rağmen bu yasalarla grev yapılır diyorsa, sınıfın kararlı ve savaşkan tutumu sayesindedir ve bu olumlu birşeydir.

Samsun'da işçiler "işçiler yürüsün demokrasi büyüsün" diye belgi atıyorlardı. Hayatın bu doğrusu, Petrol-İş grevleri için de geçerlidir. Grevler ilerledikçe, sınıfın dayanışması yükselecek, işçi tabanın kararlı ve savaşkan tutumu elbette yönetimde de yansıyacaktır.

Netaş işçilerinin açtığı yoldan ilerleyen Petrol-İş işçileri grevi burjuvaziye karşı sınıfımızın bir saldırısı olarak daha da yükseltecek ve kendilerinden sonra geleceklere daha da güzel bir örnek olacaklardır. Komünistler, üç aydır kararlı bir grev savaşımı sürdüren Petrol-İş üyesi işçilerle dayanışmayı yükseltiyorlar. Onların büyüttükleri kavgayı "iktidara yerleşme" kavgasına yükseltme çağrısını yapıyorlar.

Haydi grevci yiğit işçilerle dayanışmayı ve sınıf kavgasını yükseltelim!

Salih Can

Her ne yapsan varacağız hedefimize!

Cumhuriyet gazetesinde geçenlerde şöyle bir haber yayınlandı:

"Otomobil-İş yöneticilerine soruşturma

"**İş-Sendika Servisi** — NETAŞ grevine katılan işçilere yurtiçi ve yurtdışından yapılan dayanışma yardımıyla ilgili olarak, Bağımsız Otomobil-İş şube ve merkez yöneticileri hakkında soruşturma açıldı. Sendika yöneticilerinin siyasi şubede saatler süren sorguları yapıldı.

"Otomobil-İş Sendikası Başkanı **İlhan Dalkılıç,** savcılık emriyle soruşturma açılması ve saatlerce sorguya çekilmelerinin hiçbir yasal dayanağı bulunmadığını söyledi. **'Siyasi iktidar aba altından sopa göstermekte ve kendi koyduğu yasaları çiğnemekte tereddüt etmemektedir. Sendikamız yasadışı baskılara boyun eğmeyecektir. Gerektiğinde yine grev boylarında olacaktır'** dedi.

"Dalkılıç, yasaklardaki tüm kısıtlamalara karşın, işçi sınıfının hak alma kavgasını yükseltme çabası içinde en önemli araçlardan biri olan grev hakkının kullanılmaya devam edeceğini belirterek, Türk-İş'e bağlı Petrol-İş'in 10 bin işçi ile sürdürdüğü ve devam eden diğer grevlerin yanında olduklarını, her türlü desteği göstermeye hazır olduklarını bildirdi." (*Cumhuriyet*, 6 Mayıs 1987)

Anlaşılan, burjuvazinin Netaş grevinin başarıyla sonuçlanmasından kuyruk acısı var. Ve şimdi, yiğit Netaş işçisinin üyesi bulunduğu Otomobil-İş sendikasının şube ve merkez yöneticilerini siyasi poliste sigaya çekerek, bunun acısını çıkarmaya çalışıyor.

Netaş grevi, Otomobil-İş üyesi 2600 işçinin son derece zor koşullar altında, yasal engellerle, polis baskılarına karşın kararlılık, örgütlülük ve disiplinle başarıya ulaştığı bir grevdir.

Ülkenin değişik yerlerinden işçilerin sınıf dayanışmasını yükseltmesinin, uluslararası planda grevle dayanışmanın örgütlenmesinin ve çok başarılı bir şekilde greve maddi ve manevi katkıda bulunmuş olmasının bu başarıda önemli rolü olmuştur.

Burjuvazinin şimdi kalkıp, yiğit Netaş işçisini yurt içinden ve yurt dışından dayanışma sağladı diye suçlanması gülünçtür.

Dünya pazarını oluşturan ve geliştiren, sınırları gericileştiren dünya burjuvazisinin kendisidir. Bunu yaparken, bir dünya işçi sınıfının oluşmasının ve savaşımı uluslararası ölçekte sürdürmesinin koşullarını yaratan da yine burjuvazidir.

Sınırların bu denli gericileştiği, uluslarüstü tekellerin dünya pazarına bu denli nüfuz ettiği günümüz koşullarında dünya işçileri, yerel savaşımları uluslararası savaşım düzeyine yükseltmeden başarılı olamayacaklarını çok iyi görmüşlerdir. Bunun, sınıf savaşımının *nesnel* mantığı olduğunu çok iyi kavramışlardır.

Bu nedenle, Türkiye burjuvazisi ne yaparsa yapsın, hangi "tedbiri" uygularsa uygulasın, Türkiye işçi sınıfı proletarya enternasyonalizmi bayrağını yükselterek hedefine varacaktır. Devrimi gerçekleştirecektir.

Haluk Moralı

İzmit yürüyüşünde sokaklar işçi sınıfına dar geldi!

İşçiler yürüsün demokrasi büyüsün işçiler birleşsin iktidara yerleşsin

Türk-İş'in 63 işyerinde grev savaşımına çıkmış 10 bin dolayında Petrol-İş üyesi işçiyle sınıf dayanışmasını yükseltmek amacıyla Kocaeli'nde düzenlediği yürüyüş ve miting, 10 Mayıs günü yapıldı.

Eyleme 35 binden fazla işçi, emekçi katıldı. Türk-İş'e bağlı ve bağımsız sendikalara üye binlerce işçi İzmit sokaklarında oluk oluk aktı. Ayrıca, İstanbul, Bursa, Zonguldak, Bolu, Afyon, Adapazarı, Bilecik, Kütahya ve Eskişehir'den işçiler, otobüslerle, minibüs ve otomobillerle İzmit'e akın ettiler. Grevci sınıf kardeşleriyle dayanışmayı yükselttiler.

Mitingde Türk-İş genel başkanı Şevket Yılmaz ve Petrol-İş genel başkanı Cevdet Selvi birer konuşma yaptılar.

Cevdet Selvi konuşmasında, "demokrasi kavgasının ekmek kavgasından ayrı olmadığını biliyoruz. Grevden başka yolumuz olmadığı için de mutlaka başarılı olacağız" dedi.

Türk-İş genel başkanı Şevket Yılmaz ise, adını demokrasi koymakla rejimin demokrasi olmayacağını, iktidarın demokrasiden korktuğunu söyledi. İşçilerin sendikalar eliyle yürüttüğü savaşıma da değinen Şevket Yılmaz, "gözlerimizi toplu sözleşmelerle elde edilecek 3-5 kuruşa değil, daha ileri dikelim" dedi. Türk-İş genel başkanı konuşmasında ayrıca, işçilerin iktidardan hesap soracağına, işçiyi sömüren ve sömürten zihniyetin işçilerce er geç yıkılacağına yer verdi.

Eylemin anlamı

Örgütlü, disiplinli ve coşkulu geçen bu yığınsal işçi eylemini burjuva basın küçük kutulara sığdırmaya çalıştı. İşçi sınıfının, onbinlerce insanın ağzından haykırılan öfkesinin ne denli güçlü olduğunu gizleyebilmek için harcanan çabaya bir örnek de *Hürriyet*'tir.

Hürriyet mitingle ilgili haberinde "35 bin feryat"tan bahsediyor. Oysa yürüyüş ve mitingde yankı yapan, ağlama sesleri ve feryat değil, sınıfın tok ve gür sesiydi. Yüzbinlerce milyonlarca işçi ve işçi ailesinin her geçen gün daha da kötüleşen iş ve yaşam koşullarını protesto eden, düzene karşı kin ve öfke ifade eden belgilerdi.

İzmit eylemi, işçi sınıfının savaşım azminin, savaşım içinde nasıl daha doğru belgilere dönüştüğünü de gösterdi.

Samsun'da işçiler, "işçiler yürüsün, demokrasi büyüsün" belgisini haykırıyorlardı. Bu belgi, işçilerin özlediği demokrasinin burjuvazinin "verdiği" ya da "vermeyi vaad ettiği" demokrasi olmadığını anlatıyor, yükselen sınıf savaşımının burjuva legalitesini parçalaya parçalaya ilerleyeceğini ve bu anlamda demokrasiyi büyüteceğini, gerçek demokrasinin ise işçi sınıfının yükselen devrim savaşımı içinden çıkacağını anlatıyor.

İzmit'te bu belgi daha ileri bir belgiye dönüştü: "İşçiler birleşin iktidara yerleşin". Belginin ne anlama geldiği çok açıktır. İşçi sınıfı iktidara adaydır. Ve bunu meydanlarda avazı çıktığı kadar haykırarak dosta düşmana söylüyor.

İşçiler grevli, protestolu, mitingli eylemlerle sokaklara taşıp meydanları zaptettikçe demokrasi savaşımı ilerleyecek, gerçek demokrasinin kapısı bu yolun sonunda işçi sınıfının elleriyle açılacaktır. İşçiler burjuva devleti yıkıp kendi devletlerinde iktidara yerleşince, yani demokrasi bir özlem olmaktan çıkınca, bugün onbinlerin yürüyüşlerde haykırdığı belgiler milyonların yaşadığı bir gerçek olacaktır.

Belgiler özü itibariyle bunu anlatıyor. Şevket Yılmaz'a, "gözümüzü 3-5 kuruşa değil, daha ileri dikelim" sözlerini söyleten, gözünü gerçekten artık 3-5 kuruşun ötesine dikmiş olan ve demokrasi savaşımını *kalıcı* zaferler elde etmek için daha çok yükselten işçi sınıfıdır.

Evet, Türkiye'de işler burjuvazinin uykularını hepten kaçırtacak, oportünist reformist güruha kabus gördürtecek bir hızla ilerliyor.

İşçi sınıfı, Türk-İş'te sendikal birliğin sağlanmakta olmadığının da verdiği güçle, derin bir coşku ve savaşım azmiyle ileri atılıyor. Sınıf kardeşlerine, grevci onbinlere dayanışma elini uzatıyor. Demokrasiyi büyütmek için yürüyor. İktidara yerleşmek üzere yürüyor. İşçi sınıfı devrim istiyor.

İşçiler Türk-İş'te birleşiyor, her yürüyüş ve her mitingle devleşiyor.

Ve sokaklar artık işçi sınıfına dar geliyor. İşçinin sesini daha da yükseltelim.

Salih Can

1 Mayıs için İzmir'de pullama yaptık

1 Mayıs'ta sesimiz gür çıktı!

İzmir'de bir tek bizim 1 Mayıs pullamamız oldu. Böylece sesimizi duyurduk.

Sevgili Yoldaşlar,

28 Nisan akşamı gerçekleştirdiğimiz, partimizin 1 Mayıs ile ilgili pullama eylemini aktarmak istiyorum. Pullama eylemi 28 Nisan akşamı saat 9'da başladı ve saat 10.30'da son buldu. Belirlediğimiz bölgelerde yoldaşlar eyleme aynı saatte başlayıp aynı anda bitirmiş olacaktı. Polisin bir bölgede işin farkına vardığı anda diğer bölgelerde de aynı anda operasyon yapma ya da önlem alma olasılığını hesaba katmıştık. Bu nedenle eylem tek bir yumruk gibi inecekti. Öyle oldu.

Daha önce sekreter yoldaşla belirlediğimiz bazı partili yoldaşlar pullama eylemine katılamadılar. Ancak o gün o eylemin gerçekleştirilmesi gerekiyordu. Hemen yeni duruma uygun özel bir örgütlenmeye gittik. Daha önceden benzer eylemlerden deneyimli bir yoldaşımız birinci bölge için görevlendirildi. Bu bölge Bornova, üniversite kampüsü, Montrö ve Çankaya bölgelerini kapsıyordu. Aynı gece saat 23.10'da bu yoldaştan raporu aldım. Montrö-Çankaya bölgesi zaman azlığından pullanmamıştı. Ama öteki bölgelere yüzlerce pul yapıştırılmıştı. 23.10'daki görüşmemizde bu bölgenin stratejik önemi olduğuna karar verdik. Ve daha sonra orayı da pulladık.

İkinci bölge Mehtap mahallesi, Gültepe Toros ve Yıkıkkemer'den oluşuyordu. Bu görevi alan yoldaş da başarılıydı. Ancak, "sabah yapılması daha doğru olur" şeklinde bir öneri yapmıştı. Ben de o an önerisine katılmamıştım. Fakat daha sonradan gördüm ki gerçekten sabah erken yapmakta fayda varmış. Çünkü akşamdan yapmak polis için temizleme zamanını bol bırakmak anlamına gelmişti. Böylece öğrendik.

Üçüncü bölgedeki eyleme ben de katıldım. Bu bölge Şemikler, Nergis, Mersinli, Sanayi Sitesi, Yeni Garaj ve grev alanlarından oluşuyordu.

Saat 12'de bu bölgedeki eylem de başarıyla tamamlanmıştı.

O gece (raslantı da olabilir ki büyük ihtimalle böyleydi) İzmir çapında kahveler aranıyor, yollar kesiliyor, olağanüstü bir operasyon oluyordu. Bu durum tüm yoldaşlarda biraz tedirginlik yarattı. Ancak bunu, bizim eylem başladıktan sonra farkettiğimiz için yapacak birşey yoktu. Yoldaşlarımız 1 Mayıs'ta partimizin sesini yığınlara duyurmanın öneminin bilincindeydiler, yaptılar. Eylem firesiz sona erdi.

İzmir çapında bir tek bizim 1 Mayıs pullamamız oldu. Böylece sesimizi duyurduk. Bir yandan da *"İşçinin Sesi* pullama yapmış duydunuz mu? Montrö'de gördük" şeklinde fısıltı gazetesini harekete geçirdik. Bu yolla eylemi daha çok insanın duymasını ve konuşmasını sağladık.

Çok insanla konuşuyor ve toplumsal psikolojiyi iyi işlemeye çalışıyoruz. Ege'de hava elektrikli, gergin ve değişken. Hava dönüyor. Kesinlikle ses getirecek eylemler yapılmalı. Aliağa'daki panel çok güzel oldu. *Demokrat Ege* gazetesinin müzik konserinde de oradaydık. Hava gerçekten gergindi. Biz oraya örgütlü gidemedik. Yoksa o altı, yedibin kişi sokaklarda bile yürütülebilirdi. Ancak 1 Mayıs şenliğine gelmişti, olmadı.

1 Mayıs ile ilgili başka yazılar da göndereceğiz. Bu yazımı burada noktalamak istiyorum.

1 Mayıs'ta *İşçinin Sesi* gür çıktı!

Eylemimiz partimizin devrimci yoluna şan olsun!

S.B., Ege

Yığınlar sokağa iniyor, yasaların dışına çıkıyor, öncü istiyor.

Türkiye'de hava dönmüştür!

Demokrat Ege gazetesinin İzmir'de düzenlediği müzik şölenine yoldaşlarımızla katıldık. 1 Mayıs'ın hemen öncesinde yapılması, geceye özel bir anlam katmış insanlarda coşku yaratmıştı.

7 bin insanın doldurduğu salonda yer kalmadı. Sahnenin içine bile insanlar olturdu. O geceyi, o kalabalığı izleyen hiç kimse Ege'de ve Türkiye'de artık yeni bir döneme girildiğini görmezlik edemez. İnsanlar adeta slogan bekliyordu, eylem bekliyordu. Bir taraftan bir alkış başladığında aynı anda salona yayılıyor, seyircilerden birisi bir şarkıya başlayınca 7 bin kişi derhal aynı şarkıya katılıyordu.

Biz parti örgütü olarak eylem başlatmak, en azından slogan attırmak için yeterliydik. Fakat hazırlıklı değildik. Görüştüğüm, konuştuğum tüm yoldaşların, dostların ve benim içime o gece bir dert oldu. Ve de ders oldu. Şunu gördük ki artık yığınlar bizden Aliağa'da olduğu gibi aktif yönlendirme istiyor. Yığınlar sokağa iniyor, yasaların dışına çıkıyor, öncü istiyor. Bu havayı çok iyi koklamalıyız. Örgüt olarak her an ve zaman harcamadan yığınların yanan yüreklerinin yanına gitmeliyiz.

O gün orada o 7 bin insanın yüreği, tam dünya işçi sınıfının yüreği ile birlikte atıyordu. O gecede 1980 1 Mayıs'ından beri bastırılan, susturulan duyguların isyanı vardı. İşkenceden söz edildiğinde, işkence hapis ve baskı lanetlendiğinde 7 bin insan bir sel olup kabarıyor, bir alkış tufanı yükseliyordu.

Polisler sahne çevresine yerleşirken türlü protestolarla karşılaştılar. Ama bu polislere inat, kaypakça konuşmalar değil, saldırıdakiler alkış alıyordu. Demokrasi, özgürlük dendiğinde ortalık bir anda elektrikleniyordu. Salonu sendikadan işçiler doldurmuştu. Üniversiteli gençliğin canlılığı da güzel bir hava yaratıyordu.

Bunlar konserdeki insanların psikolojisi. Konser dışında da aynı hava var. Artık insanlarda bir canlanma ve atılım gözlemleniyor. Nedamet getiren devrimcilerde, "halk bizi anlamıyor" diyen aydınlarda bile canlanma var.

Şunu kesinlikle bir kez daha gördük ki Türkiye'de hava dönüyor ve dönmüştür. Ege'de ve Türkiye'nin birçok bölgesinde binlerce işçi grevde. Fabrikalarda yemek boykotları başladı. Sümerbank'ta işçilerin protestosunu biliyoruz. Yeşildere'de üst geçit için, 2-3 bin insan 8 şeritli yolu trafiğe kapatabiliyor. Bunun yanında burjuva siyasi arenasında yeni bunalımlar, yeni sancılar başladı. Tüm burjuva partilerinde şu ya da bu ölçüde çatlaklar, erimeler var. Alın SHP'yi. Başkan ayrı telden, yerel örgütler ayrı telden çalıyor. ANAP içindeki eğilimler birbirlerini ısırmaya başladı. Anayasa değişikliği tartışması birçok çatlağın başlangıcıdır bizce. Anayasa değişikliği için referanduma gidilirse Türkiye'de yer yerinden oynar, çok şey tartışılır. Biz de tartışmaların içine dalar, kendi görüşlerimizi yayarız.

Türkiye'de mayıs ayları sınıf savaşında hep yeni aşamaların ayı olmuştur. 1987 1 Mayıs'ı Türkiye'de yeni bir döneme, devrimci bir döneme doğru gidişimizin ayı oluyor. Yıllardır baskı altında tutulmuş, ağızlarından son lokmaları dahi alınmış insanlar artık bilinçli ve onurlu seslerini çıkarıyorlar. Faşizmden çok çekti ve faşizmi defetti halkımız. Bir daha faşizmi yaşamamalıyız. Bir daha halkımıza faşizm yaşatmayacağız! Canımızı dişimize takıp bu yeni dönemde, bu devrimci dönemi devrimle noktalayacağız. Faşizme geçit vermemek için tek yol devrim diyoruz.

1 Mayıs engellenemez!

Biji yek gulan!

Baskıya, sömürüye, ezilmişliğe karşı tek yol devrim!

Faşizme geçit vermemek için tek yol devrim!

Türkiye devrimi *İşçinin Sesi*'nin omuzlarında yükselecektir.!

S. Baran, Ege

SHP'nin paneline TKP—İşçinin Sesi de örgütlü olarak katıldı.

İşçiyiz güçlüyüz, devrimde öncüyüz!

SHP panelini, militan işçilerin gösteri alanına çevirdik. Belgilerimizi salondaki 3 bin kişiye attırdık.

5 Nisan 1987 günü Aliağa'da Akın sinemasında SHP'nin düzenlediği "Demokrasi ve İşçi Hakları" konulu panele TKP—*İşçinin Sesi* de örgütlü olarak katıldı.

Panelde konuşmacı olarak Petrol-İş sendikası genel başkanı Cevdet Selvi, yazar İlhan Selçuk, Prof. Sadun Aren ve SHP milletvekili Cüneyt Canver yer alıyordu.

İzmir'den Aliağa'ya giden otobüsler önce Aliağa Petrol-İş şubesinin önüne gitti. Tüm ziyaretçiler, kendi aralarında topladıkları paraları grevci işçilere destek olarak sendikaya bağışladılar. Cevdet Selvi burada, grevlerin anlam ve önemi üzerine bir konuşma yaptı. "Bu yasalarla grev yapılmaz diyenlere cevap olsun diye yapıyoruz bu grevleri" diye konuştu. Böyle konuşması alkışlarla karşılandı.

Daha sonra içinde parti militanları ve sempatizanlarımızın da olduğu 300-400 kişilik bir işçi topluluğundan oluşan kafile Akın sinemasına gitmek üzere sendikadan ayrıldı. Ayrılırken grevci işçilerle vedalaşıp başarı diledik. Bizi uğurlayan grevci işçilerin yüzlerindeki o coşkuyu, o sevecenliği kağıtlara aktarmak zor.

Panele ilgi olağanın üzerindeydi. 2-3 bin kişi gelmişti. Alt ve üst salonlar dolduğu ve ayakta duracak yer de kalmadığı için kantin olarak kullanılan bölüme kapalı devre televizyonla panelin yayını yapıldı. Salona giremeyenler toplantıyı kantinden izlediler.

İlk konuşmacı Petrol-İş genel başkanı Cevdet Selvi idi. Selvi, 70'lerden itibaren bugüne dek işçi haklarındaki gerilemeler, 24 Ocak kararları ve 82 Anayasası'nın gerici anti-demokratik niteliği üzerinde durdu. Konuşması sık sık "İşçiler elele genel greve" sloganlarıyla kesilen Selvi, daha sonra emeğin toplumdaki önemi, emeğin örgütlenişi ve sendikalar üzerinde durdu. İşçi haklarının demokrasi kavgasındaki yeri üstünde de durarak ikisinin kesinlikle birbirinden ayrılamayacağını belirtti. Sonunda sözü Petrol-İş grevlerine getirdi ve her türlü güçlüğe rağmen greve çıkıldığını söyleyerek "çünkü greve çıkmamak sermayeye boyun eğmek olacaktı" dedi.

Bir saati geçkin konuşma sık sık, salonda bulunan grevci işçilerin attırdığı "İşçiler elele genel greve" sloganı ile kesildi. Bu slogan işçi topluluğunun Selvi'nin konuşmasına vurduğu mühür oluyordu.

İkinci konuşmacı olarak sözü Sadun Aren aldı. Yaptığı esprilerle salonu gülmekten kırıp geçirdi ama konuşması iyi değildi. "SHP, sermayenin, emeğin çıkarlarına hizmet edecek şekilde düzenlenmesini istiyor" dedi. Sonra da SHP'nin farklı görüşlere "açık ve saygılı" olduğunu söyleyerek tüm sosyalistleri SHP içinde çalışmaya davet etti.

Sadun Aren, daha sonra sözü Türkiye'nin dünya kapitalizmi içindeki yerine getirdi ve şöyle konuştu: "Türkiye Avrupa ve Amerika ile bütünleşme sürecindedir. Bu bütünleşme sermayenin düzenini egemen kılar(!) Eğer bu ülkelerle bütünleşme artarsa ulusal gelişme için gerekli aletleri elimizden kaçırırız... Kendi ülke sermayemizin yerine ANAP yabancı sermayeye kapılarını açmıştır." Bu sözler doğru bir anlayışı yansıtmıyordu ve salonu dolduran işçiler tarafından da soğuk karşılandı.

Üçüncü konuşmacı İlhan Selçuk'tu. İlhan Selçuk 12 Eylül yenilgisini kısaca değerlendirdi. 12 Eylül yenilgisini "bir muharebe kaybı" olarak niteledi. "Muharebe kaybedilir, ancak savaşı kaybetmeyiz" dedi. Bu sözler salondaki işçilerin psikolojisine uyuyordu. Alkışlarla karşılandı. İşçi sınıfı savaşı kaybetmiş saymıyordu kendini. İlgisi ve coşkusu da bu nedenleydi.

Söz cezaevleri ve işkence konusuna gelince militan kadrolarımızla birlikte "İşkencecilerden hesap soracağız" sloganını başlattık. Salon inledi. Bu noktaya kadar "Biz her türlü farklı görüşe açığız", "sert devrimcilere saygılıyız" diye konuşmakta olan İlhan Selçuk, bu sloganlardan sonra "Keskin devrimciler" diye salonda bulunan militan işçilere dil uzatmaya başladı. Ama tepkiyle karşılanacağını da iyi hesaplayarak bir yandan "salonda bulunan ve bizden sert düşünen devrimciler" diye konuşurken bizlere bir yandan da "12 Eylül döneminde başı dik yürüyen gençlerimiz" diye övgüler düzüyordu.

Son konuşmacı, SHP adına konuşan Cüneyt Canver'di. SHP'nin işçi yatağı Aliağa'da düzenlediği toplantıya Cüneyt Canver'in teşrif etmesi anlamlıydı. SHP, en "sol" adamını seçmek zorunda kalmıştı. SHP milletvekili Canver, "ülkenin içinde bulunduğu depolitizasyon'dan söz etti(!) Meclis'in de depolitize olduğunu ileri sürdü. Sık sık da işçi ve emekçilerin SHP çatısı altında mücadele etmesi gerektiğini tekrarladı. Konuşmasındaki SHP propagandası salonda bulunanlar tarafından soğuk karşılandı. Diğer konuşmacılarda da aynı olay gözlenmişti. SHP propagandası ilgiyle karşılanmıyor, işçi sınıfı SHP'yi dost bilmiyor.

Canver'in yarım saati bulan konuşmasından sonra panel diğer konuşmacıların çok kısa konuşmalarıyla bitti.

Eylemin gösterdikleri:

Aliağa eylemi bir kez daha gösterdi ki parti olarak en önemli görevlerimizden biri, sosyal demokratların işçi sınıfı üstündeki etkisini kırmak olmalıdır. İşçi sınıfı, sınıf sezgisiyle sosyal demokrat demagojilere karşı bir psikoloji içindedir. Ama bunu onun bilincine çıkarmak, iyice kavrayıp aktif tavır almasını sağlamak komünistlerin görevidir. Bu, Türkiye'nin değişen ortamında giderek daha büyük önem kazanıyor.

Ne var ki, Aliağa panelinde gördüğümüz gibi işçi sınıfımızın böyle demagojilere karnı tok. Panelde söylenen "biz sermayeyi emeğin çıkarlarına uygun olarak düzenlemek istiyoruz" sözlerini işçiler, komünist evlatlarıyla birlikte "İşçiyiz güçlüyüz devrimlerde öncüyüz" diye haykırarak karşıladılar. Böylece söylenen söz hakkında ne düşündüklerini dile getirdiler. Yine panelde söylenen "Grevleri destekliyoruz" sözlerini de işçi sınıfı en az on defa "İşçiler elele genel greve" diye haykırarak yanıtlandı. Bununla, "haydi öyleyse" der gibiydi.

3000 kişiye yakın insanın doldurduğu ve büyük çoğunluğun işçi olduğu salonda alkışların yükseldiği ve sloganların atıldığı yerler dikkate değerdi. İşçi sınıfını mücadeleye çağıran her söz sloganlarla kesiliyor ve sürekli alkış alıyordu. İşçi sınıfı coşkulu ve hırçındı ve böyle konuşmalara ilgi gösteriyordu. İşçi sınıfımızın kuru sözlere karnı pek toktu. Bu insanlar dolduru-

İşçi sınıfına siyasal mesajımızı ilettiğimiz bu eylem düşmanların yüreğine korku, dostların yüreğine su serpti.

lacak meydanlar, işgal edilecek fabrikalar istiyordu. İşçi sınıfıydı bu, bileklerini sıvamış toz dumanın başlayacağı ana hazırlık yapıyordu ve salonu inleterek "İşçiyiz güçlüyüz, devrimlerde öncüyüz" diyordu.

Bizim bu toplantıya katılla hedeflediğimiz, işçi sınıfımıza siyasal mesajlarımızı iletmekti. Bunu başarıyla yaptık. O gün orada düşmanların yüreğine korku, dostların yüreğine su serptik.

Toplantıda küçük bir güçle 3000 kişiye öncülük ettik. Amatörlüklerimiz de oldu ama bir ses bir anda binlerin sesi olabildi. Kesin konuşmak istemiyoruz ama 12 Eylül'den bugüne geçen yedi yıllık bir aradan sonra ilk kez böylesine geniş işçi katılımlı bir toplantıda devrim sloganı atıldı. Siyasi polis de oradaydı ama partimiz o gün orada özgürlüğünü kullandı.

Panelin diğer bir özelliği de salonda yüksek öğretim gençliğinden ve kadınlardan çok sayıda insanın olmasıydı. Partimiz "Gençliğin yolu işçi sınıfının devrimci yoludur" sloganını kendine ilke edinmiş olan bu gençlere de öncülük etti. Öğrenciler de işçilerle birlikte tek ses olarak "genel grev" diye haykırıyordu. İşçi sınıfıyla moral ve psikolojik açıdan bütünleşiyordu.

Eylemin ve çıkışımızın bizim açımızdan anlamı ve önemi büyüktür. Bu eylemle birlikte partimiz Ege örgütü kendine daha yeni ve döneme ve havaya uygun mücadele biçimleri saptayacak, işlerine daha büyük bir coşkuyla sarılacaktır.

Sevgi Yılmaz-S. Baran, Ege

İzmir Yeşildere'de yığınların protesto eyleminde yine en öndeydik!

Halkın sorunu partimizin sorunudur

4 Mayıs günü İzmir'de Yeşildere yolunda bir kaza oldu. Akşam saat 16 sularında meydana gelen kazada Yaşar Kollektif deri atölyelerinde konfeksiyon işçisi olarak çalışan 18 yaşındaki Ayşe Balkan adlı kız öldü.

Kaza çok feciydi. Kıza demir yüklü bir kamyon çarpmış, kafatası parçalanmıştı. Akşam iş paydosu sırasına denk geldiği

Biz, halkımızın sorunu bizim sorunumuzdur diyerek çalışıyoruz.

için kaza yerine bir iki saat içinde üç dört bin kişi toplandı.

Ben de olay yerindeydim. Trafik altüst olmuş, her kafadan bir ses çıkıyordu. Biz dostlarımızla birlikte halkın içinde dolaşıyor ve yolun trafiğe kapatılıp olayın protesto edilmesi için propaganda yapıyorduk.

Birden, "Üst geçit istiyoruz" diye slogan atmaya başladık. Hava gittikçe elektrikleniyordu. Polis olay yerini kordona aldı. Yola çıkanları iteklemeye başladı. Bunun üzerine çok sert bir tartışma başladı. Sinirler iyice gerilmişti.

Durumu gören polis amiri hemen koştu, geldi. Lütfenler, ricalarla polisle halkın tartışmasını kesti. Bu arada yer yer "üst geçit istiyoruz" sloganı atılıyordu. Dört, beş vatandaş yola çıktı. Polisler hazırlıklıydı. Hemen atılıp iki kişiyi kıskıvrak yakaladılar. Bunlardan biri daha önce polisle tartışan dostumuzdu. Belli ki polisler onu gözlerine kestirmişlerdi. Biraz itiş kakış olduktan sonra polis arabasına soktular.

Bu arada savcı, ölen kızın cesedinin yoldan kaldırılması için emir verdi. Bu iş yapılırken bir gurup vatandaş polisle tartışıyor ve tutukladıkları iki kişinin serbest bırakılmasını istiyorlardı. Halkın sinirlendiğini gören polisler tutukluları arabadan indirdiler. Bunlardan dostumuz olanı biraz sonra kargaşa ve itiş kakıştan yararlanarak kaçtı. Bunda bizim doğrudan yardımımız da oldu tabii. Sonradan parti dostlarımız bir fırsatını bulup öteki vatandaşı da kaçırdılar.

Daha önceki bir yazımda Yeşildere yolunu anlatmıştım. O zamanki kaza ve yolun işgal edilmesi olayından sonra bu üçüncüsü oldu. Hava hâlâ çok gergin, dokunsan patlayacak gibi. Bizim dostumuz olan arkadaşın gözaltına alınmasını ve sonradan kaçışını büyük çoğunluğu işçi olan binlerce insan gördü. Olay basına da yansıdı. Ertesi gün arkadaşlara çok sayıda insan hem geçmiş olsun diyor, hem de yaptıkları çıkış için onları kutluyordu.

Olay 3 saat kadar sürdü. Olayı ve sonrasını partimizin politikası açısından kafamda enine boyuna değerlendirdim.

Birincisi, çıkışımız anlamlı ve yerindeydi. Deri işçileri tarafından kesin anlayış ve doğrudan destekle karşılandı. Bu, parti örgütümüzün deri işçileri içindeki çalışmasına ve örgütlenmesine yeni bir ivme kazandıracaktır.

İkincisi, artık parti kadroları ve sempatizanları olarak yığınsal çıkışlara öncülük etmeyi öğrendik. Bu bizim için önemli bir aşamadır. Daha önce Bornova semtinde SHP 1 Mayıs toplantısında slogan atılmasına öncülük ettik. Karşıyaka'daki SHP toplantısı çıkışında da gösteriler ve slogan atmalar oldu. Yine biz öncülük ettik. Yine polis saldırdı ama birşey yapamadı. Bu Yeşildere olayı üçüncüsü. Yetişebildiğimiz her yerde yığınsal çıkışlara öncülük etmeye çalışıyoruz.

Ancak örgütsel olarak eksiklerimiz de çok. Örneğin olayın akşamında bir bildiri çıkarıp dağıtmamız iyi olurdu. Gerekliydi de. Eylem yapıyoruz, yığınların sempatisini kazanıyoruz ama propagandası eksik kalıyor. Bu olayda elimizin altında bir baskı-teksir makinesinin olmayışının eksikliğini ta içimde duydum. Bu eylemden ders çıkararak hemen basım işini örgütlemek için girişimde bulunduk. Bir iki ay içinde bunu gerçekleştireceğimizi umuyoruz.

Öte yandan olayı Deri-İş sendikası başkanına anlattık. Ölen kız sendika üyesi değilmiş. "Vah, vah" demekle yetindi.

Biz, "halkımızın sorunu bizim sorunumuzdur" diyerek çalışıyoruz. En basit sorunlara bile sahip çıkıp çözüm yolları gösteriyoruz. Bu da etkin bir ajitasyon ve propaganda ile olabilir ancak. Biz karşılıklı ilişki yoluyla yığınlara, insanlara ulaşmaya çalışıyoruz. Ama yalnızca bu yetersiz kalıyor. Böyle durumlarda hemen bildiriler dağıtmak gerekiyor. Bu olay için bildiri basıp dağıtabilirsek çok iyi olacak. Yeşildere'deki tüm deri işçileri için ortak sorun haline gelmiş olan bu soruna sahip çıkabilirsek eminim ki deri işçilerinin sesi *İşçinin Sesi* olacaktır.

Halkımızın sorunu partimizin sorunudur.

S. Baran, Ege

Kavga gün be gün kızışıyor!

İşçi sınıfı gerçek demokrasiyi,kendi demokrasisini kurmaya yürüyor. "İktidara yerleşeceğiz" belgisini haykırarak, onbinleri yanına katarak ilerliyor.

Sınıf savaşımı günbegün kızışıyor. Onlarca işyerinde 11 binden fazla işçi grevdedir. 30 binden fazla işçi grev gömleğini giymek için sabırsızlanıyor.

Bundan on onbeş yıl önce başlıbaşına bir olay "olan" işçi mitingleri bugün toplumsal yaşamımızın günlük eylemleri haline geldi. Kendisi için kendisi tarafından örgütlenen yürüyüş ve mitinglerde gür sesini yükselten işçi sınıfımız, toplumun öteki kesimlerini de ayağa kaldırmakta, *başı çekmektedir.* Sınıfın attığı her ileri adımın ardından, eylemlerle savaşımını yükseltmesi elbette raslantı değildir.

Tablo I, 1963'ten bu yana her yıl, o yıl içinde greve çıkmış işçi işyeri sayısını veriyor.

1987 yılının ocak ayı başında grevde olan işçi sayısı 4104 ve işyeri sayısı 4'ken bu sayı mayıs ayında 15 096 işçiye ve 77 işyerine çıktı. Alınmış olan grev kararlarını dikkate alarak hesapladığımız eğilime göre de, ağustos ayı içinde 150 işyerinde 46 219 işçi grevde olma olasılığı vardır.

1986 yılında 20 işyerinde 5639 işçi grev yapmışken, 1987 başında, yalnızca 4 işyerinde 4104 işçi grevdeydi.

1987'nin ilk beş ayında toplam 77 işyerinde 15 096 işçi greve katılmıştır. Bu sayı, daha şimdiden 1973 düzeyini yakalamış ve geçmiştir.

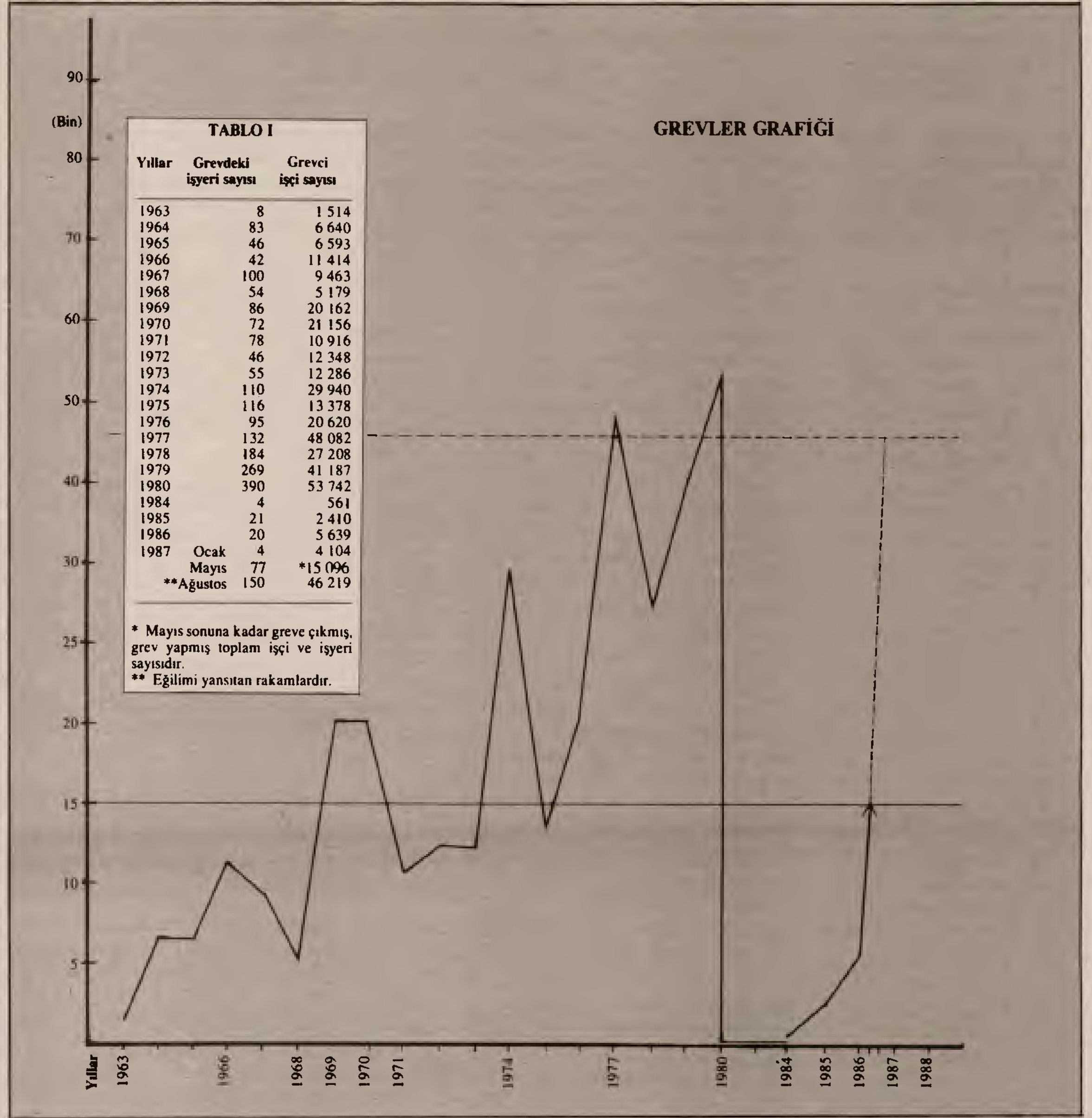
Eğilim böyle giderse, ağustos ayı içinde 150 işyerinde 46 bini aşkın işçi greve katılmış olacaktır, ki bu da, son 20 yılda greve çıkan işçi sayısının en yüksek olduğu yıllardan biri olan 1977 rakamlarını yakalamak üzeredir.

Öte yandan, yürüyüş ve mitinglerde onbinlerce işçi, Samsun'dan Bozüyük'e İzmit'e dek öfke ve kinini haykırmaktadır.

Yılın ilk beş ayı içinde sayısız protesto, iş yavaşlatma, vb. direniş olmuştur. Onbinlerle işçi yemek boykotu vb. protesto gösterileri yaparken çok sayıda işçi de açlık grevi eylemine gitmiştir. Ve bu eylemler hızlanarak, katılımı daha da yükselterek sürmektedir. Bu ufak ufak, basında çoğu kez yer bile almayan eylemlerde işçi sınıfının savaşımı, kararlılık ve azimle yükselttiğini göstermektedir.

Dipten gelen bu dalga bugün Türk-İş yönetimini geçmişle kıyas götürmez çıkışlar yapmaya, kendisine bağlı sendikaların eylemlerine, grevlerine daha fazla, daha aktif sahip çıkmaya zorlamaktadır.

Görüldüğü gibi işçi sınıfı yürüyüştedir. O gerçek demokrasiyi, kendi demokrasisini kurmaya yürümektedir. "İktidara yerleşeceğiz" belgisini onbinlerle haykırarak, Türk-İş'i de, bağımsız sendikaları da peşine takarak yürümektedir.

TABLO I

Yıllar	Grevdeki işyeri sayısı	Grevci işçi sayısı
1963	8	1 514
1964	83	6 640
1965	46	6 593
1966	42	11 414
1967	100	9 463
1968	54	5 179
1969	86	20 162
1970	72	21 156
1971	78	10 916
1972	46	12 348
1973	55	12 286
1974	110	29 940
1975	116	13 378
1976	95	20 620
1977	132	48 082
1978	184	27 208
1979	269	41 187
1980	390	53 742
1984	4	561
1985	21	2 410
1986	20	5 639
1987 Ocak	4	4 104
Mayıs	77	*15 096
**Ağustos	150	46 219

* Mayıs sonuna kadar greve çıkmış, grev yapmış toplam işçi ve işyeri sayısıdır.
** Eğilimi yansıtan rakamlardır.

GREVLER

İşyeri	Sendika	Üye sayısı
63 işyeri (İstanbul, İzmir, Ankara, Adana, Bursa, Bandırma, Mersin, İskenderun, Gebze, Yalova, Kocaeli, Sakarya)	Petrol-İş	9 370
İmamoğlu İplik (Kula)	Öziplik-İş	42
Kocaeli Mobilya (Kocaeli)	Özağaç-İş	145
Kemsan (Kayseri)	Özgıda-İş	103
Kılıçoğlu Tuğla Kiremit (Eskişehir)	Kristal Çitşer-İş	560
Süper Dizel (İstanbul)	Otomobil-İş	12
Şentürk Demir Çelik (İzmir)	Türk Metal	35
Etsan	Özgıda-İş	130
Kale Kilit	Otomobil-İş	650
Kale Vida	Otomobil-İş	73
Apikoğlu	Özgıda-İş	
TOPLAM		11 148

PROTESTOLAR

● *Haliç tersanesinde çalışan ve Dokgemi-İş üyesi olan işçiler, işverenin toplu iş sözleşmesi görüşmelerini sürüncemede bırakan tutumunu protesto ederek, kendi inşa ettikleri iki geminin denize indirilme törenlerine katılmadılar.*

● *Kütahya Tavşanlı'da Değirmisaz kömür işletmelerinde çalışan işçilerden 38'i sendikalaşma çabasında bulunmaları üzerine işten atıldılar. Bunun üzerine toplam 42 işçi, toplu olarak açlık grevine başladı.*

● *Emayetaş işyerinde, Otomobil-İş üyesi 400 işçi toplu sözleşmeden doğan haklarının ve ücretlerinin 3 aydır ödenmemesini protesto için oturma eylemine başladı. İşçiler, eylemlerini açlık grevine büyüteceklerini de ifade ettiler.*

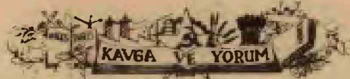
GREV KARARI ALINAN İŞYERLERİ

İşyeri	Sendika	Üye sayısı
Çipitaş Çinko	Petrol-İş	8
Ege Profil	Petrol-İş	16
7 işyeri	Özgıda-İş	
Gema San.	Türk Metal	35
İdeal Dizayn	Öziplik-İş	100
Lalezar Gazinosu	Toleyis	40
4 metal işyeri	Türk Metal	251
ORÜS (20 işyeri)	Ağaç-İş	4 500
Elvan Plastik, Sümerbank, Sürtel Kablo, Kimaş	Petrol-İş	1 066
Çeşitli işyerleri	Türk Metal	1 000
1 işyeri	Yol-İş	25
Çeşitli işyerleri	Otomobil-İş	1 300
T. Gemi San. AŞ (7 tersane)	Dokgemi-İş	5 200
Etibank (18 işyeri)	T. Maden-İş	10 360
Tübitak	Tezkoop-İş	1 022
Seydişehir Alüminyum	Türk Metal	5 500
Sportoto	Tezkoop-İş	700
TOPLAM		31 823

UYUŞMAZLIĞA GİDİLEN İŞYERLERİ

İşyeri	Sendika	Üye sayısı
TÜPRAŞ	Petrol-İş	3 924
TPAO	Petrol-İş	7 500
SSK İlaç Fab.	Petrol-İş	
MKE işyerleri (Kırıkkale ve Elmadağ Barut, Antalya Pil Fab.)	Petrol-İş	1 177
Aysan	Petrol-İş	60
Fersan Plastik	Petrol-İş	27
Doğu İlaç Fab.	Petrol-İş	1 407
Transtürk Kimya	Petrol-İş	13
Vakıflar Bankası	BASS	4 400
Kamu İnşaat	Çimse-İş	25
Esçelik	Türk Metal	35
NCR	Tezkoop-İş	80
Denizli Yetiştirme Yurdu	Sağlık-İş	70
Tamcam	Kristal-İş	160
7 işyeri	Özgıda-İş	167
119 deri işyeri (Kazlıçeşme)	Deri-İş	3 400
Konya Derkosan	Deri-İş	100
İlmek Triko	Öziplik-İş	20
Hema (Polatlı)	Türk Metal	633
Antalya Ferrokrom	Türk Metal	621
MKE		227
20 Cam işyeri	Kristal-İş	13 000
2 metal işyeri	Türk Metal	199
7 Tersane	Dokgemi-İş	5 200
Afet İşleri	Yol-İş	1 281
İmar Ltd. (Ankara)	Yol-İş	117
Etibank	Türk Metal	7 000
T. Denizcilik İşl.	Koop-İş	1 200
T. Denizcilik ve Deniz Nak.	Denizciler Sen.	10 000
T. Deniz İşl.	Likat-İş	7 000
İsparta Belediyesi	Belediye-İş	
Tek, DSİ, İller Bankası, Simmel, EİEİ	Tes-İş	103 000
Divriği Demir	T. Maden-İş	1 660
Karadeniz Bakır	T. Maden-İş	2 097
TOPLAM		175 800

İŞÇİNİN SESİ
ÇEK-AL
Fabrikalardan
makine sesinden önce
İşçinin Sesi gelecek!
TKP—*İşçinin Sesi*
işçinin partisi!
Yıl:13, Sayı:329, 20 Mayıs 1987

Resmi TKP'nin "yeni" görüşleri asırlık oportünizmin eski ve bayat görüşleridir

Mercan Köklü

Resmi TKP'nin "yeni düşünce tarzı"(!), "yaratıcı şekilde uygulama" diye piyasaya sürdüğü en son "tez"ler hiç de yeni değildir.

Resmilerin "ulusal demokrasi" adı altında savundukları burjuvaziyle işbirliği, dini akımlarla işbirliği, ordu ve cuntalarla işbirliği savları, oportünizmin tarih boyunca savunduğu savlardır. Çevreye bakıldığında taze, yeni örnekleri de çok görülecektir.

Bir bütün olarak sağa kaymış olan Dünya Komünist Hareketi, bu tür ve hem de oldukça yeni örnekleri içermesi açısından engin bir "hazine"dir.

Oportünizmin en gelişmiş örnekleri, bizim resmilerin de nereye varacağının aynasıdır. Bu nedenle biz bu yazıda Filipinler resmi Komünist Partisi'nin (PKP) Marcos'a, Arjantin Komünist Partisi'nin (PCA) askeri cuntalara, İran Halk Partisi'nin de (TUDEH) dini akımlara ve dine karşı tutumunu örnekleyerek sergileyeceğiz. Sonra, bu partilerde bağlaşıklık anlayışının ne ölçüde "gelişmiş"(!) olduğunu göreceğiz.

Örnek olarak gösterdiğimiz partilerin içinde tarihi şanlı ayaklanmalar, anti-faşist savaşlar, emperyalizme başkaldırı gibi onurlu sayfalarla dolu olanlar vardır. Ancak, bu partilerin içine sızan oportünizmin yaptıklarının affedilecek, hele mazur görülecek hiçbir yanı yoktur.

Filipinler Komünist Partisi (PKP) ve Başkan Marcos

Marcos'u gazete sayfalarından tanıyoruz. Uzun yıllar boyu Filipinler'i sıkıyönetimler ve kanlı terörle yöneten bu burjuva liderin yerini bugün bir başka burjuva, Aquino aldı.

Marcos'un ta 1960'lardan bu yana iktidarda bulunduğu dönem boyunca Filipinler'de sınıf savaşımı yükseldikçe yükseldi. Düzene başkaldıran etnik topluluklar silaha sarılırken, devrimciler de doğru yanlış bir gerilla savaşı başlattılar.

Marcos iktidara geldikten sonra, ülke çapında kapitalizmi hızla geliştirmeye koyuldu. Burjuva muhalefeti, işçi ve köylülerden yükselen protestoları şiddetle ezdi. Burjuva demokrasisinin çerçevesi kapitalizmi kurtarmaya yetmeyince, bu kez, uzun Emekçi halkı ezerken, gelişen kapitalizmin dışa açılması için elinden geleni yaptı.

Bu dönemin başlarında oldukça etkin bir parti olan, şanlı bir anti-emperyalist savaşın başını çekmiş Filipinler Komünist Partisi ise, oportünist görüşlerini Marcos yönetimi ile işbirliği yönünde geliştiriyordu. Çin-Sovyet anlaşmazlığı sürecinde PKP'den ayrılanlar ise Maocu bir çizgide, burjuvazinin erkine karşı savaş ilan etmişlerdi. (Burada hemen belirtelim ki, resmi parti PKP ile bugün Yeni Halk Ordusu'nun başında savaşım veren Filipinler Komünist Partisi (CPP) iki ayrı partidirler. Karıştırmamak için, biz kısa yazılışıyla PKP'den bahsediyoruz.)

Bu ortamda PKP, 1969 genel seçimlerini boykot etti. Seçimlerde Marcos yeniden başa geldi. Bunun üzerine PKP, dünyaya açılan bir ekonomiyi savunan Marcos'un sosyalist ülkelerle ilişkiler kurmasını desteklediğini ilan ederek burjuvaziyle işbirliği yolunda adımlar atmaya başladı. Ne var ki, PKP'nin beklentilerinin tersine, bu balayı fazla uzun sürmedi. Halka, emekçi yığınlara emperyalist ülkelerdeki gibi bir pay verme olanakları olmayan Filipinler'de, burjuvazi burjuva demokrasisini kuşa çevirmekte gecikmedi.

Marcos 1972 Eylül'ünde sıkıyönetim ilan etti. Bütün burjuva partileri ve PKP'yi yasakladı.

Ama buna rağmen, 1973'te toplanan PKP 6. Kongresi, "olumsuz yönlerini eleştirmekle birlikte, Başkan Marcos'un ilan ettiği 'Yeni Toplum' programının olumlu yönlerini desteklemе" kararı aldı. (J. Lava, PKP MK üyesi, *World Marxist Review*, 12: 1980) Marcos PKP'nin bu işbirliği politikasın'n kendi işine ne kadar yarayacağını görmekte gecikmedi. Özellikle de ülkede yığın gösterilerinin, protestoların, grevlerin yükselmesi Marcos'u PKP ile işbirliğini geliştirmeye yöneltti. Sonuçta, 1974 yılında PKP legalize edildi. J. Lava bu gelişmeyi şöyle anlatıyor:

"... Marcos rejimi, yabancı tekelci sermayeye aşırı bağımlılığın tehlikelerini anladı ve ülke yavaş yavaş bağlantısız ülkelerle karşılıklı kazanç sağlayan ilişkilerin kurulmasına doğru ilerliyordu. Rejim, tarımsal ve diğer toplumsal reformlara ulaşabilmek için *kendi toplumsal tabanının* genişletilmesi gereğini de anlamıştı. *Bununla bağlı olarak, PKP ile bir anlaşmaya varıldı. PKP'nin bir örgüt olarak legalitesi tanındı...*" *(agy)* (abç)

"Filipinler'deki işçi sınıfı hareketinin önemli bir kazanımı odur ki, PKP şimdi, ülkenin kamu yaşamında *katılma hakkını* güvenceye almıştır. Partinin yığın örgütleri canlandırılmış ve *Parti'nin özellikle hükümet politikalarına ilişkin konumlarının* propagandasını yapmaktadırlar." (J. Lava, *agy*, 12:1977)

Söylenen yeterince açıktır. Burjuva Marcos yönetimi kendine, PKP'nin etkisi altında bulundurduğu işçi sınıfı ve yoksul yığınlardan taban edinmek istedi. PKP de bir *legalite* karşılığında, devrimci patlamaları önleme görevini üstlenerek Marcos'la anlaştı.

PKP, Marcos'ta "ulusal burjuvazi"yi görüyor. Onun "bağımsız bir ulusal çizgi" izlediğini, Marcos'un politikası sonunda, SSCB ve diğer sosyalist ülkelerin de yardımıyla, ulusal-demokratik bir düzene geçileceğini düşünüyor.

PKP, Marcos'ta ilerici, demokratik bir burjuva görüyor. Öyle ki, sıkıyönetim bile ilerici bir adım olarak değerlendiriliyor.

Bu değerlendirmeyi yine J. Lava'nın sözlerinden izleyelim.

"PKP, uzun bir süredir erk yapısının demokratikleştirilmesi için savaşım verdi ve *hükümetin, burjuva demokratik kurumları kaldırmasını* ve yerlerine halk meclis ve konseylerini getirmesini, *politik, toplumsal ve ekonomik kurumların ilerici demokratikleşmesine doğru bir başlangıç adımı olarak destekliyor*...

"PKP, hükümetin bağlantısızlık politikasına destek veriyor ve Filipinler'i bu hareket içinde anti-emperyalist eğilime sokmaya çalışıyor... *Filipinler*'in uluslararası ekonomik ilişkilerin yeniden yapılanması *savaşımını* destekliyor...

"(...)

"Sovyetler Birliği ve Avrupa ve Asya'daki öteki sosyalist ülkelerle, ayrıca sosyalist Küba'yla diplomatik ilişkilerin kurulması, Filipinler'deki *ulusal-reformist* işaretidir." (J. Lava, PKP MK üyesi, *agy*, 12:1977)

Bu esnek ve "gerçekçi" burjuva iktidarı, 1978'de PKP'nin genel seçimlere katılmasına izin vermez. Binlerce insan hapislerdedir. İşçi sınıfı ve emekçiler üstünde yoğun bir baskı ve sömürü vardır. Olsun. PKP, Marcos'u, yine de, "insan haklarına bunu bizden başkaları istedikleri için değil, buna kendimiz inandığımız için saygılıyız" dediğini örnek vererek *destekler.*

Marcos, PKP için, PKP'nin ulusal demokratik hedefleri için biçilmiş kaftandır.

Bakın PKP Genel Sekreteri bunu nasıl anlatıyor:

"Markos gerçekte *ulusal burjuvazinin endüstrileşmeye katılmakta olan reformist katmanlarını* temsil ediyor. Marcos hükümeti, gerek iç, gerekse dış politikada pragmatik konumlardan harekete geçiyor. Bu tutum, genel çizgileriyle 'aynı derecede uzak durma' ve 'bağlantısızlık' yolunun izlendiği dış politika alanında açıkça kendini gösteriyor. Ve bu yol, pratikte, rejimin yaşama gücünün pekişmesine hizmet ettikçe, her ülkenin konumundan olanakların sınırında yararlar sağlama anlamına geliyor. Marcos yönetimi, pragmatik yaklaşımı kılavuz edinirken, durum ve sorunların özelliğini dikkate alarak kararlara varmaya yatkın görünüyor. Nitekim, ülkenin güney kesiminde müslüman sorununun bir çözüme kavuşturulması ve ülkenin petrol gereksinmesini karşılama zorunluğu, Yakın-Doğu anlaşmazlığında İsrail yanlısı politikanın değiştirilmesine ve Araplardan yana bir tutum alınmasına yol açtı.

"(...)

"Her ne olursa olsun, Filipinler'de bütünüyle savaştan sonraki dönemin anlamı açısından, Marcos yönetiminin bugünkü pragmatik-merkezci politik çizgisi ileri bir adımdır. Bu çizgi, Filipinler'de daha önceki yöneticilerin güttükleri politikadan, yani emperyalizme açıktan açığa dalkavukluk politikasından apayrı bir şeydir. Tarihsel planda, hükümetin sözkonusu konumunun sağdan merkeze, ortaya doğru bir dönemeç olduğunu belirtmemiz gerekir." (F. Makapagal, PKP Genel Sekreteri, *Yeni Çağ*, 8:1978)

Marcos burjuvadır, ama "ulusal'ından. Hem de "ülkeyi endüstrileştiren!"lerinden! Üstelik, dış politikada "cesur"(!) çıkış yapıyor. O halde, PKP mal bulmuş gibi, Marcos'a sarılacaktır. Ülkede emekçi halkın, işçi sınıfının sorunlarının ağırlaşması, *sınıf* savaşımının yükselmesi önem taşımıyor. PKP, "ulusal" olandan yana. PKP, burjuvaziyle işbirliğinden vazgeçmez. İşte söylenen bundan başka birşey değildir. J. Lava'nın sözlerinden okursak:

"Filipinler'de PKP, Başkan Marcos'un burjuva reformist hükümetiyle eleştirel işbirliği politikasını başarıyla uygulamaktadır. PKP, 1974 yılında, Başkanın, çok acil sorunların... çözümü için *ulusal birlik* çağrısına olumlu yanıt vermişti. PKP ve onunla bağlı yığın örgütleri legalize olmuştu..." (L. Java, *World Marxist Review*, 3:1979) (abç)

Ne kadar açık söylüyor değil mi?

PKP 8. Kongresi

1980 yılında, dünya kapitalist ekonomisindeki derin bunalım, orta derecede gelişmiş kapitalist ülkeleri şiddetle etkilemektedir. Bu ortamda PKP 8. Kongresi toplanır. 8. Kongre'de alınan kararlar, çizilen yol gerçekten kelimenin tam anlamıyla ibret vericidir.

PKP 8. Kongresi, yeni uluslararası ekonomik düzeni destekler. Buna gerekçe olarak Filipinli işadamlarının da uluslarüstü sermaye tarafından ezildiğini söyler. Filipin halkının 1 nolu düşmanının yabancı tekelci sermaye olduğunu ileri sürer. Bunların Amerikalı, Japon, B. Avrupalı, Çinli vb. yabancı tekel guruplarından oluştuğunu "saptar". Ve Marcos hükümetinin bunlara karşı daha kararlı tutum alması için çağrı yapar.

Kongre belgelerinden okuyalım:

"Hükümete, ekonomide devlet sektörünün güçlendirilmesi, bu sektörün uluslarüstü tekellerin denetiminden korunması, devlet desteğinin uluslarüstü tekellerden çekilerek *Filipinli işadamlarına* yöneltilmesi için, yığınsal baskı yapılmalıdır." (*PKP 8. Kongre Belgeleri*, İng. basım, Aralık 1980) (abç)

Çünkü:

"...yerli büyük sermayenin bir kısmı, ... kendi yabancı ortaklarıyla çatışmaya girmektedir... Büyük kapitalistler kadar, ... küçük ve orta işletme sahiplerinin de, ... *anti-emperyalist savaşımda* veya ülkenin ekonomik bağımsızlığını sağlayacak *herhangi bir harekette objektif çıkarı* vardır." (*agy*) (abç)

Açıklıkla ortaya konan, "ulusal" bakış açısıdır. Yani sınıf çıkarlarını unutmuş bir partinin oportünizmi, büyük tekelci yerli burjuvaziyle işbirliğine kadar "ilerletmesi"dir. Dünya, emperyalizm (özellikle de ABD emperyalizmi) ile diğer dünya ülkelerinin, *uluslarının* arasındaki çelişkiler gözlüğünden seyredilmektedir. PKP'nin "ulusal-demokratik" dediği, bizim resmilerin de "ulusal demokrasi", "ulusal ilişkiler teorisi" vb. adlarla tezgahladığı bakış açısı işte budur. Oportünizm ve burjuvazi *elele!*

PKP, bu anlayış içinde, "işçilerin, köylülerin, topraksız kır yoksullarının, Hristiyanların, Müslümanların, sosyal demokratların, ulusal demokratların, aydınların, kadınların, gençliğin, ... yani "bütün anti-emperyalist gurup ve unsurların(!)" *katılımı ile* "geniş anti-emperyalist cephe" oluşturulmasından yanadır. (*agy*)

Marcos'un temsil ettiği burjuvazi, ulusal burjuvazi(!), PKP'ye yeterince güvenmemekle yanlış yapmaktadır. Çünkü PKP, "sözünde durmuştur ve ... sıkıyönetimin ilk yıllarında reformları desteklemiştir... PKP, ... ülkenin siyasal bağımsızlığını geliştirmeye yatkın her hükümet önlemini, ne denli sınırlı olursa olsun, *desteklediğini göstermekte hiçbir zaman tereddüt etmemiştir...*" (*agy*) (abç)

PKP'nin önerileri ise şöyledir: "Endüstri Filipinlileştirilmelidir." Ağır endüstri, "ya devletçe tek başına, ya da Filipinli kapitalistlerle ortak proje içinde" gerçekleştirilmelidir. Ulusal bilinç geliştirilmeli, yaşam, kültür, eğitim, "Filipinleştirilmelidir." (*agy*)

8. Kongre Belgeleri, PKP'nin amacını şöyle özetliyor:

"PKP, Filipinler'in ancak, toplumsal gelişmede *ulusçu* ve demokratik rotayı seçerek ileri gideceğine inanıyor.

"(...)

"Yukarıda belirtilen programın uygulanmasıyla, bu *ülkede genişleyen ve derinleşen demokratik süreç*, doğası sosyalist olan daha yüksek bir toplumsal örgütlenmeye doğru gelişmenin *koşullarını yaratacaktır.*" (*agy*) (abç)

PKP'nin "gerçek ulusal demokrasi" olarak tanımladığı stratejinin özü budur. Jose Lava, bu hattın "bir sınıf uzlaşması" hattı olduğunu da açık yüreklilikle söyleyerek hiç olmazsa bizim resmilerden daha "namuslu" davranıyor.

Bu durumda 1986'da Marcos'un devrilmesine en çok herhalde PKP üzülmüştür. Ama eminiz, ulusal demokrasi için yine burjuvazinin bir ucundan çekeceklerdir.

Filipinler dosyasından özetlemeye çalıştığımız PKP görüşleri, bizim resmilerin *şimdi* fırına attıkları "yeni" düşüncenin hiç de yeni olmadığını gösteriyor.

Arjantin Komünist Partisi, cuntalar, ordu

Arjantin, Brezilya ve Venezüella'yla birlikte Latin Amerika'nın en gelişmiş ekonomilerinden birine sahiptir ve çoktan dünya pazarına açılmıştır.

Hem sanayinin hem de tarımın dünya pazarı için üretim yapıyor olması, dünya kapitalist sistemindeki her bunalımın Arjantin ekonomisini şiddetle etkilemesini getirmiştir. Güçlü bir işçi sınıfının varlığı da, burjuvazinin ülkeyi yönetemezliği koşullarında ordu eliyle diktatörlük kurulmasını ve bunalımlardan bu yolla çıkılma çabasını sık sık zorunlu kılmıştır. Dönem dönem iktidara gelen Peroncu burjuva partisinin işlevi de, patlamaları bastırmak ve "halkçı" bir görünüm altında bu patlamaların kapitalizmi yıkmaya yönelmesini engellemek olmuştur.

Arjantin Komünist Partisi, işte böyle bir ülkede burjuvaziyle işbirliği çizgisini *tutarlı* biçimde uygulayarak burjuvaziye yardımcı oldu. Ve bu çizgi, Arjantin'in koşullarında hem işçi hareketine egemen Peroncularla işbirliği, hem de orduyla, askeri cuntayla işbirliği anlamına geldi.

Şimdi Arjantin Komünist Partisi'nin bu politikasına biraz yakından bakalım. Rubens Iscaro, Arjantin Komünist Partisi'nin (PCA) *işçi sınıfı* için çizdiği görevleri şöyle açıklıyor:

"PCA eylem programının sendikalara ve işçi sınıfı hareketine ilişkin temel noktaları şöyle özetlenebilir.

"Birinci olarak, sınıf ilkeleriyle yönlendirilen proletarya, demokrasi, *ulusal bağımsızlık* ve sosyal adalet savaşımını başını çekmelidir.

"(...)

"İkincisi, çalışan halkın birliğinin inşası acil bir ihtiyaçtır. Bu tarihsel görev ilk adımda Peroncularla komünistler arasında karşılıklı anlayış ve ortak çabayı ve büyük işçi sınıfı topluluklarını saflarımıza katmayı gerekli kılıyor.

"Üçüncüsü, geniş bir demokratik koalisyon hükümetinin kurulmasıyla, ülkenin demokratikleştirilmesini hedefleyen ortak bir platform temelinde bir askersivil anlaşması için savaşım sürdürmeliyiz..." (Rubens İscaro, PCA MK ve Sekretarya üyesi, *WMR*, 12:1980) (abç)

Yazar böyle bir anlayış içinde savaşım yükseltilirse, partinin "geniş, *çok sınıflı*, demokratik, *anti-emperyalist cephe*"de kararlı ve otorite sahibi olabileceğini söylüyor.

PCA, uluslarüstü tekellerin ülke ekonomisinde sahip oldukları etkinliğe karşı çıkıyor. Ama *sınıfsal* değil *ulusal* olarak! "Ulusun selameti" için savaşımı yükseltiyor. *Her koşul altında* orduya işbirliği elini uzatıyor. PCA'nın uluslararası tekellere karşı, "ulusal"(!) burjuvaziyi, "ulusal"(!) orduyu savunmasının ardındaki mantığı, CPA Genel Sekreteri Athos Fava, 1981'de yapılan 9. Ulusal Konferans'ta şöyle anlatıyor:

"Arjantin'in kendisinin politik çıkmazlardan bir türlü kurtaramamasının ana nedenleri toplumsal-ekonomik yapıların krizindedir.

"Bu öncüllerden yola çıkan Komünist Partisi, ulusu geçmişin boyunduruğundan, onu ilerleme yolundan alıkoyan herşeyden kurtaracak, iktidara askeri ve askeri-sivil rejimleri getiren askeri darbelerin ve 'kendi içinde' sınırlılık taşıyan anayasal rejimlerin kısır döngüsünü kıracak bir seçenek öneriyor. Bu alternatif yalnızca bir politik partinin, toplumsal gücün ya da kendisini ne denli güçlü görürse görsün ordunun mülkiyetinde olamaz. O, ancak, (ekonomide, toplumsal yaşamda ve politikada), yalnızca *ulusal demokratik sözleşme* (concord) — anayasayla uyumlu olarak kabul edilen karşılıklı yükümlülükler paktı — temelinde ortak olarak kabul edildiği özgürce açıklanan bir minimum program varsa gerçekleşebilir. Ancak, tam da bu, özgürlüklerin genişletilmesini gerektirir.

"Bu temel, geniş popüler, demokratik bir hareketçe desteklenen bir askeri-sivil hükümetin kurulmasına imkan tanıyacaktır. Bu hükümet, öncelikleri, ya da politik sorunların çözümünü, kendi iktidar koşullarını ve seçimlerin zaman ve sürecini ve erkin transferinin süreç ve koşullarını kararlaştıracaktır.

"Bu, — açık-seçik bir programa, demokratik ve vatansever ilkelere dayanarak — bir askeri-sivil uzlaşmaya (consensus) varmanın ve darbelere son vermenin tek yoludur." (A. Fava, *WMR*, 5:1981)

Bu satırlar, PCA'nın anlayışını yansıtıyor.

Bu anlayış 1969'dan bu yana özünde hiç değişmeden sürüp gelmiştir. Örneğin, 1969 Uluslararası Konferansı'nda PCA temsilcisi R. Ghioldi, partinin hedefini şöyle anlatıyordu: "... bir demokratik tarımsal ve anti-emperyalist devrim *ufkunu açacak* ulusal demokratik cephe...". (abç) Yani söz konusu cephenin hedefi devrim olmayacak. Bu cephenin gerçekleştireceği değil, yalnızca ufkunu açacağı devrim de "demokratik, tarımsal ve anti-emperyalist" bir devrim olacak!

Bu anlayışla hareket eden PCA, 1973'te Peroncu hükümeti, "bazı olumsuz yönlere rağmen", liberalleşme sürecini ilerlettiği için destekledi. (A. Alvarez, *Information Bulletin*, 13:1974) "'Ulusal birlik hükümeti" için çağrı yaptı. (*agy*) Olabilen herkesi PCA'nın müttefiki yapmak için çırpındı. "Biz, olabildiğince çok sayıda müttefik, hatta *titrek ve tutarsız olan*, ama ülkenin bağımlı konumuna karşı savaşımda yer alacak olanları bile kazanmak zorundayız." (*agy*) (abç)

Bu, bir askeri darbeyi savmak ve "ulusal kurtuluşa ulaşmak ve sosyalizmin yolunu temizlemek" olanağının yaratılması için gerekliydi.

Ama ne yazık ki(!) darbe yine de geldi. 1976 Mart'ında Videla önderliğindeki cunta iktidarı devraldı. 1983 sonuna kadar işçi sınıfına, emekçi halka şiddetli baskı ve terör uyguladı. Ülke ekonomisinin dünya pazarıyla daha da bütünleşmesini sağlayacak önlemler aldı.

PCA bu durumda ne yaptı?

Cuntada iki eğilim olduğunu, ılımlı "kanat"ın Videla'ca temsil edildiğini, cuntada yer alan "Pinochetçi"lerin ise faşizmi tezgahlamak istediklerini ileri sürdü.

1976-84 dönemi boyunca, kendince "ileri" vb. gördüğü ne varsa bunu, Videla kanadının güçlü olmasına bağladı. Onbinlerce demokratın, "3000'i aşkın komünistin" (açıklayan Hector Blanco, PCA Basın-Yayın sorumlusu) öldürülmesinin, işkencelerin, "kayıp" insanların sorumluluğunu da "Pinochetçi"lere bağladı. Bir bütün olarak orduyu *akladı.*

PCA, darbeden bir yıl sonra, 1977'de şunları savunuyordu:

"Arjantin'deki durum muazzam güçlükler ve ciddi tehlikeler kaynağıdır. Böyle olsa da, Arjantin komünistleri bu durumun kendilerine geniş perspektifler açtığı kanısındadırlar. Bize göre bugün Arjantin'de silahlı kuvvetlerdeki demokratik akımla, gericiliği defalarca gerilemeye zorlayan yığın hareketini tek bir cephede birleştirmek için evvelce eşi görülmemiş olanaklar vardır. Bunların başında faşizme ve harbe karşı yürütülen savaşı saymaktayız. Arjantin'de 'Pinochetçilerin' iktidarı ele geçirmelerine engel olmak için harcadığımız çabalar bu aşamada bizim dünyada barış davasına ve Latin Amerika'da demokrasi ve ulusal kurtuluş davasına başlıca katkımız olmaktadır." (A. Cohen, *Yeni Çağ*, 9:1977)

Fabrikalarda işçileri askeri temsilcilerle iş anlaşmazlığı görüşmesi yapmaya çağırırken, buna karşı çıkan "solcu maskeli bozguncular"ın oyunlarına kapılmamalarını istedi. Uzlaşma iyiydi, çünkü o zaman tutuklananlar serbest bırakılabiliyordu. (A. Fava, PCA MK ve Sekretarya üyesi, *Yeni Çağ*, 11:1977)

Cuntanın suçları arttıkça, uluslararası tepki de artıyor, örneğin ABD'de Carter yönetimi sosyalizme saldırırken, kazara Arjantin cuntasını da eleştiriyordu. PCA ise buna şöyle yanıt verdi:

"Partimiz yöneticilerinin imzasını taşıyan 8 Mart 1977 günlü bildiride şöyle deniyor. 'Carter hükümeti, hakem pozuna girerek, başka ülkeler hakkında karar vermeyi kendine bir hak bilmiştir. Carter idaresi ülkemizin içişlerine karışmakta ve iğrenç bir riyakarlıkla *ülkemizi insan haklarını çiğnemekle suçlamaya* kalkışmaktadır. Uluslararası dayanışmanın öneminin bilincinde olan bizler, ABD emperyalizminin kendi ülkesi sınırları dışında insan haklarının korunması konusundaki samimiyetini ve moral hakkını reddediyoruz...'' (*Yeni Çağ*, 11:1977)

Kendi burjuvazisinin ordusu eliyle işçi sınıfı ve emekçi halka yöneltti̇ği baskıların böyle savunulması garip değildir. PCA'nın ordu anlayışıyla bağlıdır. Yakından bakalım:

"Bugün Latin Amerika'da orduya artık ayrımsız yanaşılmamalıdır. Askerleştirme hemen hemen bütün kıtada ilerleyen bir süreçtir. Fakat biz, kısa bir diktatörlük döneminin ardından erki başka güçlere teslim eden askersel guruplarla, bütün erki ellerinde tutan ve bu durumu yasalarla kurumlaştıran, görece istikrarlı askeri hükümetleri birbirinden ayrı tutmalıyız.

"Latin Amerika'daki derin yapısal krizin etkisi altında, silahlı kuvvetlerin bir kesimi anti-emperyalist savaşımın meşru amaçlarını anlayarak, anti-komünizmden demokratik konuma hareket etmeye başlıyor. Bu kafa yapısı her zaman *görünür değil*, her durumda *açıkça ifade de edilmiyor*, üstüne üstlük, *açıkça ulusçudur*. Silahlı kuvvetlerde tutarlı demokratik görüşlerin egemen olduğunu söylemek yanlış olur, ancak, kuşku götürmez şekilde yayılıyor. Ülkelerimizde süren savaşım, *bir askeri-sivil ittifak ihtiyacını dayatıyor* ve bu nedenle biz, anarşist ve anarko-sendikalist tonlarla yapılan liberal ve kaba anti-militarizme şiddetle karşı çıkıyoruz." (R. Iscaro, *WMR*, 2:1981)

Anti-militarizme karşı çıkmak ne kelime, PCA sözcüğün, kavramın kendisine de karşıdır.

"Komünistlerin düşüncesi odur ki, Peronculuk — anti-peronculuk, militarizm — anti-militarizm, dincilik (clericalism)—din karşıtlığı gibi *eski, sekter* karşıtların bir kenara atılmasının zamanı gelmiştir." (R. Iscaro, *WMR*, 12:1980)

PCA'ya göre ordu, *aslında*, burjuvazinin işçi sınıfı ve emekçilere karşı baskı aygıtının parçası değildir. Yalnızca, "son derece küçük sektörler... silahlı kuvvetleri kendi halkının başına jandarma olarak dikilmeye" zorlamışlardır. (*Information from Argentina*, Temmuz 1983) Oysa bunun önüne geçme yolu vardır. Arjantin anayasasının 21. maddesinde yer alan *"halkın ordusu* demokratik olarak yeniden örgütlenmeli, bu *Arjantin için* bir askeri doktrin hazırlanarak yapılmalı, ordunun 'özel işlevleri' (yani işçi sınıfına karşı girişeceği harekatlar — *İ.S.*) anayasal sınırlar içine sokulmalı, *ordunun* ulusun özerk ekonomik gelişmesini temel alan modern bir ulusal savunma stratejisinin bütünsel yaratılışında *demokratik katılımını* sağlayacak yasal biçimler oluşturulmalıdır. (PCA Politik Komitenin açıklaması, *Information from Argentina*, Temmuz 1983). Bu, PCA'nın "büyük ulusal görevidir". Adı kendileri bulmuşlar!

Yukarıda gördük ki PCA "sektörler" diye bir kavram kullanıyor. PCA bu kavramı ordunun "sektörel analizi"nde kullanıyor. Türkiye'de burjuva ordusunu demokratikleştirmeye ve bunun için de onlarla işbirliğine hazır olan resmi TKP'nin geleceğine ışık tutacağı düşüncesiyle bu "sektörel analizi" de vermek istiyoruz.

Orduda sektörler

PCA'ya göre orduda, bir "gerici, emperyalist yanlısı sektör vardır ki, bunlar Pinochetçilerdir. İkinci olarak, "liberal sürgitsinci sektör" gelir. Bu ılımlılar, Pinochetçilere, onların önlemleri halkı sola kaydırır diye karşı çıkarlar. Ama yine de, sosyalizmden, milliyetçi açıdan, uygun bir sosyal-ekonomik sistem olarak söz ederler. Üçüncü sektörde "liberal yenilenmeciler" vardır. Bunlar, sivil-asker işbirliğinde ana halkadır. Ama "statükocu"durlar. Dördüncüsü, PCA'nın umutla baktığı gurup olan, "ulusçu sektör"dür. Bunlar, eski gelenekleri yıkıyor, anti-Yankici, anti-emperyalist konumda yer alıyorlar. Bu "gerçek ulusal ifade"yle bağları güçlendirmek gerekir. (Ramon Fuentes, *Information from Argentina*, Haziran 1983)

Bu analizin ışığında, "yerli ve ilerici örgütlerin görevi, silahlı kuvvetler için savaşmak, onları demokrasinin ve ulusal egemenliğin savunusuna kazanmaktır." (A. Fava, *WMR*, 11:1984)

Bu söylenenler yetmiyormuş gibi Arjantin Komünist Partisi, yayınlarında bir de sık sık "Malvinas ruhu"nun yükseltilmesi gereğinden söz ediyor. Bir de buna bakalım:

"Malvinas ruhu"

1981 yılında gelindiğinde Arjantin artık iyice yığınsallaşan protesto gösterileriyle çalkalanıyor ve cuntanın iktidarı sarsılıyordu. Burjuvazinin sivilleri de, ülkenin ve devletin geleceğini kurtarabilmek için, halkın yükselen hareketinin başına geçmeye çalışıyorlardı.

PCA ise, devrimci dalganın yükselişi karşısında "geniş cephe" öneriyordu.

"Programımızda burjuvazinin, artık, oligarşi ve emperyalizme karşı savaşımın başını çekemeyeceği belirtiliyor..." !!! diyerek bir yandan keskin devrimci görünmeye çabalıyor öte yandan da şöyle diyordu:

"... Arjantin'de emperyalizmin, toprak sahibi oligarşinin ve büyük sermayenin politik yönetiminin maddi tabanını yok etmeyi hedefleyen devrimci değişiklikler, çıkarları anti-ulusal ve gerici çevrelerle çatışan, ilerici ordu dahil tüm ilgili sınıf ve toplumsal katmanların geniş koalisyonu ile hayata geçirilecektir." (J. Laborde, *WMR*, 4:1981)

PCA bu geniş cephe çağrılarını yaparken, öfkenin kabardığını ve halk yığınlarının hareketliliğinin artmakta olduğunu gören ve durumunun ciddileştiğinin farkında olan cunta, 150 yıldır İngilizlerin elinde bulunan, ama "Arjantin'in malı" olan(!) Malvinas adalarının fethine girişti. (Emperyalistleşme aşamasında bunalımlarla çalkalanan Türk burjuvazinin Kıbrıs'ı işgaline ne kadar benziyor.)

Ve PCA, *bunu destekledi!* Gerekçe olarak öne sürülen de 1969'da, 13. Kongre'de kabul edilen PCA parti programının, "Malvinas adalarının Arjantin'e geri verilmesini" istediği idi.

Kendi burjuvazisinin halktan yükselen öfke dalgasını savuşturmak amacıyla tezgahladığı bu macerada, bu emperyalist savaşta, PCA, "bu popüler ulusal istem"i hararetle destekledi. Halkın "haklı ve vatansever" istemi gereği işgal edilen Malvinas adalarının *korunmasını*, "ulusun ilerlemesinin hizmetine sunulmasını" savundu. "Arjantin'in vazgeçilmez haklarını korumaya" soyundu. (PCA MK Bildirisi, *Comment*, 1.5.1982)

PCA kadroları, dünyayı dolaşıp Arjantin'in "en acil ulusal çıkarları" için destek ararken, parti genel sekreteri A. Fava, komünistlerin "emperyalist baskıya karşı, kamu yaşamının demokratikleştirilmesi için Arjantin'in *ulusal çıkarlarını ve bağımsızlığını* savunduğunu" açıkladı. (*Soviet Weekly*, 8.5.1982)

Oportünist çizgide sosyal-şöven, sosyal-emperyalist aşamaya ilerleyen PCA, Malvinas yenilgisinden sonra da bu "Malvinas ruhu"nu canlı tutmaya çalıştı. Halkın şiddetli öfkesi ile köşeye sıkışmış olan cuntaya, "askersivil geçiş hükümeti" önerdi. "Barış içinde medeni birarada yaşama ilkesi"ni(!) yükseltti.

Cuntaya karşı, düzeni yıkmak üzere harekete geçirilebilecek devrimci potansiyeli eritirken, sınıf karşıtlığının yanlış olduğunun, kardeşliğin propagandasını yaptı. Cunta gidip, yerine sivil bir burjuva hükümeti kurulunca de şöyle yazdı:

"Popüler ve demokratik partiler düşman olamazlar, fakat, herhalde kendi kanıtlarına sahip olan sadık rakipler olabilirler. Düşman tektir, Malvinas olayının açıklıkla ve kuşkuya yer bırakmayacak şekilde ortaya koyduğu gibi, *Anglo-amerikan emperyalizmidir*, oligarşi ve parazit *işadamlarıdır*..." (*Information from Argentina*, Temmuz 1983)

TUDEH ve İslam devrimi

Oportünizmin kendini iyice açık ettiği bir diğer alan da "din" ve "dini hareketler"dir. Bu alanda İran resmi partisi TUDEH'in görüşleri üstünde biraz duralım.

Oportünizm, dine karşı değildir. O, resmi TKP'nin yayınlarından da bileceğimiz gibi, "dinin kötüye kullanılmasına" karşıdır. Hatta, dinin "iyiye" *kullanılabileceğini* söyler. TUDEH'in yakın tarihi böyle bir oportünist tutumla doludur. Ve elbette bu, TUDEH'in burjuvaziye karşı tutumuyla, devrim ve sosyalizm kavgasını çoktan terketmiş olmasıyla derinden bağlıdır.

Şah zamanında TUDEH'in misyonu, İran'daki monarşist burjuvazinin kapitalizmin geliştirilmesi için aldığı önlemleri, "kapitalizm, gelişme için mantıksal yol değildir" diye eleştirirken, Şah yönetimine SSCB ve diğer sosyalist ülkelerle ekonomik işbirliğini *geliştirme* yönünde tavsiyeler yapmaktı. TUDEH, Sovyet yardımını ve İran'daki Sovyet yatırımlarını, "İran'ın politik bağımsızlığını güçlendirmeyi ve ekonomik bağımsızlığa erişmeyi hedefleyen önerilerin uygulanmasına destek" olarak görüyordu. (R. Radmaneş, *1969 Uluslararası Konferansı*)

Oysa Şah, TUDEH'e şiddetle saldırıyor, TUDEH üyelerini işkenceden geçiriyordu. Partinin karşılaştığı bu saldırı, TUDEH'in devrim ve sosyalizmi hedeflemeyen, oportünist ideolojik görüşleriyle birleşince, Şah rejimine ve düzene karşı harekete geçen yığınlar açısından bir siyasal boşluk doğuyordu. TUDEH'in devrimci bir tutumla dolduramadığı bu boşluğu, küçük burjuva devrimci örgütleri ve dinci akım doldurdu. Solda Fedayin gibi örgütler, sağda ise Mücahidin ve mollalar hareketi vardı. Dinci akım, geleneksel küçük burjuvaziyi, tekeldışı burjuvaziyle eşrafı örgütlemede başarılıydı. TUDEH'in ise petrol endüstrisinde çalışan işçiler arasında belli bir gücü vardı.

1978'de halk hareketi yükseldiğinde geride kalan TUDEH, işçi sınıfına hareketin başına geçme çağrısı *değil*, "bütün Şah karşıtı güç ve gurupların *ulusal* ve demokratik bir program temelinde *ulusal koalisyon* kurmaları" çağrısını yaptı. (TUDEH *Bildirisi*, *MERIP Reports*, 71:Ekim 1978)

İlginç olan, PKP, CPA ve diğer tüm oportünist partiler gibi TUDEH'in de hedef aldığı burjuva kesimi ve Şah'ı "anti-ulusal" olarak nitelemesidir. TUDEH, Şah'la gelen kapitalizmi ve burjuva kültürünü "İran'a dıştan gelmiş, yabancı, eklemlenmiş" bir unsur olarak niteliyordu. (J. Tabari, TUDEH MK PB üyesi, *WMR*, 12:1982) Bu anlayış içinde, "uluslararası" kapitalist tekellere karşı, ülkede "ulusal"ı temsil ettiğine inandığı burjuva muhalefet kesimlerini, tekeldışı burjuvaziyi, küçük burjuva katmanları desteklemėsi doğaldı. Aynı yaklaşım içinde "dış", "yabancı" olan kültüre karşı "iç" ve "ulusal" olanın desteklenmesi de aynı derecede doğal oluyordu. Ve böylece TUDEH dini, dinci akımları ve kadınlara taktırılan peçeyi de destekliyordu.

TUDEH Mollaları nasıl görüyordu?

Şah karşıtı hareketin güç kazandığı 1978'lere dönersek, daha o zamanlar liderliğe aday olduğu ortaya çıkan mollalar hareketi üzerine TUDEH şöyle konuşuyordu:

"... Hareket şimdi belirli bir *dinsel görünüm içinde olsa bile bunu pek de abartmak gerekmez*." (İraj Eskandari, TUDEH MK 1. Sekreteri, *Yeni Çağ*, 11:1978) (abç)

Eskandari, Şii din çevrelerinin küçük ve orta burjuvaziden kaynaklandığını belirttikten sonra, devamla şöyle diyor:

"Biz, şimdiki hareketin *ulusal, demokratik* ve *devrimci bir karakter taşıdığı* kanısındayız. Ulusal, halkçı karakterlidir, çünkü yapılan çıkışlara ve gösterilere en geniş yığınlar, herşeyden önce emekçiler, aynı zamanda, küçük burjuvazi ve *ulusal burjuvazi* katılıyorlar." *(agy)* (abç)

Buradan anlaşılan, işçi sınıfının da katıldığı yığınsal gösterilerin başını din adamları, mollaların çektiği ve TUDEH'in buna bırakın öncü olmayı, kötü bir artçı bile olamayan tutumuyla rıza gösterdiğidir. TUDEH işçi sınıfını mollaların hegemonyasına terketmiştir.

Devrimci örgütler, hareketin liderliğinin mollalara kaptırılmamasını, onların eskiye, ortaçağa dönüşü özlediklerini söylediklerinde, TUDEH buna şöyle cevap veriyordu:

"... herşeyden önce, Şii din adamlarının, eskiye, ortaçağa dönüşü gerçekleştirmek isteyen bir güç olarak ele alınamayacağını söylemeliyiz... Gerçek olan şu ki, dinsel hareket şimdi demokratik ve ulusal güçleri Şah'ın diktacı, ulus düşmanı ve emperyalizm yanlısı rejimine karşı *sefer-*

ber etmede önemli bir rol oynuyor. Bizim de bunu sadece övgüyle karşılamamız gerekir." *(agy) (abç)*

Dinci harekete övgüler düzmeye ta o zaman başlayan TUDEH, "demokratik"lik kavramının da içini boşaltmakta, din adamlarını "demokratik" güçler arasında, dolayısıyla bağlaşık yapılacaklar arasında saymaktadır. Dahası, işçi sınıfı ve emekçi halkta kapitalizme, düzene karşı biriken nefretin din adamları kanalına akmasına *yardım etmektedir.*

"...*Humeyni ve benzerleri*, anti-emperyalist konumda yer alarak, Şah rejiminin halk düşmanı, İslamiyet düşmanı olduğunu söylüyorlarsa, alaşağı edilmesini istiyorlarsa, biz bunu olumlu bir çıkış sayıyoruz. Bu elbette din çevresi yöneticileriyle her konuda özdeş olduğumuz anlamına gelmez. Ama gerçekçi olalım. *Eğer ortada teokratik devlete dönüş söz konusu ediliyorsa, o zaman iş değişir.*" *(agy)* (abç)

TUDEH, "teokratik devlete dönüş söz konusu ediliyorsa o zaman iş değişir" diyor. Ama mollaların izlediği politikanın başka yere çıkmayacağı apaçıkken böyle söylemekle aslında çirkin bir aldatmaca yapıyordu. Nitekim daha sonra işin görüntüsünü de bir kenara attılar.

Bu oportünizm, TUDEH'i işçi sınıfına ve sosyalizme karşı görevlerini tamamen rafa kaldırarak, *bütün gücüyle* mollalar hareketine, Humeyni hattına açıktan destek vermeye götürdü.

Şubat 1979 devriminde TUDEH Humeyni'yi destekledi. Siyasete işçi sınıfının devrimci bir örgütü gibi katılmadığı için, ülkeyi sosyalizme götürecek bir sıçramanın, işçi sınıfı hegemonyasını kurmanın kavgasını *yapmadı.* Anayasa tartışmalarında, 1906 Anayasası'nı savunanları "demokrattır" diyerek destekledi.

Yapılan referandumla, "İslam Cumhuriyeti"nin ilan edilmesini, devleti din temelinde örgütleyen bir anayasanın kabul edilmesini hem *benimsedi*, hem de bunları "devrimin önemli kazanımları" olarak niteledi. "Teokratik devlete dönüş söz konusu olursa o zaman iş değişir" sözlerini de böylece yuttu. Oysa bunlar, işçi sınıfının devrimi ilerletmesi ve kendi hegemonyasını kurmasının önünde hem maddi hem de ideolojik dev engellerdi.

TUDEH, başından son ana dek "devrimin lideri imam Humeyni'nin hattı'nı destekledi. Tabii bu arada terminoloji ilginç bir şekilde ilerledi. Humeyni için önce, "Humeyni ve benzerleri" deniyordu. Bu "devrimin lideri Humeyni"ye, o da "İmam Humeyni"ye dönüştü.

TUDEH, bir yandan Humeyni çizgisini destekliyor ve "o, bizim program ve politikamızla uyumlu ilkeleri temel almıştır" diyordu, öte yandan da (hâlâ devrimci olduğunu kanıtlamak için olsa gerek) "bu ilkeleri,... *analizimizin* gösterdiği yoldan uygulamayı öneriyoruz" türünden çok utangaç ve üstü kapalı öneriler yapıyordu. (Ali Khavari, TUDEH MK PB üyesi, *WMR*, 4:1980)

Ancak bu yolun da yol olmadığı apaçıktı. Çünkü önerilen, Humeyni çizgisinde, TUDEH'in öncülüğünde ya da katılımıyla gerçekleşecek *geniş halk cephesiydi.* Bu, liberal burjuvaziyi, "sol" oportünistleri(!) karşı-devrimci Maocuları elimine etmek için gerekliydi. Geriye kalanlar, yani "köylüler, işçiler, beyaz-yakalılar, dükkancılar, zenaatkarlar, *ilerici* din adamları, aydınlar (öğretmenler ve öğrenciler), ordunun alt kesimleri ve assubaylar devrimin daha da derinleştirilmesini istiyorlar"dı *(agy)* (abç)

Özellikle işçilerin devrimin ilerletilmesini istedikleri doğruydu. Ancak, TUDEH'in uzlaşma, kuyruktan takip siyaseti işçileri de engelledi!

Devrimin hemen ertesinde, TUDEH'in tutumunu özetlersek:

a. TUDEH sınıfa önderliği bir kenara attığını, Humeyni çizgisine *tam* destek vererek gösterdi.

b. Devletin islami esaslar üzerine kurulmasını, İslami anayasayı, İslami mahkemeleri benimsedi. Hatta, İslami mahkemelere karşı çıkanları, SAVAK ve CIA ajanı olarak suçladı. (*Mardom*, 18.3.1980)

c. Hegemonyanın mollaların eline geçmesine karşı çıkan devrimci örgütleri emperyalizme hizmetle suçladı. Humeyni'nin devrimcileri katletmesine ses çıkarmadı.

d. Sınıfın sendikal örgütleri dağıtılırken ses çıkarmadı.

e. Kürt ulusal hareketi, devrimin coşkusu ile yükselip kendi yazgısını kendisi belirlemek istediğinde, tam oportünizme yakışan tutum aldı. Kürt hareketine, "bütünsel bir İran devleti çerçevesi içinde kültürel ve yönetimsel özerklik hakkı'nı savundu. (A. Galavig, *WMR*, 2:1980) Ama Humeyni İslam'da millet yoktur ümmet vardır, diyerek Kürt halkının üzerine yürüdüğünde TUDEH'in oportünist maskesi yırtıldı. "*Devrimin, Kasımlu ve Komele gibi, etnik bölgelerde faaliyet gösteren yeminli düşmanları*'ndan söz edilir oldu. (N. Kiyanuri, *WMR*, 11:1981)

Leninist yaklaşımdan bu denli uzak kalınca, Kürt sorunu da emperyalist kışkırtma gözlüğünden görülüyordu.

"Emperyalist ajanlar ve diğer anarşist unsurlar, anti-emperyalist devrime karşı Kürt sorununu yükselterek komplo hazırlıyorlardı..." (Tulsiram, *İran'da Komünist Hareketin Tarihi*, İng. basım, 1981, s.162)

f. Irak, İran'a saldırarak, hâlâ süren, yüz binlerce emekçinin telef olduğu emperyalist, haksız savaşı başlattığı zaman Irak'ın saldırısını kınadı. Ama bu savaşa tutarlı bir şekilde karşı çıkmadı. Savaşın yarattığı ortamdan, işçi sınıfını devrimin liderliğine yükseltecek bir şekilde *yararlanmadı.* Üstüne üstlük, kadrolarını savaşa *gönderdi.* "TUDEH Partisi, bütün gücüyle bu saldırıya (Irak saldırısına — *İ.S.*) karşı durdu ve birçok kadrosu *savaşta* yaşamlarını yitirdi." (*agy*, s. 165.)

Sonuçta TUDEH, işçi sınıfı hegemonyasına geçiş ve sosyalizme ilerleme yolunu bilerek, oportünist tutumuyla tıkadı.

O, 1980'de hâlâ Humeyni "çizgisi"ne aşırı bir iyimserlikle bakıyor ve şu yorumu yapıyordu:

"Bizim çıkış noktamıza göre İran, görece uzun bir zaman sürecince *politik ve ekonomik bağımsızlığı sağlayacak* ve *emekçi halkın çıkarları doğrultusunda* radikal reformların yolunu açacak *yenileniş* hattında gelişmeyi sürdürecektir." (Ali Khavari, *WMR*, 4:1980) (abç)

TUDEH, Humeyni çizgisinden fark edilemeyecek kadar oportünistleşmiş bir çizgide, "anti-emperyalist, anti-diktatörlük, demokratik, halkçı ve *anti-kapitalist*" diye nitelediği (Kianuri, *MERIP Reports*, No: 86, Mart-Nisan 1980) (abç) Humeyni'den iktidarı bir gece ansızın alıp, farkettirmeden sosyalizme ilerletmeyi düşlüyordu. Din üstüne düşüncelerini de bu temelde teorileştirmişti.

TUDEH'in din üstüne görüşleri

Buna göre, İran'da ortaya çıkmış *iki* dinsel eğilim vardır: Bunların biri gelenekçi ve tutucular, ötekisi ise yığınların devrimci etkinliği ile bağlı olanlar diye tanımlanıyordu. TUDEH'e göre bazı din adamları (bunlar *ilerici* oluyor — *İ.S.*) "halkın talihine kayıtsız kalmıyor" ve aktif savaşa giriyorlardı. Bunlar, merasim dininden değillerdi. Kapkaççılık, ezgi ve parazitliğe karşı çıkan, dinin *gerçek özüne ihanet etmeyenlerdi.* TUDEH'e göre din zaten Marks'ın da demiş olduğu gibi(?!), ezilen yaratığın iç çekişi, bu dünyanın 'gerçek kederine' karşı protestosuydu. TUDEH, dinin ilerici olabileceğine örnek olarak ortaçağda dinin toplumsal hareketlerin sancağı olabildiğini ileri sürüyor ve şöyle diyordu:

"Kurtuluş hareketlerinin,en yakın dönemi de içeren deneyimi gösteriyor ki, *dinin yığınlarda kabul gören ana ideoloji olduğu ülkelerde, toplumsal kurtuluş ve ulusal kurtuluş savaşımı dinsel biçim altında ve dinsel belgilerle meydana gelebilir.*" (İ. Tabari, TUDEH MK PB üyesi, *WMR*, 12:1982) (abç)

TUDEH, dinin gerçek özü, "günün vahim sorunlarıyla bağının kopması"dır diyordu. Dini, bazı durumlarda "devrimci güçlerin ideolojisi" olarak görüyor ve "bazı İslam ülkelerinin yöneticilerini, "dini emperyalizmin ve yerel sömürücülerin konumlarını sağlamlaştıran bir *araç* haline dönüştürmek"le suçluyordu.

Bu oportünist çizgiye göre İran devrimi, ideolojisi İslamiyet olan derin anti-emperyalist bir devrimdir.

Ama TUDEH oportünist doğası gereği dinci harekete yine de "ayrımlı" yanaşıyor, "devrimci İslam" çizgisini, "geleneksel İslam"dan ayırıyor, dinci harekette şu kesim ve *kanatların* varlığını saptıyordu(!):

"a. İslami düşünceleri örtü gibi kullanan karşı-devrimci güçler...

"b. Dinci dogmatikler ki bunlar kapitalizmi savunuyorlar. Bunlar küçük kent ve kır burjuvazisini de etkiliyorlar.

"c. Ekonomik sorunlar çerçevesinde halkın ihtiyaçlarını ve ilerleme ihtiyacını karşılamaya yönelik fikirleri destekleyen *devrimci* Müslümanlar.

"d. İlerici ekonomik tutum almakla kalmayıp, *politik tekelciliği ve sekterliği* de reddeden devrimci Müslümanlar... Bunlar, bütün *gerçekten devrimci güçlerin* — Müslümanların ve *bilimsel sosyalizm yaklaşımını benimseyenler dahil* diğer ilerici politik gurupların — birliği olmaksızın, İran devriminin emperyalizme ve karşı-devrime karşı konumunu güçlendirip ilerleyemeyeceğine inanıyorlar." *(agy)* (abç)

TUDEH, Arjantin Komünist Partisi'nin orduya ayrımlı yanaşmasına çok benzeyen bir "sektörel" yaklaşımla dini hareketi değerlendirdikten sonra elbette tavrını birlik yanlısı devrimci Müslümanlardan yana alıyor ve konumunu şöyle koyuyordu:

"TUDEH bu harekette bütün olumlu eğilimlerin liderleriyle birlikte destekliyor, görüşlerini yapıcı ve dostça eleştiri biçiminde samimiyetle ifade ediyor... mümkün olan her yerde, hangi biçim altında kendisini gösterirse göstersin, halkın arzularına sadakatini kanıtlıyor." *(agy)*

Ama artık saatin rakkası, Humeyni'yle birlikte "şeytan taşlamaya" gidenlerin vaktinin yettiğini de söylüyordu. Önce liberal burjuvazinin Batıcı liderlerinden, sonra sırasıyla Kürt ulusal hareketinden, Halkın Fedaileri gibi devrimci örgütlerden en son olarak da Halkın Mücahitleri denilen dinci guruptan kurtulan Humeyni ve Mollalar Hareketi, 1982 sonlarına doğru, sırtlarındaki TUDEH küfesinden de kurtulma yolunu seçti. 1983 başlarına uzanan bir terör dalgasıyla TUDEH'in liderleri, binlerce TUDEH üye ve sempatizanı tutuklandı, zindanlara atıldı. Kianuri ve Tabari dahil, TUDEH liderleri, televizyonda görüşlerini inkara mecbur edildi. Oportünistlikleri bile onları kurtarmadı. Olumlu oy kullandıkları "İslam" cumhuriyeti onları "İslami" anayasasını verdiği yetkilerle, "İslami" mahkemelerde, tam bir "ortaçağ" ortamında "münafıklık", "gavurluk" suçlamalarıyla yargıladı ve yok etti.

TUDEH'in yurt dışında kalan yöneticileri, daha sonra "İslam Cumhuriyeti"nin yıkılması için çağrı yaptılar. Yeni devletin bir sınıf devleti olduğu, gerici karakter taşıdığı, din adamları arasında yalnızca iki kanat bulunduğu (kapitalistler ve bağnazlar), Irak'a karşı "lüzumsuz", bölücü ve beyhude bir savaş yürütüldüğü, Kürt halkına ve devrimci örgütlere "kötülük" yapıldığı, İslamiyette "bir ortaçağ barbarlığı" yattığı vb. düşünceler, yine çarpık çurpuk da olsa o zaman akıllarına geldi. (CODIR, *New Iran*, Şubat 1984)

Bir zamanlar kendi örgütlerinin mührüne cami resmi yaptırtan TUDEH, "azrail"in(!) darbesini yedikten sonra halkın yaşam koşulları, işçilerin gerçek ücretleri, sendikal haklar, haksız bir savaş, devrimci örgütler gibi sorunları kendine *konu* edinmeye başladı.

Oportünizmin asıl zararı, İran işçi sınıfına ve devrime oldu. Sınıfın yeniden yükselmesi kaçınılmaz olan devrimci hareketi, TUDEH oportünizmi ile bir devrim trenini kaçırdı ve çok kayıp verdi.

Sonuç

Bu yazıda, menşevik resmi TKP'nin, "yeni" düşünce tarzı, Marksizmin "yaratıcı" şekilde Türkiye koşullarına uygulanması olarak devrimci harekete ve işçi sınıfına yutturmaya çalıştığı "ulusal tezler"in hiç de yeni olmadığını uluslararası komünist hareketten *bazı* örneklerle göstermeye çalıştık.

Resmilerin "ulusal" tezleri, *uluslararası* komünist harekette her geçen yıl biraz daha egemen olan *oportünizmin*, yıllardır "yaratıcı" biçimde hayata geçirmeye çalıştığı *eski* görüşleridir. Hayatın reddettiği görüşlerdir.

Resmiler bu yıllanmış hatta asırlık oportünist görüşleri, Türkiye'de her geçen gün güçlenen *devrim hareketini boğabilmek amacıyla*, devrimi engellemede burjuvaziye *yardım etmek* için, işçi sınıfının bilincini bulandırmak üzere ileri sürüyorlar.

Ama bu manevra sökmeyecektir. Komünizmin görüşleri, canlı, yaratıcı Marksizm silahıyla kuşanmış olan TKP — *İşçinin Sesi*'yle işçi sınıfına ulaşacaktır.

Menşeviklerin yapmak için can atıp da işçi sınıfının korkusundan yapamadıklarını küçük burjuva devrimci demokratlar yapıyorlar

Dükkancı sendikacılığın nesi zor?

Yücel Ak

İşçi sınıfının sendikal birliği konusunda iki görüş bulunuyor: Birincisi, Türk-İş'te birliği savunanlar. İkincisi, buna, daha doğrusu Türk-İş'te işçi sınıfının sendikal birliğinin sağlanması savaşımına karşı olanlar. Bu iki farklı görüşü savunanlar da kendi aralarında farklılık gösteriyorlar.

Biz Türk-İş'te sendikal birliği savunurken şu görüşten hareket ediyoruz: "Komünistler sendikal birliği gözetirler, işçilerin büyük sendikalarda toplanmasından yanadırlar. Kapitalizm koşullarında sendikaların bölünmüşlüğünün bitmeyeceğini de bilirler." (TKP—*İşçinin Sesi, Program,* s.81)

12 Eylül'den sonra uzun süre bu konuda kem-küm ederek açık bir tutum almayan ve "duruma göre" söz etmeyi uygun gören menşevikler de işçi sınıfının sendikal birliğinin Türk-İş'te sağlanması gerektiğini söylemeye başladılar. Açık ki işçi sınıfının Türk-İş'e yönelmesi sendikal birliğin Türk-İş içinde sağlanması yolunda oluşan muazzam basınç karşısında menşevikler, Türk-İş'te sendikal birlik şiarını kabul etmek zorunda kaldılar. Ancak ilkesizlik ve tutarsızlığı da elden bırakmadan. O kadar ki, bir yandan Türk-İş'te birlik derken, öte yandan da DİSK açılırsa, "işçi sınıfı hesabını yeniden yapacaktır" yolunda sözler söylüyorlar. Bu en hafifinden kafa bulandırmaktır ama aynı zamanda menşeviklerin ne kadar kaypak ve makyavelist olduklarını da gösteriyor. Rüzgar nereden eserse oraya! Bugün rüzgar soldan esiyor. Menşevikler bu konuda rotayı sola kıvırmaya çalışıyorlar.

İşçi sınıfı DİSK'in mahkum edilmek istenmesine karşı çıkıyor. Bunu demokrasi savaşımının temel taşlarından biri yapıyor. Ancak DİSK'in mahkum edilememesi için savaşımın Türk-İş'te yer alan işçilerin yeniden bölünmesi, güçten düşmesi gibi bir sonuç doğurmasına da engel olmaya çalışıyor. İşçi sınıfının çıkarları, sınıf ve kitle sendikacılığı ilkelerinin Türk-İş'e taşınmasını, Türk-İş'in sınıfın, militan devrimci sendikası haline getirilmesini dayatıyor.

İşte Türk-İş'te birlik diyenlerin, yani birliği savunan ileri işçilerin, bolşeviklerin ve bu konuda da kaypaklığını gösteren menşeviklerin tutumları böyledir.

Türk-İş'te birliğe karşı çıkanlar başlıca iki kümeye ayrılıyorlar.

Türk-İş'te birliğe karşı çıkanların birinci ve esas bölüğünü oluşturanlar sosyal demokrat olduklarını söyleyen sendikacılar. Bunların başında SHP yanlısı Abdullah Baştürk geliyor. *Onu Türk-İş içinde önemli yönetim katlarına gelememiş, ya da gelmekten umudunu kesmiş bir kısım sosyal demokrat sendikacı da* destekliyor.

Türk-İş'te birliğe karşı çıkan ikinci guruptakiler ise küçük burjuva devrimci demokratlardır. Bu yazı esas olarak bu küçük burjuva devrimci demokratların fikirlerine, bu fikirlerin tutarsızlığına dikkati çekmeyi hedef alıyor.

Küçük burjuva devrimci demokratlar Türk-İş'te militan sendikal birliğin "kolay" olduğunu söyleyip bağımsız sendikalarda örgütlenmeyi savunuyorlar. Bunu yaparken de "çok zor" bir yol önerdiklerini sanıyorlar. Bu dükkancı yolda bir zorluk varsa, o da işçi sınıfımızın militan sendikal birliğin değerini, önemini kavramış olmasıdır.

Kolay olan hangisi?

Bunlar, Türk-İş gerici, sarı, Amerikancı bir sendikadır, 12 Eylül'e bakan vermiştir diyorlar ve şöyle devam ediyorlar:

"Bugün herkim ki, 'sendikal birliği sağlamak' bahanesiyle Türkiye işçi sınıfını Türk-İş'e mecbur ve mahkum etmeye kalkışırsa devrimci-demokrat işçi hareketini karşısında bulacaktır. Bundan hiç kimsenin kuşkusu olmasın.

"Devrimci-demokratlar kitlelerin bulunduğu her örgütte bunlar en gerici örgütler olsa bile çalışmayı dışlamazlar. Bu anlamda Türk-İş içerisinde devrimci demokrat sendikal faaliyet mutlaka sürdürülmelidir. Fakat bu harekete geçirilebilecek bütün güçleri Türk-İş içerisinde toplamak şeklinde anlaşılmamalıdır." (*Yeni ÇÖZÜM,* Mart-Nisan sayısı, s.9)

Öyleyse ne yapılmalıdır? Şunu öneriyorlar:

"Bugün var olan bağımsız ilerici sendikalar kendi faaliyetlerini geliştirerek sürdürmelidirler. Hatta işçi sınıfının en bilinçli ve ileri unsurları gerektiğinde ve koşullar elverdiğinde yeni yeni bağımsız sendikalar kurma yollarını aramalıdırlar." (*agy*)

Önerilen budur ve bu yolun "zor" olan yol olduğu belirtilmektedir. Acaba gerçekten böyle mi? Ve önerilen gerçekten de "zor" yol mu? Doğru yol mu?

Diyelim ki bu sese kimi sınıf bilinçli işçiler kulak verdiler. Tek tek sendikalarından ayrıldılar, küçük küçük sendikalar kurdular. Peki Türk-İş içinde geride kalan milyonlarca işçi ne olacak? Onları kime bırakıyoruz? Diyelim ki onları da Türk-İş içinde bırakmadık, onlar da bu ileri işçilerin arkasından Türk-İş'ten ayrılarak, Türk-İş'in tepesini "yalnızlaştırdılar". Madem ki bu kadar etkimiz var, yığınların üzerinde söz sahibiyiz, öyleyse neden gerçekten bu kadar "zor" yolu seçiyoruz? Eğer işçiler bizim arkamızdaysa, eğer Türk-İş'teki milyonlarca işçi sesimize kulak veriyorsa, neden tepede yer alan üç beş tane beğenilmeyen sendikacıyı silkeleyip atmıyoruz? Bu denli güçlü isek işçilere neden bunu öneremeyelim?

Türk-İş'te birliği savunmak sanıldığı gibi kolay yolu seçmek değildir. Tam tersine, bugün kolay olan, küçük küçük sendikalar kurmayı önermektir. Bu, mücadeleyi yığınların içinde değil, dışında, seçtiğimiz "tertemiz", "lekesiz" alanlarda sürdürmek istemektir.

Bakın Lenin diyor:

"Alman sollarının, komünistlerin gerici sendikalarda çalışmaları gerektiği, böyle işleri reddetmek gerektiği, sendikalardan çekilmek ve yepyeni ve lekesiz bir 'işçi birliği' kurmak gerektiği vb. vb. yolundaki çok sevimli (ve muhtemelen de çoğunlukla çok genç) komünistlerin buluşu olan, tantanalı, pek bilgiçce ve pek devrimci sözleri de aynı oranda gülünç ve çocukça saçmalıklar olarak görmekten kendimizi alamıyoruz." (K. Marks, F. Engels, V.İ. Lenin, *Sendikalar Üzerine,* "'Sol kanat' komünizmi — bir çocukluk hastalığı"ndan, Bilim yayınları, s.365)

"Alman 'sol' komünistlerinin, sendika yüksek yöneticilerinin gerici ve karşı devrimci niteliği yüzünden, sendikalardan çekilme, oralarda çalışmayı reddetme ve işçi örgütünün yeni ve yapay biçimlerinin yaratılması gerektiği sonucunu çıkararak yaptıkları bu saçmalığın ta kendisidir! Bu öyle bağışlanamaz bir yanılgıdır ki, komünistlerin burjuvaziye yapabilecekleri en büyük hizmete denktir. Tüm oportünist, sosyal şövenist ve Kautsky'ci sendika önderleri gibi bizim menşevikler de 'işçi sınıfı hareketi içindeki burjuva ajanları'ndan (menşevikler için her zaman böyle söylemişizdir) ya da, Amerika'da Daniel De Leon'un destekleyicileri için kullanılan çok güzel ve esaslı deyimle 'kapitalist sınıfın işçi yardakçıları'ndan başka birşey değildirler. Gerici sendikalarda çalışmayı reddetmek, girişimleri yetersiz, ya da geri işçi kitlelerini, gerici önderlerin, burjuva ajanlarının, ya da 'tümüyle burjuvalaşmış işçilerin' ... etkisi altında bırakmak demektir." (*agy,* s.368-369)

Bir alıntı daha yapacağız:

"Komünistlerin gerici sendikalarda çalışmamaları gerektiği yolundaki gülünç teori, 'sol' komünistlerin 'kitleleri' etkileme sorununa karşı tutumlarını ve 'kitleler' hakkında kötüye kullandıkları velveleyi en büyük bir açıklıkla ortaya çıkarır. Eğer 'kitlelere' yardım etmek ve 'kitlelerin' sempati ve desteğini kazanmak istiyorsanız, zorluklardan, ya da 'önderler'den (oportünist ve sosyal-şövenist olduklarından çoğu kez burjuvazi ve polisle doğrudan ya da dolaylı ilişkili önderlerden) gelecek iğneleme, düzenbazlık, hakaret ve suçlamalardan korkmamalı ve mutlak olarak kitleler nerede bulunuyorsa orada çalışmalısınız. Proleter ya da yarı-proleter kitlelerin bulunduğu kurum, dernek ve birliklerde — en gerici olanlarında bile — düzenli, sebatlı, inatçı ve sabırlı olarak ajitasyon ve propaganda yürütmek için, her fedakarlığı yapacak, en büyük engelleri aşacak yetenekte olmalısınız." (*agy,* s.369)

İşte Lenin sorunu böyle koyuyor. Küçük burjuva devrimci demokratların, "Biz Türk-İş'te çalışmayı reddetmiyoruz" dedikleri duyar gibi oluyoruz. Evet, "usuldendir" diyerek, sayfalarca yazdıkları yazıların sonuna Lenin'in "en gerici sendikalarda bile çalışılmalıdır" yolundaki önerisini almayı ihmal etmiyorlar. Ama hepsi bu kadar. Böylelikle zevahir kurtarılıyor!

Hiç de ayrıntı değildir

Gerçekte, küçük burjuva devrimci demokratlar, Türk-İş'te çalışmayı küçük bir ayrıntı düzeyine indirgiyorlar. "Burası Almanya veya İngiltere değil Türkiye'dir, karşımızdaki sendika da DGB değil, Türk-İş'tir" diyorlar. Gerçekten de burası Türkiye'dir ve gerçekten de Almanya ya da İngiltere değildir! İşte bunun için, işçi sınıfının sendikal birliğinin Türk-İş'te sağlanması hiç de sanıldığı gibi küçük bir ayrıntı değildir.

Öncelikle, milyonlarca işçinin Türk-İş çatısı altında toplandığını görüyoruz.

Bugün Türk-İş içinde sosyal demokratların ağırlıkta olduğu sendikalar var. Sosyalistlerin, devrimcilerin, komünistlerin yer aldığı sendikalar var. Gerici, Amerikancı, faşist eğilimli sendikacıların bulunduğu sendikalar da var.

Türk-İş bütünüyle gericilerin olmak şöyle dursun, tabanın, bugün artık gerici sendikacıların bile her ağızlarını açtıklarında genel grev, eylem vb. sözler söylettiği muazzam bir basınçla tutum almak zorunda bıraktığı bir görünümdedir. Öyleyse, Türk-İş'te militan sendikal birliğin sağlanmasını istemek ne sanıldığı gibi hayaldir, ne de buranın Türkiye olması bu gerçeği değiştirir. Tam tersine buranın Türkiye olması bunun sağlanması için daha da elverişli koşulları yaratır. Türk-İş'te birliği savunmak bunun için de küçük bir ayrıntı değildir.

Küçük burjuva devrimci demokratlara bir konuda hak verebiliriz. O da, menşeviklerin geçmişte sosyal demokratlarla birlikte işçi sınıfının başına çöreklenerek, sınıfı burjuvaziye peşkeş çekmiş olmalarıdır. Ama bugün, koşulların dayatmasıyla (ancak ikiyüzlülüğü ve ikili siyasetleriyle kafa karıştırmayı elden bırakmadan) menşevikler, oportünistler, Türk-İş'te birliği savunuyorlar diye, bu doğru sloganın arkasına takılıyorlar diye, geçmişteki tepkilerden kalkarak başka bir yanlışa savrulmak gerekmiyor. Menşeviklerin ardımıza takılmış olması bizleri, devrimcileri olsa olsa sevindirir. Oportünizmin, devrimci Marksizm ve işçi sınıfının basıncı karşısında nasıl gerilediğini, boyun eğdiğini gösterir.

Bugün milyonlarca işçi daha ileri haklar elde edebilmek için Türk-İş çatısı altında sendikal mücadele yürütüyor. Biz Türk-İş'te sendikal birlik hedefini savunurken bu yaşayan, capcanlı olguyu dikkate alıyoruz. Almak zorundayız. Küçük burjuva devrimci demokratlardan hemen bir ses yükseliyor: Ama biz "nesnel koşullara" boyun mu eğeceğiz, diyorlar.

Fırsatlara burun bükmek zorluktan kaçmanın kılıfıdır

Şurası bir gerçektir. 12 Eylül faşizmi DİSK'i yasaklayarak işçileri sendikasızlaştıracağını, onları örgütsüzlüğe mahkum edeceğini hesabetmiştir. Hatta işçiler Türk-İş'e yönelseler bile, Türk-İş'i "elde" tutarak, böylelikle işçi sınıfını nötralize edebilmeyi ummuştur. Ama evdeki hesap çarşıya uymadı. DİSK'i yok edeceğim derken, Türk-İş'in DİSK'leşmesine de kapıyı açtı. Bunu istemiyorlardı. Ama böyle oldu. Bu tarihsel bir fırsat yarattı. Proletaryayı bir korporatif yapıya hapsedelim derken, ummadıkları birşeyle karşı karşıya geldiler.

Tarihsel koşulların yarattığı bu fırsatı, "nesnel koşulların dayatmasına boyun eğmek" olarak algılamak, burada takılıp kalmak başlı başına bir tutarsızlığı içeriyor. Peki, "devrimci durum" da bir "nesnel durum" değil midir? Nesnel bir durum olarak ortaya çıkan "devrimci durum", kendi irademiz dışında doğdu diye red mi etmemiz gerekiyor? Bunun sonu yoktur!

Bir kez daha yineleyelim: Menşeviklerin arkamıza takılmasından biz gocunmayız. Bundan kaygu duyarak "sol"a savrulmayız. Öyleyse, "zor" olanın gerçekte, işçi yığınlarının çoğunluğunun yer aldığı Türk-İş'i devrimcileştirmek, işçi sınıfının militan birliğini Türk-İş'te sağlamak olduğunu unutmamak gerekiyor. Doğru olan da budur. Diğeri, ister istemez, sosyal demokratların, burjuvazinin istediği yoldur. Herkes kendine yeni bir bağımsız sendika kursun demek, herkes kendine yeni bir dükkan kursun demekten başka bir anlam taşımaz.

Bitirmeden sözü Lenin'e bırakalım:

"... Bu adamlar, 'oportünizmin önderleri', komünistleri sendikaların dışında tutmak, onları her yolla yerlerinden etmek, sendikalardaki çalışmalarını olabildiğince zorlaştırmak ve onları tahkir etmek, tuzağa düşürmek ve onlara eza cefa çektirmek için burjuva diplomasisinin, din adamlarının, polis ve mahkemelerin yardımına, kuşkusuz başvuracaklardır. Sendikalara girdiğimiz, buralarda kaldığımız ve buralarda görevlerimizi her ne pahasına olursa olsun yürüttüğümüz sürece, bütün bunlara katlanabilmeli, her fedakarlığı yapmayı kabul etmeli ve — eğer gerekirse — çeşitli oyunlara, hilelere ve illegal yöntemlere başvurmalıyız." (*agy,* s.370-371)

Acaba hangisi kolay yol? İşçilerin sendikal birliğinin Türk-İş'te sağlanmasını önermek mi? Var olan bütün gücün bunun için seferber edilmesi gerektiğini söylemek mi? Proletaryanın militan sendikal birliğini sağlamaya çalışmak mı? Burjuva ajanlarının sendikalardan sökülüp atılması için, Lenin'in gösterdiği zor ve kahırlı yolu seçmek mi? Yoksa, 'herkes kendine, "yeni" ve "lekesiz" sendikalar kurmalıdır', 'güçlerin ağırlığı buna verilmelidir', yasak savmak babında 'Türk-İş içinde çalışmalı' demek mi?

Herkes bildiği yolu tutabilir. Biz Lenin'in yolunu tercih ediyoruz.

Oportünizm ve sosyal demokrasiyle mücadele ederek militan kavga içinde örgütleniyoruz!

EYLEM GÜNLÜĞÜ

Yürüyüş kolu Ege Üniversitesi kampüsüne doğru dörderli guruplar halinde yürümeye başladı, kampüs çıkışında yüzlerce öğrenci buluştu.

Menşevik, İstanbul'da yürüyenlerin çoğunun kandırıldıklarını söyledi. Belli ki, her zaman olduğu gibi kabuğunu kıran militan gençlikten ürküyordu.

Menşevikler militan yürüyüşe, SHP meclis dışında eyleme karşı çıkarken, biz bu anlayışlarla mücadele ediyor, öğrenci hareketinde hızla yayılıyoruz.

1. GÜN (14 Nisan Salı)

Saat sabah 11.00'den itibaren İzmir'den Ankara'ya yürüyecek olan çeşitli öğrenci derneklerinden temsilciler Dokuz Eylül Mühendislik Fakültesi Öğrenci Derneği'nde (DEMFÖD) toplanmaya başladılar. Yürüyüş korteji dörder kişilik guruplar oluşturuyor, bu gurupların sözcüleri dernek içinde, diğer öğrenciler de dışarıda herkesin toplanmasını bekliyordu.

Saat 12.00'ye doğru yaklaşık 300-350 kişi de, Ege Üniversitesi kampüsünde, daha önce kararlaştırılan yerlerde toplanmıştı. Saat 12.30'da yaklaşık 100-130 kişi DEMFÖD'den Ege Üniversitesi kampüsüne doğru dörder kişilik guruplar halinde ve aralarında iki dolmuş boyu mesafe bırakarak yürümeye başladı. Yürüyüş korteji ve uğurlamaya gelen yüzlerce öğrenci kampüs çıkışında buluştu. Yürüyen arkadaşlara çiçekler verildi ve yola koyulduk.

Ankara asfaltı üzerinden yürüyüşe devam ediyoruz. Yürürken birçok fabrikanın da önünden geçiyoruz. Çevrede bulunan bazı kişilerin "bunlar da ne yapıyor" gibisinden bakışlarına hedef oluyoruz. Ama genel bir sempati havası var. Öğrencileri desteklemek amacıyla 3-4 avukat bizleri uğrulamaya geldi. İzmir çıkışında bizi iki otobüs bekliyordu. Bu arabalara binerek Turgutlu'ya doğru hareket ettik.

Turgutlu girişine geldiğimizde yürüyüş yapmak için indik. Bizi orada, sanırım İzmir Emniyet Müdürü olacak, bir görevli engellemeye çalıştı. Bize, "Sizin güvenliğinizi sağlamak zorundayım" dedikten sonra eliyle ileride bulunan bir fabrikayı göstererek, "belki bu fabrikanın sahibi yürüyüşünüzden rahatsız olur. İşçilerine sopa verip üzerinize saldırtırsa ben sizin güvenliğinizi nasıl sağlıyacağım" diye demagoji yapmaya başladı. Yürüyüşte ısrar etmemiz üzerine önce üçerli, daha sonra da ikişerli olarak, fakat öğrencilerin isimlerini alarak "izin" vermeye başladı. Fakat yürüyüş konvoyunun uzunluğu karşısında biraz sonra isim yazmaktan yoruldu ve bıraktı.

Bizler şehir merkezine doğru yürüyüşe devam ettik. Burada da halkın meraklı bakışlarına hedef olduk. Ortalıkta her türlü laf dolaşıyordu. Kimisi "Herhalde Evren gelecekmiş" derken kimisi de "Bunlar Ankara'ya kadar yürüyerek gidecekmiş" diyordu. Böylece saat 2'ye kadar yürüdük. Turgutlu çıkışında tekrar otobüslere bindik ve Salihli'ye doğru hareket ettik.

Salihli girişinde tekrar otobüsten inerek ikişerli sıralar halinde şehir merkezine doğru yürüdük. Salihli'de herhangi bir polis müdahalesi ile karşılaşmadık. Kahve önlerinden geçerken halk kahveden çıkıp bizi ilgi ile izledi. Şehir merkezine geldiğimizde önceden kararlaştırılmış olan kafeteryaya girdik.

Burada İzmir dernekleri bir basın açıklaması yaptı. Basın açıklamasından sonra 10 kişilik bir gurup olarak siyasi partileri ziyaret etmeye karar verdik. Önce SHP'ye gittik, kapalıydı. Sonra DYP'ye gittik, orası da kapalı. Belki SHP açılmıştır diye tekrar SHP'ye baktık fakat yine kapalıydı. Bunun üzerine tekrar arkadaşlarımızın bulunduğu kafeteryaya döndük. Ankara'ya gidecek arkadaşlar İzmir'e gitmek için hazırlıklarını yaptılar.

Tam bu arada SHP köfte ekmek gönderdi. Onları İzmir'e gidecek arkadaşlara vererek uğurladık. Kendi köfte ekmeklerimizi yedikten sonra kafeterya hesabını SHP'ye yazdırıp otele gittik. Otelde kimliklerimizi alıp deftere yazdılar.

Akşam saat 9.00'da tekrar yemeğe çıktık. Hesabı bu sefer de *Cumhuriyet* gazetesi ödedi. Bu arada İstanbul'da 2 bin kişinin yürüdüğü haberi geldi. Bu haber moralimizi yükseltti.

O gece kaldığım odada bir menşevikle İstanbul'da yürüyen 2 bin kişi üzerine konuştuk. Daha önce Ankara'da olağanüstü olarak toplanan Türkiye öğrenci dernekleri, tavırlarını açıklamışlardı. İstanbul, 14 Nisan Salı günü sloganlı ve pankartlı olarak yürümeyi, İzmir ise aynı gün Ankara'ya doğru sessiz yürümeyi ve imzalanan dilekçeleri TBMM'ye vermeyi önermişti.

Menşevik arkadaş 2 bin kişinin yürümesi ile ilgili olarak, yürüyen kişilerin çoğunun sessiz yürüyüş yapılacak diye kandırıldıklarını ileri sürdü. Ben ise öğrenci gençliğin artık kabuğunu kırıp çıkması gerektiğini, kimsenin kimseyi kandırmadığını ve slogan atıp pankart taşımanın doğru olduğunu belirttim. Menşevik her zaman olduğu gibi böyle şeylerden ürküyordu.

2. GÜN (15 Nisan Çarşamba)

Saat 6.00'ya doğru uyandık. Birer çay içip otelin yakınındaki çorbacıya girdik. Derhal gelen bütün gazeteleri aldık. Gazetelerin hepsinde manşet olarak İstanbul'da 2 bin kişinin yürüdüğü ve 100'e yakın kişinin de göz altına alındığını yazıyordu. Neşemiz iyice yerine geldi. Ama bazıları ürküyordu!

Hareket edeceğimiz sıra görevli polis amiri geldi. Otobüs şoförüne, "Şehir çıkışına kadar durmak yok, ondan sonra nereye isterseniz oraya gidin" diye direktif verdi. Arkamızdan şehir çıkışına kadar bir polis ekibi, bizi takip etti. Öteki ilin girişinde ise o ilin görevlileri takibe devam ettiler. Bu takip böylece Eskişehir'e kadar sürdü. Anlaşılan polis İstanbul'daki gelişmelerden oldukça ürkmüştü.

Eskişehir'e 30 kilometre kala yemek molası verdik. Hesap bu sefer *Demokrat Ege*'nindi. Eskişehir'e yaklaştıkça bizde heyecan artıyordu. Otobüste kimin kaçıncı sırada kiminle yürüyeceği belirlendi. Eskişehir girişine yaklaştığımızda polis tarafından durdurulduk ve yürüyemeyeceğimiz söylendi. Bir arkadaş otobüsten inip polislerle tartışmaya başladı, yürümekte diretti. Bunun üzerine arkadaşı ekip arabasına bindirmeye çalıştılar. Bizim arabaya da iki tim ve iki sivil bindi. Bizi zorla, şehir içinde durmaksızın yola sürmeye çalıştılar. Buna direndik. Arkadaşımızın geri verilmesinde direttik. Hava sertleşti. Hemen havayı yumuşatmaya çalıştılar ve arkadaşı bıraktılar. O da tekrar bizim arabaya binince nereye gitmek istediğimizi sordular. Siyasi partileri ziyaret edeceğimizi söyledik, itiraz etmediler. Belli ki bu yönde direktif almışlardı.

Şehir merkezinde otobüsler giderken hep birlikte emniyet güçlerini protesto ettik. SHP binası önüne geldiğimizde arabadan inmedik. Elimizde bulunan dilekçeleri otobüsün camına tutarak basının fotoğraf çekmesini sağladık.

Daha sonra İstanbul ve Bursa'dan gelen arkadaşlarla buluştuk. Bu arkadaşlar tek sıra halinde ve aralarında belirli bir aralık bırakarak bizim arabaya gelmeye başladılar. Gelirken hem el çırpıyor hem de çiçek getiriyorlardı. Biz de heyecanlanmış bağırıyorduk. Gerçekten görülmeye değerdi.

Otobüsümüz Istanbul, Bursa, İzmir, Denizli, Balıkesir'den gelen arkadaşlarla tıklım tıklım doldu. Bizim bu coşkumuz polisi iyice endişelendiriyordu. Otobüste kaset çalıyor, birlikte türküler, marşlar söylüyorduk. Yakındaki kahvelerden insanlar dışarıya çıkıp bizi ilgi ile izliyorlardı.

Bu arada basından arkadaşlar, bizim Eskişehir'e geldiğimiz saatlerde Anadolu Üniversitesi'nden sayısı belirsiz öğrencinin gözaltına alındığı haberini getirdiler. Polis ve jandarmanın öğrencilere saldırdığını da öğrendik. Bunun üzerine biz de hem Eskişehir girişinde polis tarafından engellenmemizi protesto etmek, hem de Anadolu Üniversitesi'ndeki arkadaşların serbest bırakılmasını sağlamak amacıyla açlık grevine başladığımızı basına bildirdik.

Eskişehir girişinde polise siyasi partileri ziyaret edeceğimizi belirtmiştik. Fakat otobüsten indiğimizde gözaltına alınmayacağımızı hiç kimse garanti edemezdi. Bunun üzerine biz siyasi partilere değil, siyasi partiler bizi ziyaret etsin dedik. SHP'liler geldi, hepimizin birarada bulunabileceği bir yere gitmemizi önerdiler. Bunun üzerine otobüsü bir otelin önüne çektik. Yine tek sıralar halinde çıkarak otelin lobisine dolduk.

Çeşitli illerden gelen arkadaşlar kısa sürede birbiriyle kaynaştı. Bir arkadaş Nevzat Çelik'in şiir kitabından birkaç şiir okudu. Sonra bizim yoldaşlardan biri Nazım Hikmet'ten şiirler okudu. Gerçekten sıcak bir ortam gelişti. Bu arada Anadolu Üniversitesi'nden 5 arkadaş daha gelip bize katıldı. Toplam 60 kişi olduk. Anadolu Üniversitesi'nden arkadaşlar sabahki eylemlerini anlattılar. Eylem yemek boykotu ile başlamış. Polis engellemeye çalışınca, yemek boykotundan çıkan arkadaşlar toplanarak kampüs içinde yürümeye başlamışlar. Ellerinde bir pankart, pankartta "Polis copu değil, jandarma dipçiği değil, özerk demokratik üniversite istiyoruz" yazıyor. Gözaltına alınan arkadaşlarının toplam 44 kişi olduğunu söylediler.

Akşama doğru yasa tasarısının tekrar gözden geçirilmek üzere geri çekildiğini öğrendik. Bunun üzerine çoğunun menşevik olduğu il temsilcileri bir odada toplanarak durum değerlendirmesi yaptılar. Menşevikler Eskişehir'de yürümeyelim derken

buna karşı çıkanlar yürüyelim diye diretti. Uzun süren tartışmalar sonucunda menşeviklik ağır bastı ve ertesi gün Eskişehir'de yürümeme kararı çıktı. Daha sonra il temsilcileri PTT'ye giderek Başbakanlığa, Cumhurbaşkanlığına ve TBMM Başkanlığına öğrencilere yapılan baskıları protesto etmek için tel çektiler.

Bu arada SHP'lilerin tipik özelliği de hemen beliriverdi. Bize, "Sizi tasarı için destekledik, tasarı geri çekildiğine göre, sizi destekleyemeyiz" demeye başladılar. Ardından da "iyi düşünün, polis kararlı, yürürseniz sizi içeri alırlar 1 ay tutarlar, açıkçası yalnız kalırsınız" diye konuşmaya ve bizi korkutup yürüyüşten vazgeçirmeye çalıştılar. Böylece tarihsel görevlerinin ne olduğunu bir kez daha gösterdiler.

3. GÜN (16 Nisan Perşembe)

Sabahın erken saatlerinde pencereden dışarıya baktığımda polis timinin otel çevresinde önlem aldığını gördüm. Bir iki saat sonra odalarımız telefonla aranarak aşağıya inmemiz söylendi. Herkes lobide toplandı. Otelden çıkmak isteyen arkadaşlar polis tarafından engellendi. Bizler, alınan karar doğrultusunda Eskişehir'de yürümeyeceğimizi belirterek otobüslerimize bindik. Otobüste kaset çalıp türkü söyledik. Moralimiz oldukça yerindeydi.

Yola koyulduk. Artık Ankara'ya yaklaşmanın heyecanını yaşıyoruz. Hemen arkamızdan bizi takip eden İstanbul ve Bursa öğrencilerinin bulunduğu otobüslerle irtibat kurmak için bir benzincide durduk. Bu arada temsilciler bize bazı değişiklikler yapılacağını söylediler. Bizim otobüsten *Yarın* dergisi İzmir temsilcisi, diğer arabalara gidecek, oradan da tekrar bizim arabaya geri gelecekmiş. Değiş tokuş yapıldıktan sonra yolumuza devam ettik. Otobüste tekrar kimin kiminle yürüyeceği belirlendi.

Ankara girişine geldiğimizde bizi oldukça kalabalık bir polis konvoyu bekliyordu. Polisler trafiği durdurup sol yola sapmamızı söylediler. Bu arada bizim arabadan bir arkadaş olup biteni öğrenmek için indi, fakat pek birşey öğrenemeden tekrar otobüse binmek zorunda kaldı. Bu arada belirsiz yöne doğru götürülmeye çalışıldık. Bunun üstüne, en yakın yerde otobüsten inip yürüme kararı aldık. Öyle de yaptık.

En yakın yerde inip yürümek için arka arkaya dizildik ama biraz ilerimizde polis barikatıyla karşılaştık. İlk giden arkadaşlar polisin engelemesiyle karşılaştılar. Kargaşadan yararlanan 10 arkadaş polis engelini aşmayı başardı ama diğer arkadaşların yürümesine izin verilmedi. Tekrar otobüsümüze bindirildik ve bilinmeyen yöne doğru götürüldük. Daha sonra kendimizi Hipodrom'da bulduk. Otobüslerden indiğimizde üst düzeyde biri bize, "Kesinlikle yürümenize izin vermeyiz. Meclis'e gidecekseniz taksi çağırınız, 3'lü, 5'li guruplar halinde Meclis'e gönderiniz. Yürürseniz sizi hemen tutuklarım" dedi. Düşünmemiz için 30 dakika zaman verdi. Bunun üzerine otobüsün içinde tartışmaya başladık. Menşevikler, "Burada yürümeyelim, eğer yürürsek bizi tutuklarlar ve amacımıza ulaşamayız. Bizim esas amacımız Meclis'e ulaşmaktı. Bu yüzden taksilere binelim Meclise'e gidelim" dediler. Zaten, başından beri her aşamada uzlaşma öneren menşeviklerin burada da başka türlü davranması beklenemezdi. Biz bu anlayışa karşı çıktık ve ne olursa olsun yürüyelim dedik. Ankara'ya yürümek için geldiğimizi, eğer yürümeden dönersek bunun adının yürüyüş değil olsa olsa seyahat olacağını belirttik. Sonuç olarak çoğunlukta olan pasifist anlayışın istediği oldu ve bizler 3'lü ve 5'li guruplar halinde Meclis'e taksilerle gönderildik.

Polis her taksiyi 5 dakika arayla hareket ettirdi. Hareket ederken de şoföre "Doğru Meclis'e, başka bir yerde eğlenmek yok" denildi.

Meclis kapısına vardığımızda yürümeyi başaran arkadaşlar oradaydı. Buna özellikle sevindik. Menşevik, pasifist anlayışın yanlışlığını bir kez daha görmüş olduk. Bizleri SHP grup salonuna aldılar. Orada Adana milletvekili Cüneyt Canver karşıladı. İlk olarak her ilin temsilcileri teker teker görüşlerini belirttiler. Bu arkadaşlar Ankara'ya ne için geldiğini ve gelinceye kadar karşılaştığımız zorlukları anlattılar. Bunun üzerine Canver, "Başkalarının yapması gereken şeyi sizler yaptınız. Sorunu Meclis'e getirdiniz, bırakın bundan sonrasını biz devam edelim" dedi.

Pes doğrusu. Sorunu Meclis'e getirmişiz ve işimiz bitmiş! Gerisini SHP yapacakmış!

Haydi Canver böyle diyelim. Peki bizim kendi içimizdeki menşevik, pasifist anlayışı savunanlara ne buyurulur. Onlar Canver'in bu sözlerine yürekten katıldılar.

Yoldaşlar, işte 3 günün hikayesi böyle. Sonuç olarak şunu söylemek istiyorum. Öğrenci hareketi içinde bu anlayışlara karşı yoğun mücadele etmek zorundayız. Bunu da bütün gücümüzle yapıyoruz. *İşçinin Sesi* olarak hızla öğrenci hareketi içinde yayılıyoruz. Sadece Ege Üniversitesi'nde çok sayıda *Faşizmin Çözülüşü* kitabını dağıttık. Öğrenciler içinde de doğruları görenlerin, menşeviklerin içyüzünü anlayanların sayısı her geçen gün artıyor. Çalışmalarımızı bu yönde daha da yoğunlaştıracak ve öğrenci hareketi içinde oportünizmle bir an boşlamadan savaşacağız.

Can Atik, Ege

ANAHTAR

Gençliğin görevleri

Gençliğin görevleri Lenin'in *Toplu Yapıtları*'nın (İng. basım) 7. cildinde yer alan "Devrimci Gençliğin Görevleri" yazısını kısaltmalar yaparak yayınlıyoruz. Bu yazıda Lenin, sınıf savaşımında gençliğin siyasal saflaşmasının kaçınılmaz olduğunu vurguluyor. Komünistlere görevlerini hatırlatıyor. (Yazının ara başlıklarını biz koyduk.)

(...)

Kaba devrimci" bakış açısına göre öğrenciler arasında ideolojik birliğe ulaşılması, bütünsel bir dünya görüşünü gerektirmiyor. Hatta bunu dışlıyor ve devrimci fikirlerin değişik türlerine karşı "hoşgörülü" bir tutumu ve belirli bir fikirler dizisine olumlu bağlılıktan kaçınmayı savunuyor. Kısacası, bu siyasal bilgiçlerin düşüncesine göre, ideolojik birlik, (görüşlerin genişliği, her ne pahasına olursa olsun ivedi birliğin önemi, falan filan gibi eskimiş formüllerle az çok başarılı biçimde maskelenmiş olarak) ideolojik ilkelerin belli bir yokluğunu varsayar.

Bu akıl yürütme çizgisini desteklemek üzere ileri sürülen ve görünüşte makul ve ilk bakışta ikna edici görünen tez de, genellikle bilinen ve karşı çıkılamayacak bir noktaya işaret eder. Öğrenciler arasında siyasal ve toplumsal görüşler itibariyla birbirinden çok farklı gurupların olduğunu ve olacağının söyler. Bütünsel ve belirli bir dünya görüşü isteminin bu gurupların bazılarını kaçınılmaz olarak iteceğini ve sonuçta, birliği engelleyeceğini, birlikte eylem yerine anlaşmazlık ve kavga yaratacağını ve böylece ortak siyasal saldırının gücünü düşüreceğini, vb. vb. ilan eder.

(...)

Öğrenci'nin ilk sayısında yer alan başyazı, günümüzde öğrenciler arasında dört ana gurup ayırıyor: 1. ilgisizler kalabalığı —"öğrenci hareketine tamamen ilgisiz kalanlar", 2. yalnızca akademik türden öğrenci hareketinden yana olan "akademik" öğrenciler, 3. "genel olarak öğrenci hareketine karşı olanlar — ulusçular, anti-semitler, vb.", ve "siyasal düşünen" — çarlık despotizmini devirmek için savaşmaya inanan öğrenciler. "Bu gurup, kendi içinde iki zıt ögeden oluşur — devrimci bir eğilimle safkan burjuva siyasal muhalefete ait olanlar ve yeni ortaya çıkan (yalnızca yeni mi ortaya çıkmış? — *N. Lenin*) sosyalist düşünceli devrimci entellektüel proletarya." En son bahsedilen gurubun da, bildiğimiz gibi Sosyalist-Devrimci ve Sosyal-Demokrat (komünist —*İ.S.*) öğrenciler olarak kendi içinde ikiye ayrıldığını görürsek, günümüz öğrencileri arasında *altı* siyasal gurup olduğunu buluruz: Gericiler, ilgisizler, akademikler, liberaller, Sosyalist-Devrimciler ve Sosyal Demokratlar (komünistler — *İ.S.*)

Şu soru çıkıyor: Bu sakın tesadüfi bir guruplanma, görüşlerin geçici bir farklılaşması olmasın? Konuyla ilgisi olan herhangi birisi, daha bu soru sorulur sorulmaz olumsuz yanıt verecektir. Ve gerçekten, öğrenciler arasında başkaca gurup da olamazdı. Çünkü öğrenciler aydınların en duyarlı kesimidir ve aydınlar, bir bütün olarak toplumdaki sınıf çıkarlarının ve siyasal guruplaşmaların gelişmesini en kararlı ve en mükemmel yansıttıkları ve ifade ettikleri için bu adı alırlar. Eğer kendi siyasal guruplaşmaları bir bütün olarak toplumdaki siyasal guruplaşmaya denk düşmeseydi, öğrenciler öğrenci olamazlardı — "denk düşme"yi öğrenci guruplarının ve toplumsal gurupların güç ve siyasal olarak tam oransal denk düşmesi biçiminde değil, toplumda var olan guruplaşmaların aynı şekilde öğrenciler arasında da zorunlu ve kaçınılmaz varlığı anlamında alıyoruz. Ve Rusya toplumu bir bütün olarak, kendi sınıf karşıtlıklarının (görece) embriyonik gelişmesiyle, kendi siyasal bekaretiyle ve nüfusun geniş, ezici çoğunluğunun polis despotizmi altında ezilmesi ve haksızlığa uğraması koşullarıyla, aynen bu altı gurupla, yani gericiler, ilgisizler, *geliştirmeciler*, liberaller, Sosyalist-Devrimciler ve Sosyal-Demokratlarla (komünistler — *İ.S.*) belirleniyor. Burada "akademikler" yerine, siyasal bir savaşım olmadan kanuna saygılı bir ilerlemeye, otokrasi altında ilerlemeye inananları ifade eden "geliştiriciler"i kullandım. Böylesi geliştiriciler, öğrenci "akademikleri" gibi, Rusya toplumunun bütün kesimlerinde ve her yerde vardır. Bunlar kendilerini profesyonel çıkarların, ulusal ekonominin veya devlet ve yerel yönetimin kendi özel kollarının iyileştirilmesinin dar alanına sınırlarlar. Her yerde korkuyla "siyaset"ten kaçınırlar ve farklı eğilimlerin "siyasal düşünceli"leri arasında (akademiklerde de görüldüğü gibi) ayrım yapmazlar. Siyaset sözcüğüyle de hükümet biçimini ilgilendiren herşeyi kastederler.

"Geliştiriciler" ve liberaller

Geliştiriciler, her zaman bizim liberalizmin yaygın temelini oluşturdular ve bugün de öyledirler: "barışçıl" zamanlarda ("Rusça"ya, siyasal gericilik zamanları olarak çevrilebilir) geliştirici ve liberal sözcükleri pratikte eşanlamlı olur. Ve hatta savaş zamanında, toplumsal duygunun yükseldiği, otokrasiye karşı saldırının yükseldiği zamanlarda bile, ikisi arasındaki fark çoğu kez belirsizdir. Rus liberali, özgür yabancı bir yayında otokrasiye karşı doğrudan ve açık bir protesto yükselttiği zaman bile, kendisinin herşeyden önce bir geliştirici olduğu duygusunu yitirmez ve her seferinde bir köle gibi, ya da, isterseniz, yasaya saygılı, sadık ve vazifeşinas bir bende — *vide Ozvobojdeniye* — gibi konuşmaya başlar.

Geliştiricilerle liberaller arasında belirli ve açıklıkla görülebilir bir sınıf çizgisinin olmayışı, Rusya toplumundaki bütün siyasal guruplaşmanın genel karakteristiğidir. Bize yukarıda yaptığımız altılı sınıflandırmanın doğru olmadığını, çünkü bunun Rus toplumundaki sınıfsal ayrıma denk düşmediğini söyleyenler olabilir. Ama böyle bir itiraz temelsizdir. Elbette sınıfsal ayrım, siyasal guruplaşmanın sonul temelidir, *son çözümlemede* her zaman guruplaşmayı belirler. Ancak bu sonul temel yalnızca tarihsel gelişme süreci içinde, bu sürece katılanların ve yaratanların bilinci geliştikçe kendini gösterir. Bu "son çözümlemeye" yalnızca, bazen yıllar ve onyıllarca süren, zaman zaman siyasal krizler biçiminde fırtına gibi patlayan, başka zamanlarda da ölüyormuşçasına geçici olarak durgunlaşan, uzun ve inatçı bir savaşımla, varılır.

(...)

Bizim ülkemizde de, her kapitalist ülkenin ilerici sınıfı olan endüstri proletaryası, Sosyal-Demokrasinin (komünizmin — *İ.S.*) öncülüğünde, uzun zamandan beri tüm dünyanın sınıf bilinçli proletaryasının ortak programı haline gelmiş olan bir programın sancağı altında yığınsal, örgütlü bir hareketin hattına girmiştir. Kuşkusuz, Rusya'da siyasete ilgisiz kalan insan kesimi, herhangi bir Avrupa ülkesindekilerle kıyaslanamayacak ölçüde büyüktür. Ama Rusya'da bile kimse artık bu kategoridekilerin ilkel ve ortaçağ bekaretinden söz edemez. Sınıf bilinçsiz işçilerin — ve kısmen de köylülerin — ilgisizliği, yerini, giderek daha sıklaşan ve *bu* ilgisizliğin iyi beslenen burjuva ve küçük burjuvaların ilgisizliğiyle ortak bir yanı olmadığını açıkça gösteren siyasal huzursuzluk ve aktif protesto patlamalarına bırakıyor.

Rusya'da, ülkedeki kapitalist gelişmenin görece zayıflığına bağlı olarak sayıca özellikle kabarık olan besili küçük burjuvazi de bilinçli ve tutarlı gericiler üretmeye başlamıştır. Ama öte yandan cahil ve ezilmiş "emekçi halk"tan ayırdedilebilirliği hâlâ çok azdır ve ideologlarını, kesinlikle yerine oturmamış bir dünya görüşüne sahip olan ve kafalarında demokratik ve ilkel-sosyalist fikirlerin bilinçsiz yu-

(Devamı 14. sayfada)

ANAHTAR

(Baştarafı 14. sayfada)

mağını taşıyan *raznocintsi* entellektüellerinin büyük gurubu içinden çıkarır. Eski Rus entellektüelinin hem onun liberal-Narodnik kesiminin sağ kanadının, hem de en sol kanadının, yani "Sosyalist-Devrimciler"in karakteristiği işte bu ideolojidir.

(...)

Siyasal guruplaşma kaçınılmazdır

Ve böylece, bizim öğrencilerin siyasal guruplaşmaşının, yukarıda ele aldığımız gibi, *Öğrenci*'nin ilk sayısıyla görüş birliği içinde olarak, tesadüfi değil ama böyle olmak zorunda olduğu şeklindeki tartışma götürmez sonuca vardık. Meseleyi bir kez böyle koyduktan sonra, "öğrenciler arasında ideolojik birliğin sağlanması"ndan, öğrencilerin "devrimcileştirilmesi" nden ne anlaşılması gerekir, vb. gibi tartışma konusu olan sorunlarla rahatça baş edebiliriz. Hatta bu denli basit bir sorunun nasıl tartışmalı bir soru haline geldiği ilk bakışta insana garip geliyor.

Eğer öğrencilerin siyasal guruplaşması, toplumdaki siyasal guruplaşmaya denk düşüyorsa, o zaman, öğrenciler arasında "ideolojik birliğe ulaşılması" yalnızca şu iki şeyden birini anlatmaz mı? Ya olanaklı en büyük sayıda öğrenciyi oldukça belirli bir dizi toplumsal ve siyasal fikre kazanmak, ya da belirli bir siyasal guruba ait öğrencilerle o gurubun öğrenciler dışında kalan üyeleri arasında olabilen en yakın ilişkiyi kurmak. Öğrencilerin devrimcileştirilmesinden söz ederken devrimcileştirme sürecinin içeriği ve niteliği hakkında tam ve kesin bir fikre sahip olmak gerektiği apaçık ortada değil mi?

Örneğin bir Sosyal-Demokrat (komünist — *İ.S.*) için bu, birinci olarak, Sosyal-Demokrat (komünist - *İ.S.*) fikirleri öğrenciler arasında yaymak ve "Sosyalist-Devrimci" diye anlatılsa bile devrimci sosyalizmle hiçbir bağı olmayan fikirlerle savaşmak anlamına gelir. İkinci olarak da akademik olanlar dahil, her demokratik öğrenci hareketini genişletmek, daha bilinçli ve kararlı yapmak için çabalamak anlamına gelir.

(...)

... Tartışılan konu öğrencilerin oynayacağı özel siyasal roldür. Ve, görmüyor musunuz ki, önce, öğrencilerin toplumun geri kalan kesiminden kopmamış olduğu ve bu nedenle bir bütün olarak toplumdaki siyasal guruplaşmayı her zaman ve kaçınılmaz olarak yansıtacağı gerçeğine gözlerinizi kapamak zorundasınız. Ve daha sonra da gözleriniz kapalı, genel olarak öğrenciler, şöyle öğrenciler, vb. gibi gevezelik etmek zorundasınız. Varılan sonuç ... belli bir siyasal partiyle birleşmenin sonucunda meydana gelecek bölünme ve parçalanmaların zararlı olduğudur. Gün gibi açıktır ki bu tuhaf tezi ileri süren kişi, tezi sonucuna götürmek için siyasal düzlemden meslek veya eğitim düzlemine sıçramak zorundaydı.

"Öğrenciler ve Devrim" başlıklı makalede *Revolutsionnaya Rossiya* tam da böyle bir uçuş yapıyor. Önce genel öğrenci çıkarları ve genel öğrenci hareketinden, sonra da öğrencilerin eğitimsel amaçlarından, onların kendilerini gelecek toplumsal faaliyet için eğitmelerinden ve bilinçli siyasal savaşçılar olarak gelişmelerinden konuşuyor. Her iki nokta da çok haklı noktalardır. Ancak ele alınan konuyla ilgileri yoktur ve yalnızca konuyu karmaşıklaştırır.

Tartışılan konu, doğası gereği partilerin savaşımından koparılamayacak ve kaçınılmaz olarak belli bir parti *seçimini* içeren *siyasal* faaliyettir. Öyleyse kişi nasıl olur da, *bütün* siyasal faaliyetin çok ciddi bilimsel eğitimi ve sağlam kanıların "gelişmesi"ni gerektirdiğini ileri sürüp bu seçimi yapmaktan kaçınabilir? Nasıl olur da *hiçbir* siyasal çalışmanın belli bir eğilime ait siyasal düşünceli insanlar çevresiyle sınırlı olmamasını söyler. Nasıl olur da siyasal çalışmanın nüfusun daha geniş kesimlerine yöneltilmesini, her kesimin mesleksel çıkarlarıyla bağlanmasını, mesleksel hareketi siyasal hareketle birleştirmeyi ve onu siyasal hareketin düzeyine yükseltmeyi gerekçe olarak ileri sürüp, bu seçimden kaçınabilir? İnsanların kendi konumlarını savunabilmek için böyle araçlara başvurmaları, onların belli bilimsel kanılara ve sağlam bir siyasal hatta acınacak ölçüde ihtiyaç duyduklarını gösteriyor...

Siyasal rekabet kaçınılmazdır

... Bir dinci, bir liberal parti olduğunu, bir de Sosyal-Demokrat (komünist — *İ.S.*) parti olduğunu düşünün. Belli yörelerde öğrencilerin belli kesimleri arasında ve belki de haydi diyelim işçi sınıfı içinde çalışma yapıyorlar. Her iki kesimin de olabildiğince çok sayıda etkin temsilcisini kazanmaya çabalıyorlar. Bu partilerin, bütün öğrencilerin ve bütün işçi sınıfının ortak, belirli genel eğitimsel ve mesleksel çıkarları vardır diyerek söz konusu temsilcilerin belli bir partiyi seçmesine karşı çıkacakların düşünmek mümkün müdür? Bu, bütün partilerin, matbaacılık sanatının ayrım gözetmeksizin bütün partiler için yararlı olduğunu tartışma konusu yapması gibi birşey olurdu.

Uygar ülkelerde, en geniş ve en sağlam biçimde kök salmış eğitimsel ve sendikal birliklerin muazzam değerini kavramamış tek bir parti yoktur. Ama hepsi de bunların içinde kendi etkisinin egemen olması için çalışır. Şu ya da bu kurumun partizan olmadığı şeklindeki sözlerin, var olan kurumların zaten yüzde doksan dokuz belirli bir siyasal ruhla iyice doldurulduğunu gözlerden gizlemek isteyen egemen sınıfların martavalı olduğunu bilmeyen var mı ki? Yine de bizim Sosyalist-Devrimcilerimizin yaptığı, gerçekte, "partizan olmama" kasideler düzmektir.

Örneğin, *Revolutsionnaya Rossiya*'nın (Sayı 17) aşağıdaki dokunaklı, iç titreten tiradına bakın: "Bir devrimci örgütün, diğer bütün bağımsız, egemenlik altında olmayan örgütleri tahrip edilmesi, saflarına bölünme, dağınıklık ve örgütsüzlük sokulması gereken birer *rakip* olarak görmesi ne dar görüşlü bir taktiktir!"...

... Rekabet, yalnızca bir siyasal örgütle bir diğeri, bir siyasal eğilimle bir diğeri arasında olanaklı (ve kaçınılmazdır). Bir karşılıklı yardımlaşma kuruluşu ile devrimci bir çevre arasında rekabet olamaz... Ama, eğer aynı yardımlaşma kuruluşu içinde belli bir siyasal eğilim gelişirse — örneğin devrimcilere yardım etmemek veya kütüphanelere illegal yayınları sokmamak gibi bir amaçla — o zaman, her dürüst "siyasal düşünceli" insanın onunla yarışması ve ona karşı savaşması bir *görevdir*. Eğer öğrenci çevrelerini dar üniversite çıkarlarına sınırlı bırakmak isteyen insanlar varsa (ve kuşkusuz, böyle insanlar vardır, 1896'da sayıları daha fazlaydı) o zaman, onlarla çıkarları dar tutma değil genişletme yanlısı olanlar arasında bir *savaşım* zorunluluğu ve görevi de aynı şekilde vardır...

Toparlarsak, saf *seçmeye* başlayanlar, daha şimdiden "devrimciler olarak billurlaşmış" insanlardır. Bizim "Sosyalist-Devrimcilerimiz" ise bir devrimci örgütle katıksız bir öğrenci örgütü arasında rekabet yapmanın dar görüşlülük olduğu gerekçesiyle, öğrencileri *geriye* çekiyorlar... Beyler, Bu gerçekten haddinden fazla anlamsızdır!

Devrimci öğrenci kesimi iki devrimci parti arasında seçim yapmaya başlarken kendilerine şu ders veriliyor: "Bu etkinlik (yani öğrencilerin sosyalist kesiminin diğer öğrenciler üzerindeki etkinliği), onların, öğrenci arkadaşlarına belirli (iyice belirsiz olursa, kuşkusuz tercih edilir...) bir parti etiketini (kimi için bir etiket, kimi içinse bir sancak) empoze etmesiyle ve onların entellektüerl vicdanını çiğnemesiyle bütün ülkelerin bütün burjuva basını, Sosyal-Demokrasinin (komünizmin — *İ.S.*) gelişmesini, arkadaşlarının huzurunu bozan çete liderleriyle ve sorun yaratıcı insanlarla açıklıyor) sağlanmadı. Dürüst düşünen her öğrenci, sosyalistlere yönelen bu etiketi "empoze etme" ve "vicdanları çiğneme" suçlamasına ne yanıt vereceğini muhakkak bilir. Ve bu belkemiksiz, gevşek ve ilkesiz laflar, parti örgütü, parti tutarlılığı ve onuru, parti sancağı fikirlerinin hîlî ölçülemez ölçüde zayıf olduğu Rusya'da söyleniyor!

"Sosyalist-Devrimcilerimiz" "devrimci kamp içindeki klik anlaşmazlıklarını kenarda bırakarak genel siyasal hareketle dayanışmasını" ilan eden eski öğrenci kongrelerini devrimci öğrencilere örnek gösteriyorlar. Nedir bu "genel siyasal" hareket? Sosyalist hareket, liberal hareket. Bu ayrımı bir kenarda bırakmak demek, hemen en yakındaki hareketle, yani liberal hareketle saf tutmak demektir. Bunu isteyen de bizim "Sosyalist-Devrimcilerimiz"dir! Kendilerini *ayrı* bir parti olarak niteleyen insanlar parti savaşımından uzak durma çağrısı yapıyorlar! Bu, bir partinin kendi siyasal çanak çömleğini kendi renkleri ile ortaya süremediğini ve kaçak mallara başvurmak zorunda kaldığını göstermiyor mu? Bu, o partinin *kendisine ait* hangi bir belirli programatik temelden yoksun olduğunu göstermiyor mu? Yakında göreceğiz.

(...)

(*Revolutsionnaya Rossiya*'nın) yazarı silahlarını, öğrenciler arasında farklı siyasal gurupların varlığının bilinciyle benzer siyasal gurupları biraraya getirmeye ve siyasal benzerlik göstermeyenleri ayırmaya çalışan Sosyal-Demokratların (komünistlerin — *İ.S.*) bu çabalarına çeviriyor. Yazar bu çabalardan herhangi birinin yanlışlığına eleştiri yöneltmiyor. Zaten hepsinin her zaman tümüyle başarılı olacağını düşünmek saçma olurdu. Hayır, o, farklı sınıf çıkarlarının siyasal guruplaşmalarda da yansımak zorunda olduğu, ne denli özverili, temiz, idealist olurlarsa olsunlar öğrencilerin bir bütün olarak toplumdan istisna tutulamayacağı ve sosyalistin görevinin bu farklılığı gizlemek değil tam tersine olabilen en geniş biçimde açıklamak ve bu düşünceleri bir siyasal örgütün içine yerleştirmek olduğu fikrine yabancıdır. Yazar durumu bir Sosyal-Demokratın (komünistin — *İ.S.*) materyalist açısından değil de bir burjuva demokratın idealist bakış açısından görmektedir.

Bu nedenle o, devrimci öğrencilere "genel siyasal harekete" bağlı kalma çağrısını yapmaktan ve bu çağrıyı tekrarlamaktan utanmıyor. Onun için esas olan, aynen, genel siyasal, yani genel demokratik hareketin birleşmesidir. Bu birlik, "katıksız devrimci çevreler"ce bozulmamalıdır. Bunlar "genel öğrenci örgütlenmesine paralel olarak" kendilerini hizaya sokmalıdır. Bu geniş ve birleşik demokratik hareketin çıkarları açısından bakıldığında parti etiketlerinin "empoze" edilmesi ve kendi arkadaşlarının entellektüel vicdanlarını çiğnemek elbette kriminel olurdu. 1848'de burjuva demokratlarının tutumu aynen buydu. Burjuvazi ile proletaryanın birbiriyle çatışan sınıf çıkarlarına sahip oldukları söylendiğinde "bölünmeden ve parçalanmadan yana olan fanatikler" "genel" bir lanetlenmeyle karşılaşmıştı. Burjuva demokratların en son türünün —büyük demokratik birleşik bir partinin barış içinde reformlar yoluyla, sınıf işbirliği yoluyla işlerini görmesini özleyen oportünist ve revizyonistlerin —görüşü de budur. Onlar her zaman böyle oldular ve zorunlu olarak, "klik" anlaşmazlıklarının muhalifi ve "genel siyasal" hareketin destekleyicisi olmak zorundadırlar.

(...)

Burjuva demokratın birlik hakkındaki laflarının en iyi yalanlanması, siyasal gelişme ve savaşım çizgisinin kendisidir. Ve Rusya'da gerçek hareketin gelişmesi şimdiden böyle bir yalanlamaya yol açmıştır. "Akademik"lerin öğrenciler arasında ayrı bir gurup olarak ortaya çıkışından söz ediyorum. Gerçek bir savaşım olmadığı sürece, akademikler "genel öğrenci" yığınının dışında durmadılar ve öğrencilerin bütün "düşünen kesiminin birliği" sarsılmaz göründü. Ama, *eylem* ortaya çıkar çıkmaz benzeşmeyen ögelerin birbirinden uzaklaşması kaçınılmaz oldu.

Siyasal hareketin ve otokrasiye doğrudan saldırının ilerlemesi, herkesi ve hiç kimseyi birleştirmek üzere yapılan onca boş söze rağmen, siyasal guruplaşmanın bir anda daha kesinleşmesiyle belirlendi. Akademiklerle siyasal düşünceli öğrencilerin birbirinden ayrılması ileriye doğru büyük bir adımdır. Bundan hiç kimsenin kuşkusu yoktur. Ama bu ayrılma, Sosyal-Demokrat (komünist — *İ.S.*) öğrencilerin akademiklerle bağları "koparması" anlamına mı geliyor? *Revolutsionnaya Rossiya* böyle olduğunu düşünüyor.

Böyle düşünmesinin nedeni, yukarıda belirttiğimiz fikir karmaşasıdır. Siyasal eğilimlerin iyice ayrışması hiçbir şekilde mesleksel ve eğitimsel birliklerin "parçalanması" anlamını taşımıyor. Öğrenciler arasıda çalışma yapan bir Sosyal-Demokrat (komünist — *İ.S.*) şaşmadan, *yanılmadan* kendisi ya da kendi temsilcileri aracılığıyla, olabilen en çok sayıda, olabilen en geniş "katıksız öğrenci" ve eğitim çevrelerini etkilemeye çaba gösterecektir. O, yalnızca akademik özgürlük isteminde bulunanların bakış açısını daha genişletmek ve hîlî bir program arayışı içinde olanlara aynen Sosyal-Demokrat (komünist — *İ.S.*) programın propagandasını yapmak için çalışacaktır.

Marksist bir program temelinde çalışma yapılmalıdır

Özetlersek, öğrencilerin belli bir kesimi belirli ve bütünsel bir sosyalist dünya görüşüne sahip olmayı istiyor. Bu hazırlık çalışmasının sonul amacı, ancak — devrimci harekette pratik bir rol oynamak isteyen öğrenciler için — devrimciler arasında şimdi biçimlenen iki eğilimden birini bilinçlice ve değişmez şekilde seçmek olabilir. Kim ki böyle bir seçime öğrenciler arasında ideolojik birlik kuralım ve onları genel olarak devrimcileştirelim gerekçeleriyle karşı çıkar, o, sosyalist bilinci engelliyor ve aslında ideolojik ilkelerin olmamasını vaaz ediyor demektir. Öğrencilerin siyasal guruplaşması, bir bütün olarak toplumun siyasal guruplaşmasını yansıtmaktan başka birşey yapamaz ve siyasal olarak benzeşmeyen gurupların en bilinçli ve kararlı şekilde birbirinden ayrılması için savaşım vermek, her sosyalistin görevidir.

Sosyalist-Devrimci Parti'nin, öğrencilere yaptığı, "genel siyasal hareketle dayanışmalarını ilan etmeleri ve devrimci kamptaki klik, anlaşmazlık ve kavgalarından uzak durmaları" çağrısı, esasen, sosyalist bakış açısından burjuva-demokratik bakış açısına *geri* gitme çağrısıdır. ... Sosyal-Demokrat (komünist —*İ.S.*) öğrenci tüm diğer eğilimlerin devrimcileri ve siyasal görüşlü insanlarıyla bağları kopardığı zaman, bu, hiçbir şekilde onun genel öğrenci ve eğitim örgütlerinden koptuğu anlamına gelmiyor. Tam tersine, en geniş öğrenci çevrelerinde, onların akademik bakış açısını genişletmek ve bilimsel sosyalizmin, yani Marksizmin propagandasını yapmak amacıyla, yalnızca mükemmel olarak belirlenmiş bir program temelinde çalışma yapılabilir ve yapılmalıdır..."

Arjantin'de burjuvazi faşizmin işkencecilerini, katillerini aklıyor!

Alfonsin'den de hesap sorulacak!

Arjantin devlet Başkanı Alfonsin, 1970-1983 yılları arasında adam kaçırmaya, işkenceye, adam öldürmeye katılan 200 subayın yargılanmasını durdurmak için bir yasa hazırladı.

Geçtiğimiz hafta açıklanan yasaya göre yarbay rütbesinin altında olup emirlere uymak zorunda kalan subaylar hüküm giymeyecek. Bu yasadan yararlanacak subaylara karşı tekrar dava açılamayacak, karar temyize verilemeyecek. Böylece eli kanlı subayların aklanıp hesap vermekten sıyrılması tezgahlanıyor.

Hatırlanacağı gibi, nisan ayında insan haklarına karşı işlenmiş suçlardan yargılanmaların bitirilmesini isteyen bazı askeri birlikler isyan etti. Campo de Mayo'dakinin dışında isyanlar kısa sürdü.

İsyan uzayınca, Alfonsin bizzat Campo de Mayo'ya giderek isyancılarla görüştü. Görüşmeden sonra isyan sona erdi. Ardından Alfonsin kahraman ilan edildi, cesareti övüldü ve demokrasiyi kurtaran adam olarak göklere çıkarıldı.

Bundan sonraki gelişmeler, bu görüşmelerdeki pazarlığın ne olduğunu ve "demokrasi"nin nasıl "kurtarıldığını" gözler önüne serdi.

Orduyla yapılan bu pazarlık ilk değildir. Bu konuda 1984 yılında şöyle yazmıştık:

"*Arjantin*'de cuntanın gidişinin ardından gelenlerin tutumu kısa sürede açığa çıktı. Orduyla bir uzlaşmadır gidiyor. Örneğin, insan hakları guruplarının hazırladığı suçlular listesinde yer alan 7 general, Alfonsin tarafından terfi ettirildi. Hükümete askersel danışmanlar alındı. Ekonomik siyasette dişe dokunur hiçbir değişiklik getirilmedi. Yeni hükümetin orduya tutumu, bu ülkenin nasıl bir süreçten geçtiğini iyi gösteriyor.

"Cunta döneminde ortadan kaybolan insanların ne olduklarını ortaya çıkarmak için Alfonsin tarafından 16 kişilik "ulusal komisyon" atandı. Oysa, ülkenin tüm demokratları araştırmanın doğrudan parlamento tarafından yürütülmesini istiyorlardı. Doğal olarak bu atama komisyon zaman öldürmektedir.

"Sonra, işkence ve cinayetle suçlanan kişilerin davaları sivil mahkemelerden alınarak askeri mahkemelere verildi. Suçlu, savcı, yargıç hepsi aynı, kim kimi yargılayacak?" (R. Yürükoğlu, *Faşizmin Çözülüşü*, s.79)

Bu yazılanların üzerinden üç yıl geçti. Suçluların yargılanmaları hâlâ sürüyor(!) Şimdi de binlerce komünistin, ilericinin kanına girmiş olan subayların halkın baskısı sonucunda açılmış olan davalarını düşürmek için yasa hazırladı.

Bu yasa ile hem geçmişte işlenen suçlar silinecek, hem de bundan sonra yarbay rütbesinin altındaki subay ve erlerin, suç işleseler bile "emir kuluyum" diyerek elini kolunu sallaya sallaya dolaşabilmesine kapı açılmış olacak.

Ne var ki cunta döneminde yakınlarını yitiren halk bunca uğraştan sonra suçluların yakasını bırakmayacaktır.

Halk Campo de Mayo'da ayaklananların etrafını çevirince Alfonsin, "olayların büyümemesi" için isyancılarla pazarlığa oturdu. Oturmasaydı olaylar büyüseydi ne olurdu? Aslında Alfonsin isyancılarla masaya oturarak halkta biriken öfkeyi bastırmış oldu. Liberaller de Alfonsin'i kahraman ilan ettiler.

Aslında Alfonsin ile ordu ta başından uzlaşmışlardı. Bugün ortaya çıkan durum, halkın bastırmasıyla biraz ileri giden Alfonsin'e, çizginin nereden çekileceğinin ordu tarafından "nazikçe" hatırlatılmasıdır. Alfonsin'in ise orduyla çatışmaya ne isteği ne yüreği vardır. Liberallerin onu kahraman ilan etmesi de bu gerçeğin halkın gözünde iyice açığa çıkmasını engelleme çabasından başka birşey değildir.

Bugün Arjantin'de, binlerce komünisti, demokratı, işçiyi, öğrenciyi katleden subayları koruyan Alfonsin şunu unutmasın. Halk hem suçluları, hem de onları koruyanları günü gelince yargılayıp, onlara hak ettikleri cezaları verecektir.

Ahmet Fırat

Ölümü göze almış işçi sınıfı ve emekçi halk silahlandırılmalıdır!

G. Afrika tarihinin en yığınsal eylemleri

5-6 Mayıs'ta Güney Afrika işçi sınıfı, tarihinin en yığınşal protestosunu gerçekleştirdi. İki milyonu aşkın insan beyazların 6 Mayıs'taki seçimlerini protesto eden iki günlük grevlere katıldı.

Mayıs seçimlerinde beyazların yüzde 80'i oyunu sağ ve faşist partilere verdi. Başbakan Botha'nın partisi Ulusal Parti (NP) oyların çoğunu alırken, liberal İlerici Federal Parti (PFP) oy kaybetti.

5-6 Mayıs grevleri en yığınsal grev oldu

Güney Afrika Sendikalar Kongresi (COSATU) ve Ulusal Demokratik Cephe'nin (UDF) 5-6 Mayıs'ta sadece beyazların katıldığı seçimleri protesto için grevlere ve eylemlere iki milyonu çağırdığı aşkın işçi ve öğrenci katıldı. Bu sayıya eyleme katılan işçi aileleri, işsizleri de eklersek eylemlere katılımın verilen rakamın çok üstünde olduğunu söyleyebiliriz.

5-6 Mayıs eylemleri, geçen yılın 1 Mayıs ve 16 Haziran Soweto Ayaklanması yıldönümü eylemlerinden daha yığınsaldı. Güney Afrika'nın gördüğü en yığınsal eylem oldu.

Özellikle endüstrinin yoğun olduğu bölgelerde işçilerin greve katılım oranı yüzde 75'in üstünde oldu. İşverenlerin çoğu işçileri daha fazla öfkelendirmemek için eyleme katılan işçilere "hoşgörülü" davranıp işten atmadılar. Ama ücretlerini de ödemediler. Açlık sınırının altında ücretlerle çalıştırılan çok sayıda işçi iki günlük ücretlerinden vazgeçerek eyleme çıktılar.

Protestoların parçası olarak yarım milyonun üstünde ortaöğretim öğrencisi okullarını iki gün boykot ettiler.

4 Mayıs'ta 6 binç yakın öğrenci Witwatersrand Üniversitesi kampüsünde beyazların seçimini protesto eden mitinge katıldı. Bu mitingte Winnie Mandela da konuşacaktı. Ama miting, başladıktan hemen sonra yasa dışı ilan edildi ve polis öğrencilere gözyaşartıcı gaz ve bombalarla saldırdı. Çıkan çatışma sonucunda polis 120 öğrenciyi tutukladı.

Cape Town ve Witwatersrand üniversiteleri 5 ve 6 Mayıs'ta öğrenimi durdurdu. Üniversite öğrencileri ve öğretim üyeleri hem beyazların seçimini hem de polis saldırısını protesto ettiler. Siyahların katılımı olmayan bu seçimlerin geçersiz olduğunu söyleyen öğretim üyeleri ve öğrenciler seçimleri de boykot ettiler.

Irkçı kapitalist rejim grevleri kırmak için siyahların yerleşim bölgelerine helikopterlerle bildiriler attı. Bu bildirilerde işe gitmek isteyenleri polisin koruyacağı ve 6 Mayıs seçimlerinin siyahlara getireceği yararlar anlatılıyordu. Rejimin bu sahtekarlığı işçileri daha da öfkelendirdi ve seçim günü olan 6 Mayıs'tan bir gün öncesine göre daha büyük sayılarla greve çıktılar.

Bu eylemlerle işçiler, emekçiler ve öğrenciler beyazların seçimini ve ırkçı rejimi yığınsal olarak protesto etmiş oldular. Eylemlere aktif katılanların sayısı, oy kullanan beyazların sayısından fazlaydı.

Beyazların seçimi

6 Mayıs'ta yapılan beyazların seçiminde kayıtlı 3 019 607 seçmenden 2 056 630'u yani yüzde 68.1'i oy kullandı.

Oyların yüzde 52.3'ünü iktidardaki Ulusal Parti (NP), yüzde 26.6'sını Muhafazakar Parti (CP), yüzde 14'ünü İlerici Federal Parti (PFP) aldı. Geri kalan oylar diğer ufak partiler ve bağımsızlar arasında dağıldı.

Seçim sonuçlarına bakıldığında, iktidardaki Ulusal Parti'nin oy oranı 1981 seçimlerine göre yüzde 5 düştü. Ama seçim sisteminden dolayı milletvekili sayısı %7 arttı.

Muhafazakar Parti, 1981 seçimlerinden sonra Ulusal Parti'den ayrılan daha sağ kesim tarafından kurulmuştu. Bu parti apartheid'ın eskisi gibi sürdürülmesinden yana olup, Botha'nın "reform"larına da karşıdır.

Liberal İlerici Federal Parti'nin oyları ise yüzde 19'dan yüzde 14'e düştü. Bu seçimlerle birlikte ana muhalefet partisi olmaktan çıkmış oldu.

Seçimin gösterdikleri

Bu seçimlerle birlikte beyazların çoğunluğu tercihini ırk ayrımı rejiminin sürmesinden yana yaptı. Yani beyazlar, iktidarı siyahlarla paylaşmaktan yana değiller. Hatta Muhafazakar Parti'nin bu kadar oy kazanması Botha'nın "reform"larının bile iyice frenleneceğini gösteriyor.

Bu seçimler beyâz ve siyah liberallerin önerdikleri uzlaşma formüllerinin, barışçı "çözümlerin" bir yere çıkmayacağını bir kez daha göstermiş oldu.

İşbirlikçi Buthelezi ve liberal beyazların Natal bölgesinde kurmaya çalıştıkları böyle bir uzlaşma da seçimlerle büyük darbe yedi. Natal bölgesinde beyazlar bu uzlaşma formülüne bile karşı olduklarını oylarıyla belirttiler. Seçimlerde Botha'nın Ulusal partisi, liberallerden 4 milletvekilliği kaptı ve 20 milletvekilliğinden 14'ünü aldı.

Beyazların seçim sonuçları devrimci savaşım yürüten ama son zamanlarda barışçıl ve uzlaşmacı yola zorlanan, UDF ve ANC (Afrika Ulusal Kongresi) için önemli dersler taşımaktadır.

ANC başkanı Oliver Tambo, beyazların seçimlerinin "silahlı mücadelenin yükseltilmesi için düdük çaldığını" belirttikten sonra şunları söyledi: "Herşey korktuğumuz yöne doğru, sadece Güney Afrika'da değil tüm bölgede üst düzeyde çatışmaya gidiyor." (*The Guardian*, 9 Mayıs 1987)

Güney Afrika deneyiminin de yüz kere gösterdiği gibi burjuvazi, erkine yönelen tehdit arttıkça, daha çok zor kullanır. Bu da kaçınılmaz olarak sınıf savaşını keskinleştirip, üst düzeye, silahlı çatışmaya götürür. Komünistlerin, devrimcilerin böyle bir sınıf savaşımdan hazırlıksız olmak dışında ne korkuları olabilir? İşçi sınıfının böyle bir savaşımdan kazanacağı çok şey vardır. Yeter ki sınıf savaşının, devrimin başarısı için işçi sınıfını, halkı silahlandıralım ve kavgaya hazırlayalım.

Halk silahlandırılmalıdır

5-6 Mayıs grevleri ve protestoları işçi sınıfının devrimci savaşımın öncüsü olduğunu tekrar gösterdi. İşçi sınıfının örgütleri milyonlarca işçiyi, emekçiyi, gençliği sokağa çıkarabiliyor. İşçi sınıfı hegemonyasını pratikte pekiştiriyor.

Öte yandan devrimci gençlik örgütleri de Güney Afrika Gençlik Kongresi'nde (SAYCO) birleşmiş durumdalar. SAYCO'nun savaşkan 500 bin üyesi vardır. SAYCO gençliği ırkçı kapitalist rejime karşı sosyalizm için örgütlüyor. Gençlik bugün sınıf savaşına tüm enerjisi ve militanlığı ile katkı yapıyor.

Emekçi halk ise işçi sınıfının çağırdığı eylemlere aktif katılıyor, özveriden kaçınmıyor.

Güney Afrika'da işçi sınıfı, emekçi halk, devrimci gençlik ölümü göze almış savaşıyor. Bu devrimci güçlerde ırkçı kapitalist sistemi yıkacak örgütlülük ve kararlılık vardır. Yeter ki ırkçı kapitalist rejimin güçlü ordusunu, polisini yenecek, devletini parçalayacak silahlar ellerine verilsin. Devrimciler hem ideolojik hem de örgütsel olarak bu silahları kullanmaya hazır duruma yükseltilsin.

Ahmet Fırat

Türkiye Kürdistanı'nda sömürge savaşı iyice azgınlaşırken, sosyal demokrat partiler birbirleriyle anti-demokratlıkta yarışıyorlar

S syal dem kratlar anti-demokrattır!

SHP, Kürt sorununa yaklaşımıyla demokratlıktan ne kadar uzak olduğunu bir kez daha sergilerken DSP de ondan geri kalmıyor.

Türkiye Kürdistanı'nda yürüyen sömürge savaşının dozu azalmadı. Burjuvazinin katliamları sürüyor. Eli kanlı Türk ordusu bir ulusu sindirmek, başkaldırısını ezmek için hergün can almaya devam ediyor. Ama burjuva basın şu sıralarda bu haberleri manşete çekmeme taktiği güdüyor. Öldürdükleri insanları gazetelerin arka sayfalarında küçük haberler olarak veriyor. Burjuvazi Kürdistan sorununu tartışma gündeminden çekmeye, yürüttüğü sömürge savaşını, barbarlığını gözlerden saklamaya çalışıyor ama bu "bela"dan kurtulamadığı için bir türlü gündemden indiremiyor. Gazetelerde yer alan, "bölücü başına iki milyon ödül" türünden ilanlar sorunu "çözmek" için neler yaptıklarını ele veriyor.

Burjuvazi "sol" geçinen liberal şarlatanları ise halkın karşısında "sol" konuşmak ile burjuva çıkarları savunmak arasında gidip gelmekten epey "zor" durumlara düşüyorlar.

SHP MKYK üyesi Turgut Atalay, "Kürtçe serbest olmalıdır" sözünü, gelen tepkiler karşısında yalayıp yuttuktan sonra SHP hakkında şöyle söylüyor:

"SHP demokrat bir partidir, programında öyle yazılıdır, tüzüğünde öyle yazılıdır, şimdiye kadar hep demokrasiyi savunmuştur. Bundan sonra da demokrasiyi savunacağına inanmaktayım. SHP bunu tüm kadroları ile yapmaktadır ve yapacaktır. Genel başkanından en sade üyesine kadar..." (*Nokta*, 3 Mayıs 1987)

Ne yazık ki, Atalay'ın sözlerinin tam tersine SHP demokratikliğin biraz(!) uzağındadır. Bunun en önemli bir göstergesi de Atalay'ın kendi yaşadığı olaydır. Kürtçe serbest konuşulsun dedi diye bir MKYK üyesini ihraç eden parti, programında, tüzüğünde demokrat yazıyor diye demokrat olmaz. Kürt ulusuna ayrılma hakkı tanımayan, bir ulusun barbarca katledilmesine karşı çıkmayan hiçbir parti, hiçbir örgüt ya da kişi kendine demokrat diyemez.

Bizim sosyal demokratlarımız demokrat olmadıklarını göstermekte sanki yarışıyorlar. SHP, Kürt sorununa yaklaşımıyla demokratlıktan ne kadar uzak olduğunu bir kere daha sergilerken DSP de ondan geri kalmadığını Ecevit'in şu sözleriyle ortaya koyuyor.

"Sınır ötesinden gelerek kan döken çetecilerin tutum ve davranışlarından anlaşılacağı gibi, bölücüler halkın dostu değil, düşmanıdır. Bunu bile bile iç sorun gibi göstermek, haksızlık olur. Çünkü bölücü akımlar karşısında en sağlam güvence Doğu ve Güneydoğu Anadolu halkıdır.

Bu bölgenin halkı, Atatürk milliyetçiliğiyle pekişen ulusal birlik taraftarıdır, vatanseverdir. Biliyoruz ki, Atatürk milliyetçiliğine ırkçılığa yer yoktur." (*Tercüman*, 13 Mayıs 1987)

Ecevit, Türkiye burjuvazisinin Türkiye Kürdistanı'nda yürüttüğü sömürge savaşını gözlerden saklamak için, "bu bir iç sorun değil, dış kaynaklıdır" diyor. Kürt ulusunun varlığını bile kabul etmeyerek, Kürt sözünü ağzına almaktan korkarak Özallardan bile geride konuşuyor.

Ama işçi sınıfımız haksızlığın ve baskının her türüne karşı başkaldırıyı başlatmıştır. Kendini açlığa mahkum edenlerle Kürdistan'daki sınıf kardeşlerini katledenlerin aynı düşman sınıf olduğunu görüyor. Sosyal demokratlar bunu saklamayı başaramıyacaklardır.

N. Dalyan

Uğur Mumcu, işçi sınıfının baskısıyla 1 Mayıs'ı "kutluyor"(!)

Mumcu'nun mumu...

"Ne şiş yansın ne kebap" tutumu burjuva liberalinin kemiksizliğinden, devletin aydını olmasındandır.

Cumhuriyet'in köşe yazarlarından Uğur Mumcu, 1 Mayıs tarihinde yayınlanan "Özgürce..." başlıklı yazısında 1 Mayıs'ı konu alıyor.

Mumcu, 1 Mayıs'ı bir "işçi bayramı" olarak tanıtıyor. Onu, şeker ve kurban bayramları gibi sıradan bayramlar arasına sokuktan sonra da, "iç savaş" kışkırtıcılığına karşı okuyucuyu uyarıyor. 1 Mayıs'ın "küçük burjuva anarşizminin" bayramı olmadığını vurguluyor.

1 Mayıs, elbette, küçük burjuvazinin günü değildir. Ama, o, sıradan bir "bayram" gibi "kutlanacak" bir gün de değildir.

1 Mayıs, dünya işçi sınıfının "uluslararası birlik ve *savaşım* günü"dür. Birinci olarak bunu yerine oturtmak gerekir.

İkincisi, 1 Mayıs, küçük burjuvazinin, hele hele burjuva liberallerin sahiplenebileceği bir gün de değildir. O, işçi sınıfının malıdır. Ancak işçilerin elinde, bilincinde ve yüreğinde derin ve gerçek anlamını kazanır.

Ama Uğur Mumcu'nun yazısındaki üçüncü ve gerçekten can alıcı nokta yazının sonundadır. Yazı şöyle bitiyor:

"İşçiler, emekçiler, emeği ile geçinenler '*işçinin, emekçinin bayramı*' hepimize kutlu olsun.

"★ ★ ★

"Güneydoğuda ayrımcı teröristlerin son alçakça saldırıları sonunda bir binbaşımız, iki üsteğmenimiz ve 10 erimiz şehit olmuştur. Şehitlerin yakınlarına başsağlığı dileriz."

Aynen böyle! Üç yıldız ve ardından "binbaşımız", "10 erimiz", "şehit" ve "başsağlığı" sözleri.

Neden? Bunların 1 Mayıs'la bağlantısı ne? Bağlantısı ve anlamı ancak şu olabilir: İşçi sınıfının, yığınların baskısıyla 1 Mayıs'tan çarpıtarak da olsa söz etmek zorunda kalan Uğur Mumcu'nun burjuvaziye, "hiç merak etme, ben de sendenim" demeye çalışması. "Sakın yanlış anlama beni" demesi.

Burjuvazinin zaten Uğur Mumcu'yu yanlış anlaması söz konusu olmadığına göre bu telaş, bu çaba boşunadır. Durum böyleyken bu sözler sadece *Türk* devletinin yazarı Uğur Mumcu'nun belkemiksizliğini sergilemiş oluyor.

Bu tutum ancak, tutarlı demokrat bile olamayan burjuva liberaline yakışır.

Uğur Mumcu'ya da gerçekten iyi yakışıyor.

Haluk Moralı

Abdullah Baştürk, işçileri SHP'ye katılmaya, onu iktidar yapmaya çağırmış!

Safımız işçinin safı, partimiz TKP-*İşçinin Sesi*'dir

Burjuvazinin "sol" partileri, sosyal demokrasi, legal "sol" oportünist TİP-TKP, bunların hiçbirisi, değil işçinin partisi olmak, virgülü bile olamazlar.

Eski DİSK genel başkanı, yeni SHP'li Abdullah Baştürk, 1 Mayıs'ta İzmir'de "demokrasiyi yeniden inşa etmek gibi bir görevi üstlenen SHP'yi güçlendireceğiz. İktidar yapacağız" demiş. Bundan bir iki gün sonra da yine SHP'nin düzenlediği bir toplantıda, "Türkiye'nin kaderinde söz sahibi olmak istiyorsak, örgütlenmek zorundayız. Gelin sosyal demokrat harekete güç verelim. Partide sorumluluk alın" diye eklemiş.

Bir kez, SHP'nin kendisine, "Türkiye'de demokrasiyi yeniden inşa etmek" gibi bir görev biçtiğini herhalde Baştürk'ten başka kimse bilmiyor. Çünkü SHP, bırakın demokrasinin "yeniden inşası"nı, işçi ve emekçi yığınların demokratik hak ve özgürlüklerinin korunmasını, Kürt halkına karşı girişilen saldırılara son verilmesini bile *savunmamaktadır*. Hatta öyle ki, partinin genel başkanı Erdal İnönü, kimseyi zor durumda bırakmamak(!) için muhalefet bile yapmadıklarını geçenlerde söylemiştir. (Bu konuyu gazetemizin 25 Mart 1987 tarihli 325. sayısında ele aldık.)

Yani SHP, değil demokrasiyi inşa etmek, var olan anti-demokratik gerici rejimin, kısıtlı, güdük "Türkiye tipi" burjuva demokrasisinin biraz olsun halkın özlemlerini yansıtır yönde değişmesinden bile yana olamamaktadır. 1 Mayıs'ı alın. 1 Mayıs toplantısını, "bizi olduğumuzdan daha solda bir hareket gibi gösterir" diye iptal eden örgüt, şimdi Baştürk'ün ağzından işçileri kendi çatısı altında toplanmaya çağıran SHP değil midir?

Elbette, yılların bildik güdük sosyal demokrat partisi, Abdullah Baştürk üyesi oldu diye bir gecede işçi sınıfının partisi olmadı. Olsa olsa, Baştürk'ün eski "titri" ve tanınmışlığı, burjuvazinin bu "sol" kanadına birazcık "işçi" aşısı yapmıştır. Ancak hiçbir şekilde işçi sınıfının kenarından bile dolanmayan bu burjuva partiye yapılan "işçi" aşısı da tutmayacaktır.

Sık sık söylüyoruz. Türkiye'de sınıf savaşımı kızışıyor. İşçi sınıfı dipten gelen dalganın önünde ilerliyor. Sınıfın her ileri adımı toplumun en duyarlı kesimlerini ve diğer emekçi sınıf ve katmanları harekete geçiriyor.

Burjuvazi elbette bu gelişmeye duyarsız ya da kör değildir. Son zamanlarda sosyal demokrasinin sık sık "umut" gibi gösterilmeye çalışılmasının ardında, burjuvazinin işçi sınıfına karşı "önlem" alma gereksinimi yatıyor. SHP'ye biçilen misyon böyle bir misyondur.

İşçi sınıfının önünde ilerlediği dipten gelen dalga karşısında burjuvazinin almaya çalıştığı "önlemler" SHP ya da DSP'yle sınırlı da değildir. Bu uğursuz görevin talibi çoktur. Her boydan ve her soydan legal "sol" particiler, SHP'nin biraz daha solundan laflar ederek sırada bekliyorlar.

Ya resmiler! TİP-TKP karması, işçi sınıfının yükselen devrimci hareketine karşı, burjuvazinin bütün diğer engellerinin kîr etmediği bir ortamda devreye sokulmak üzere fırında hazırlanıyor.

Burjuvazinin fırını öyle bir fırın ki, resmi TKP'nin dağarcığındaki Marksist lafları, görünümleri bile kurutuyor. Sınıfsal yaklaşımın yerine "ulusal" yaklaşım, sınıf çıkarlarının yerine "ulusal" çıkarlar geçiyor. NATO'da "bağımsızlıkçı tutumla" kalmayı savunmak, Ege'deki haklara(!) Türk çıkarları adına sahip çıkmak, Kürt halkının haklarına sahip çıkılmasını "kıyamet" zamanına ertelemek, dini "ilerici" yönde kullanmayı savunmak resmi TKP'nin günlük politikası oluyor.

Burjuvaziyle işbirliği içinde, işçi sınıfı öncülüğünde halk devrimlerini engellemeye soyunmuş olan diğer "komünist" partilerini düşünürsek, resmi TKP şu fani dünyada yalnız da değildir.

Görülüyor ki, SHP'si, DSP'si, legal "sol" particileri, TİP-TKP'siyle burjuvazinin işçi sınıfının devrim hareketi önüne diktiği çok sayıda engel vardır. Ve açıktır ki bunların *hiçbiri* işçi sınıfının değil gerçek partisi olmak, virgülü bile olamazlar.

İşçi sınıfının "en temel gereksinimi işsizlik, pahalılık, ücret düşüklüğü gibi bir dizi ekonomik sorunun çözümüdür."

İşçi sınıfı "sendikalaşma hakkından yoksun olanlar için sendikalaşma hakkı, sendikal savaşımda birlik, sendikal demokrasi ve bunlar temelinde militan eylem, sesini duyurmak, demokratik haklarını kazanmak istemektedir."

"Bu somut gereksinimler niteliği tam açık olmayan bir düzen değişikliği isteği doğurmaktadır."

İşçi sınıfı, "savaşım için legal olanaklardan olabildiğince yararlanmaya, öte yanda legal sınırlamaları aşmak için konspiratif çalışmaya gereksinim duymaktadır. Hak alma savaşımlarını örgütleyebilmede liderlik beklemektedir. Savaşımında maceracılıktan korunmak istemektedir."

İşçi sınıfı, "niteliği tam açık olmasa da, savaşımı ülke çapında birleştirecek bir siyasal partiye gereksinim duymakta, güçlü bir örgüt istemektedir... O, savaşımın yolunu kendi çizmek ve kendi işlerini kendi örgütleyip yönetmek istemektedir." (TKP—*İşçinin Sesi* Merkez Komitesi Nisan 1987 Plenumu Ana Kararı, *İşçinin Sesi*, Sayı:327, 22 Nisan 1987)

Böyle bir parti vardır. TKP—*İşçinin Sesi* işçinin partisidir. Ve daha şimdiden birçok fabrikadan, makine sesinden önce, *işçinin sesi* yükselmektedir.

Mercan Köklü